

AFTALE
OM OPRETTELSE AF EN ASSOCIERING
MELLEM DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB
OG DETS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG REPUBLIKKEN CHILE
PÅ DEN ANDEN SIDE

KONGERIGET BELGIEN,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

IRLAND,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

som er parter i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og traktaten om oprettelse af Den Europæiske Union, i det følgende benævnt "medlemsstaterne", og

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB, i det følgende benævnt "Fællesskabet",

på den ene side, og

REPUBLIKKEN CHILE, i det følgende benævnt "Chile",

på den anden side,

SOM TAGER HENSYN TIL de traditionelle forbindelser mellem parterne med særlig henvisning til:

- den fælles kulturarv og de nære historiske, politiske og økonomiske bånd, der knytter dem sammen
- deres fulde tilslutning til respekten for de demokratiske principper og de grundlæggende menneskerettigheder som nedfældet i De Forenede Nationers verdenserklæring om menneskerettighederne
- deres tilslutning til retsstatsprincipperne og principperne for god regeringsførelse

- behovet for at fremme deres folks økonomiske og sociale fremskridt under hensyn til principperne om bæredygtig udvikling og miljøbeskyttelseskravene
- det ønskelige i at udvide rammerne for forbindelserne mellem Den Europæiske Union og Latinamerikas regionale integration med sigte på at bidrage til en strategisk associering mellem de to regioner som omhandlet i den erklæring, der blev vedtaget på topmødet i Rio de Janeiro den 28. juni 1999 af stats- og regeringscheferne for de latinamerikanske og vestindiske lande og Den Europæiske Unions medlemsstater
- betydningen af at styrke den løbende politiske dialog om bilaterale og internationale anliggender af fælles interesse, som allerede er etableret ved fælleserklæringen, som udgør en del af rammeaftalen af 21. juni 1996 om samarbejde mellem parterne, i det følgende benævnt "rammeaftalen om samarbejde"
- den betydning, som parterne tillægger
 - = en koordination af deres holdninger samt fælles initiativer i de relevante internationale fora
 - = principperne og værdierne i sluterklæringen fra verdenskonferencen om social udvikling i København i marts 1995

- = principperne og reglerne for verdenshandelen, særlig principperne og bestemmelserne i overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO) og behovet for at anvende dem på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde
- = bekæmpelse af alle former for terrorisme og ønsket om at tilvejebringe effektive internationale instrumenter til at udrydde terrorisme
- det ønskelige i en kulturel dialog til at opnå gensidig forståelse mellem parterne og befordre de eksisterende traditionelle, kulturelle og fysiske forbindelser mellem borgerne hos begge parter
- betydningen af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Chile af 20. december 1990 og rammeaftalen om samarbejde for støtte og fremme af gennemførelsen af disse processer og principper,

HAR BESLUTTET AT INDGÅ DENNE AFTALE:

DEL I

ALMINDELIGE OG INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

AFSNIT I

AFTALENS ART OG ANVENDELSESOMRÅDE

ARTIKEL 1

Principper

1. Respekten for de demokratiske principper og de grundlæggende menneskerettigheder som nedfældet i De Forenede Nationers verdenserklæring om menneskerettighederne såvel som retsstatsprincippet ligger til grund for parternes interne og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.
2. Fremme af bæredygtig økonomisk og social udvikling og en retfærdig fordeling af fordelene ved associeringen er de ledende principper for gennemførelsen af denne aftale.
3. Parterne bekræfter på ny deres tilslutning til princippet om god regeringsførelse.

ARTIKEL 2

Mål og anvendelsesområde

1. Ved denne aftale etableres der en politisk og økonomisk associering mellem parterne, som bygger på gensidighed, fælles interesse og en uddybning af forbindelserne på alle anvendelsesområder.
2. Associeringen er en proces, som skal føre til nærmere forbindelser og et voksende samarbejde mellem parterne, og som struktureres omkring de organer, der oprettes ved denne aftale.
3. Denne aftale dækker navnlig politiske, handelsmæssige, økonomiske og finansielle, videnskabelige, teknologiske, sociale, kulturelle og samarbejds-mæssige anliggender. Den kan udvides til andre områder, som parterne aftaler.
4. Denne aftale bidrager i overensstemmelse med ovenfor anførte mål til:
 - a) udvidelse af den politiske dialog om bilaterale og internationale anliggender af fælles interesse, som føres på møder på forskelligt niveau
 - b) styrkelse af samarbejdet på det politiske, handelsmæssige, økonomiske og finansielle, videnskabelige, teknologiske, sociale, kulturelle og samarbejds-mæssige område samt andre områder af fælles interesse

- c) udvidelse af hver af parternes deltagelse i rammeprogrammer, særprogrammer og andre aktiviteter, i det omfang hver af parternes interne procedurer for adgang til de pågældende programmer og aktiviteter tillader det, i overensstemmelse med del III, og
- d) udvidelse og diversificering af parternes bilaterale handelsforbindelser i overensstemmelse med WTO-bestemmelserne og de specifikke mål og bestemmelser i del IV.

AFSNIT II

INSTITUTIONER

ARTIKEL 3

Associeringsråd

1. Der oprettes et Associeringsråd, som skal føre tilsyn med denne aftales gennemførelse. Associeringsrådet træder sammen på ministerplan med regelmæssige mellemrum på ikke over to år og ekstraordinært, når omstændighederne kræver det, hvis parterne enes derom.
2. Associeringsrådet undersøger alle større spørgsmål, som bringes op i forbindelse med denne aftale, såvel som alle andre bilaterale, multilaterale eller internationale spørgsmål af fælles interesse.

3. Associeringsrådet undersøger også forslag og henstillinger fra parterne om forbedringer af denne aftale.

ARTIKEL 4

Sammensætning og forretningsorden

1. Associeringsrådet består på den ene side af formanden for Rådet for Den Europæiske Union, bistået af generalsekretæren/den høje repræsentant, og det efterfølgende formandskab, andre medlemmer af Rådet for Den Europæiske Union eller deres repræsentanter og medlemmer af Europa-Kommissionen og på den anden side Chiles udenrigsminister.
2. Associeringsrådet fastsætter sin forretningsorden.
3. Medlemmerne af Associeringsrådet kan lade sig repræsentere på de betingelser, der fastsættes i forretningsordenen.
4. Formandskabet i Associeringsrådet beklædes på skift af et medlem af Rådet for Den Europæiske Union og Chiles udenrigsminister som fastlagt i de i forretningsordenen nedfældede bestemmelser.

ARTIKEL 5

Beslutningsbeføjelser

1. Associeringsrådet har med henblik på virkeliggørelsen af denne aftales mål beføjelse til at træffe afgørelser i de tilfælde, der er omhandlet i denne aftale.
2. Afgørelserne er bindende for parterne, som træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre gennemførelsen heraf i overensstemmelse med hver parts interne regler.
3. Associeringsrådet kan også fremsætte passende henstillinger.
4. Associeringsrådet vedtager afgørelser og henstillinger ved fælles overenskomst mellem parterne.

ARTIKEL 6

Associeringsudvalg

1. Associeringsrådet bistås i udførelsen af sine opgaver af et associeringsudvalg, der består af repræsentanter for medlemmerne af Rådet for Den Europæiske Union og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber på den ene side og repræsentanter for Chiles regering på den anden side, sædvanligvis på højt embedsmandsplan.

2. Associeringsudvalget har ansvaret for den almindelige gennemførelse af denne aftale.
3. Associeringsrådet fastsætter Associeringsudvalgets forretningsorden.
4. Associeringsrådet har beføjelse til at træffe afgørelser i de tilfælde, der er fastsat i denne aftale, eller når Associeringsrådet har delegeret sådanne beføjelser til det. I så fald træffer Associeringsudvalget sine afgørelser i overensstemmelse med artikel 5.
5. Associeringsudvalget mødes i almindelighed en gang om året med henblik på en generel undersøgelse af denne aftales gennemførelse på et tidspunkt og med en dagsorden, der vedtages af parterne på forhånd, på skift i Bruxelles og i Chile. Der kan indkaldes til særlige møder efter fælles overenskomst på anmodning af en af parterne. Formandskabet i Associeringsudvalget beklædes på skift af en repræsentant for hver af parterne.

ARTIKEL 7

Særlige udvalg

1. Associeringsrådet kan bistås i udførelsen af sine opgaver af de særlige udvalg, der nedsættes ved denne aftale.
2. Associeringsrådet kan beslutte at nedsætte særlige udvalg.

3. Associeringsrådet fastsætter forretningsordenen, som indeholder bestemmelser om udvalgenes sammensætning og hverv og om deres funktionsmåde, medmindre andet er fastsat i denne aftale.

ARTIKEL 8

Politisk dialog

Den politiske dialog mellem parterne føres inden for de rammer, der er omhandlet i del II.

ARTIKEL 9

Parlamentarisk Associeringsudvalg

1. Der nedsættes et parlamentarisk associeringsudvalg. Det skal være forum for medlemmer af Europa-Parlamentet og den chilenske nationalkongres (Congreso Nacional de Chile) med henblik på møder og udveksling af synspunkter. Det mødes med mellemrum, som det selv fastsætter.
2. Det Parlamentariske Associeringsudvalg består af medlemmer af Europa-Parlamentet på den ene side og medlemmer af den chilenske nationalkongres på den anden side.
3. Det Parlamentariske Associeringsudvalg fastsætter sin forretningsorden.

4. Formandskabet i Det Parlamentariske Associeringsudvalg beklædes på skift af en repræsentant for Europa-Parlamentet og en repræsentant for den chilenske nationalkongres i overensstemmelse med bestemmelserne i forretningsordenen.
5. Det Parlamentariske Associeringsudvalg kan anmode Associeringsrådet om relevante oplysninger om denne aftales gennemførelse, og Associeringsrådet skal forelægge udvalget de ønskede oplysninger.
6. Det Parlamentariske Associeringsudvalg underrettes om Associeringsrådets afgørelser og henstillinger.
7. Det Parlamentariske Associeringsudvalg kan rette henstillinger til Associeringsrådet.

ARTIKEL 10

Blandet Rådgivende Udvalg

1. Der nedsættes et blandet rådgivende udvalg, der har til opgave at bistå Associeringsrådet med at fremme dialogen og samarbejdet mellem de forskellige erhvervs- og samfundsorganisationer i civilsamfundet i Den Europæiske Union og Chile. Denne dialog og dette samarbejde skal berøre alle økonomiske og sociale aspekter af forbindelserne mellem Fællesskabet og Chile, som bringes op under gennemførelsen af denne aftale. Udvalget kan afgive udtalelse om spørgsmål på dette område.

2. Det blandede rådgivende udvalg består af et lige antal medlemmer af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på den ene side og medlemmer af den tilsvarende institution i Chile, der beskæftiger sig med økonomiske og sociale anliggender, på den anden side.
3. Det blandede rådgivende udvalg udfører sine hverv efter høring af Associeringsrådet eller, med henblik på at fremme dialogen mellem de forskellige erhvervs- og samfundsrepræsentanter, på eget initiativ.
4. Det Blandede Rådgivende Udvalg fastsætter sin forretningsorden.

ARTIKEL 11

Civilsamfundet

Parterne fremmer også regelmæssige møder mellem repræsentanter for civilsamfundet i Den Europæiske Union og Chile, herunder akademiske kredse og arbejdsmarkedets parter såvel som ikke-statslige organisationer, for at holde dem underrettet om gennemførelsen af denne aftale og for at indhente forslag til dens forbedring.

DEL II

POLITISK DIALOG

ARTIKEL 12

Mål

1. Parterne vedtager at styrke deres løbende dialog om bilaterale og internationale anliggender af fælles interesse. De sigter mod at styrke og uddybe denne politiske dialog for at befæste den associering, der er oprettet ved denne aftale.
2. Hovedmålet med den politiske dialog mellem parterne er at fremme, udbrede, yderligere udvikle og i fællesskab forsvare de demokratiske værdier såsom menneskerettighederne, individets frihed og retsstatsprincippet som grundlag for et demokratisk samfund.
3. Med henblik herpå drøfter de og udveksler de oplysninger om fælles initiativer i forbindelse med anliggender af fælles interesse og alle andre internationale anliggender med sigte på at virkeliggøre fælles mål, særlig med berøring til sikkerhed, stabilitet, demokrati og regional udvikling.

ARTIKEL 13

Ordninger

1. Parterne vedtager, at deres politiske dialog skal tage form af:
 - a) regelmæssige møder mellem stats- og regeringschefer
 - b) periodiske møder mellem udenrigsministre
 - c) møder mellem andre ministre til at drøfte anliggender af fælles interesse i tilfælde, hvor parterne skønner, at sådanne møder vil føre til nærmere forbindelser
 - d) årlige møder mellem højtstående embedsmænd fra begge parter.
2. Parterne vedtager, hvilke procedurer der skal følges i forbindelse med ovennævnte møder.
3. De periodiske udenrigsministermøder, der er omtalt i stk. 1, litra b), finder sted enten i det ved artikel 3 oprettede Associeringsråd eller ved andre aftalte lejligheder på et tilsvarende niveau.
4. Parterne gør den størst mulige brug af de diplomatiske kanaler.

ARTIKEL 14

Samarbejde inden for udenrigs- og sikkerhedspolitik

Parterne koordinerer så vidt muligt deres holdninger og tager fælles initiativer i de relevante internationale fora og samarbejder inden for udenrigs- og sikkerhedspolitik.

ARTIKEL 15

Samarbejde om bekæmpelse af terrorisme

Parterne vedtager at samarbejde om at bekæmpe terrorisme i overensstemmelse med internationale konventioner og deres respektive lovgivning. De samarbejder navnlig:

- a) i forbindelse med implementeringen af De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 1373 og andre af De Forenede Nationers resolutioner, internationale konventioner og instrumenter
- b) ved udveksling af oplysninger om terroristgrupper og deres støttenetværk i overensstemmelse med folkeretten og indenlandsk lovgivning
- c) ved udveksling af synspunkter om midler og metoder til at modvirke terrorisme, også på det tekniske område og inden for uddannelse, og ved udveksling af erfaringer med forebyggelse af terrorisme.

DEL III

SAMARBEJDE

ARTIKEL 16

Almindelige mål

1. Parterne etablerer et nært samarbejde med sigte på bl.a. at:
 - a) styrke den institutionelle kapacitet til at underbygge demokratiet, retsstaten og respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder
 - b) fremme den sociale udvikling, som bør forløbe side om side med økonomisk udvikling og beskyttelse af miljøet. Parterne prioriterer i særdeleshed respekten for grundlæggende sociale rettigheder
 - c) stimulere samvirke i produktionssektoren, skabe nye muligheder for handel og investeringer og fremme konkurrenceevnen og innovation
 - d) udvide og uddybe samarbejdsaktioner under hensyntagen til associeringsforbindelserne mellem parterne.
2. Parterne bekræfter på ny den betydning, de tillægger det økonomiske, finansielle og tekniske samarbejde som et middel til at virkeliggøre de mål og principper, der følger af denne aftale.

AFSNIT I

ØKONOMISK SAMARBEJDE

ARTIKEL 17

Industrisamarbejde

1. Industrisamarbejdet skal støtte og fremme industripolitiske foranstaltninger til at udvikle og befæste parternes bestræbelser på at fastlægge en dynamisk, integreret og decentral tilgang til forvaltning af industrisamarbejdet for således at skabe et gunstigt klima, der kan tjene deres fælles interesser.
2. Hovedmålene skal være:
 - a) at fremme kontakter mellem parternes økonomiske beslutningstagere med sigte på at indkredse sektorer af fælles interesse, særlig inden for industrisamarbejde, teknologioverførsel, handel og investeringer
 - b) at styrke og fremme dialogen og udveksling af erfaringer mellem net af europæiske og chilenske erhvervsdrivende
 - c) at fremme industrisamarbejdsprojekter, herunder projekter som led i processen for privatisering og/eller åbning af den chilenske økonomi; her kan der være tale om etablering af former for infrastruktur, der stimuleres med europæiske investeringer gennem industrisamarbejde mellem erhvervsdrivende og

- d) at styrke innovation, diversificering, modernisering, udvikling og produktkvalitet i erhvervslivet.

ARTIKEL 18

Samarbejde om standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer

1. Samarbejdet om standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer er et centralt mål for at hindre og mindske tekniske handelshindringer og for at sikre, at den handelsliberalisering, der er omhandlet i del IV, afsnit II, fungerer på tilfredsstillende måde.
2. Samarbejdet mellem parterne sigter mod at fremme en indsats vedrørende:
 - a) forskriftssamarbejde
 - b) tekniske forskrifters kompatibilitet på grundlag af internationale og europæiske standarder og
 - c) teknisk bistand til at oprette net af overensstemmelsesvurderingsorganer på et ikke-diskriminerende grundlag.

3. I praksis skal samarbejdet:
 - a) tilskynde til foranstaltninger til at mindske forskellene mellem parterne på området overensstemmelsesvurdering og standardisering
 - b) tilvejebringe organisatorisk støtte mellem parterne til at fremme oprettelsen af regionale net og organer og øge koordinationen af politikker til at fremme en fælles tilgang til anvendelsen af internationale og regionale standarder og lignende tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer og
 - c) ansøre til foranstaltninger til at forbedre konvergens og kompatibilitet mellem parternes respektive systemer på ovennævnte områder, herunder gennemsigtighed, god forskriftspraksis og fremme af kvalitetsstandarder for produkter og erhvervspraksis.

ARTIKEL 19

Samarbejde omkring små og mellemstore virksomheder

1. Parterne bestræber sig på at skabe gunstige forhold for udvikling af små og mellemstore virksomheder (SMV'er).
2. Samarbejdet tager bl.a. form af:
 - a) teknisk bistand

- b) konferencer, seminarer, udforskning af industrielle og tekniske muligheder, deltagelse i rundbordsdiskussioner og generelle og sektorspecifikke messer
- c) fremme af kontakter mellem erhvervsdrivende, tilskyndelse til fælles investering og oprettelse af joint ventures og informationsnet via eksisterende horisontale programmer
- d) lettelse af adgangen til finansieringsmidler, formidling af information og stimulering af innovation.

ARTIKEL 20

Samarbejde om tjenesteydelser

Parterne støtter i overensstemmelse med WTO-overenskomsten om handel med tjenesteydelser (GATS) og intensiverer inden for deres egen kompetence og deres samarbejde for dermed at understrege tjenesteydelsers voksende betydning for deres økonomiers udvikling og vækst. Samarbejdet om fremme af udvikling og diversificering af produktiviteten og konkurrenceevnen i Chiles servicesektor intensiveres. Parterne udvælger sektorer, omkring hvilke samarbejdet skal koncentreres, og de søger også midler til dette formål. Aktiviteterne skal særlig rettes mod SMV'er og på at lette deres adgang til kapital og markedsteknologi. I denne forbindelse skal der særlig sættes ind på at fremme handelen mellem parterne og tredjelande.

ARTIKEL 21

Fremme af investeringer

1. Formålet med samarbejdet er at hjælpe parterne til inden for deres egen kompetence at skabe et attraktivt og stabilt klima for gensidige investeringer.
2. Samarbejdet omfatter navnlig følgende:
 - a) ordninger for tilvejebringelse af information, identifikation og udbredelse af oplysninger om investeringsregler og -muligheder
 - b) udvikling af investeringsfremmende lovgivning for parterne, i givet fald ved indgåelse af bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne og Chile til at fremme og beskytte investeringer og undgå dobbeltbeskatning
 - c) indarbejdelse af tekniske bistandsaktiviteter i uddannelsesinitiativer mellem parternes statslige instanser, der beskæftiger sig med emnet og
 - d) opstilling af ensartede og forenklede administrative procedurer.

ARTIKEL 22

Energisamarbejde

1. Formålet med samarbejdet mellem parterne er at befæste de økonomiske forbindelser i nøglesektorer såsom vandkraft, olie og gas, vedvarende energikilder, energibesparesesteknologi og elektrificering af landdistrikter.
2. Blandt målene for samarbejdet kan nævnes:
 - a) informationsudveksling under alle passende former, herunder udvikling af databaser, der er fælles for begge parter institutioner, samt uddannelse og konferencer
 - b) teknologioverførsel
 - c) diagnostiske undersøgelser, komparative analyser og gennemførelse af programmer foretaget af institutioner fra begge parter
 - d) inddragelse af offentlige og private aktører fra begge regioner i teknologisk udvikling og fælles infrastrukturprojekter, herunder netværk med andre lande i regionen
 - e) i givet fald indgåelse af specifikke aftaler på nøgleområder af gensidig interesse og
 - f) bistand til chilenske institutioner, der beskæftiger sig med energianliggender og udformning af energipolitik.

ARTIKEL 23

Transport

1. Samarbejdet rettes mod omstrukturering og modernisering af Chiles transportsystem, forbedring af person- og godsbevægelserne og bedre adgang til by-, luft-, sø-, jernbane- og vejtransportmarkederne gennem en afpudsning af forvaltningen af transport fra et operationelt og administrativt synspunkt og gennem en højnelse af driftsstandarderne.

2. Samarbejdet omfatter bl.a. følgende:
 - a) udveksling af information om parternes politikker, særlig for bytransport og multimodale transportnets sammenkobling og interoperabilitet og andre anliggender af gensidig interesse

 - b) uddannelsesprogrammer inden for økonomi, lovgivning og tekniske anliggender for erhvervet og højtstående tjenestemænd og

 - c) samarbejdsprojekter for overførsel af europæisk teknologi i det verdensomspændende satellitnavigationssystem og centre for offentlig bytransport.

ARTIKEL 24

Samarbejde om landbrug og landdistrikter
og sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger

1. Samarbejdet på dette område sigter mod at støtte og stimulere landbrugspolitiske foranstaltninger for at fremme og befæste parternes bestræbelser til fordel for et bæredygtigt landbrug og udvikling af landbrug og landdistrikter.
2. Samarbejdet koncentrerer sig om kapacitetsopbygning, infrastruktur og teknologioverførsel med fokus på anliggender såsom:
 - a) specifikke projekter for støtte af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, miljøforanstaltninger og foranstaltninger vedrørende fødevarekvalitet under hensyntagen til den gældende lovgivning hos begge parter og under overholdelse af WTO-reglerne og andre kompetente internationale organisationers regler
 - b) diversificering og omstrukturering af landbrugssektorerne
 - c) gensidig udveksling af oplysninger, også om udviklingen i parternes landbrugspolitik
 - d) teknisk bistand til forbedring af produktiviteten og udveksling af teknologi for alternative afgrøder

- e) videnskabelige og teknologiske forsøg
- f) foranstaltninger til forbedring af kvaliteten af landbrugsprodukter og støtte af handelsfremmende initiativer
- g) teknisk bistand til styrkelse af sundheds- og plantesundhedskontrolsystemerne for så vidt muligt at fremhjelpe aftaler om ækvivalens og gensidig anerkendelse.

ARTIKEL 25

Fiskeri

1. I betragtning af betydningen af fiskeripolitikken i forbindelserne mellem parterne forpligter parterne sig til at opbygge et nærmere økonomisk og teknisk samarbejde, som eventuelt kan føre til bilaterale og/eller multilaterale aftaler om højsøfiskeri.
2. Parterne understreger desuden den betydning, de tillægger indfrielsen af de gensidige forpligtelser i henhold til den ordning, de undertegnede den 25. januar 2001.

ARTIKEL 26

Toldsamarbejde

1. Parterne fremmer og letter arbejdet mellem deres respektive toldtjenester for at sikre, at målene i artikel 79 virkeliggøres, særlig med henblik på en forenkling af toldprocedurer, lettelse af den lovlige handel samtidig med, at de bevarer deres evne til at føre kontrol.
2. Uden at dette berører samarbejdet i medfør af denne aftale, ydes den gensidige bistand mellem de administrative myndigheder i toldspørgsmål i overensstemmelse med protokollen af 13. juni 2001 om gensidig bistand i toldspørgsmål til rammeaftalen om samarbejde.
3. Samarbejdet omfatter bl.a.:
 - a) teknisk bistand, i givet fald også afholdelse af seminarer og praktikophold
 - b) udvikling og deling af bedste praksis og
 - c) forbedring og forenkling af toldformaliteter i forbindelse med markedsadgang og oprindelsesregler og dermed forbundne toldprocedurer.

ARTIKEL 27

Samarbejde på det statistiske område

1. Hovedformålet er en gensidig tilnærmelse af metoder, således at parterne kan benytte hinandens statistikker om handel med varer og tjenesteydelser og mere generelt på ethvert område, der er omfattet af denne aftale, og for hvilke der kan indsamles statistikker.
2. Samarbejdet fokuserer på:
 - a) godkendelse af statistiske metoder til at fastlægge indikatorer, som kan sammenlignes mellem parterne
 - b) videnskabelige og teknologiske udvekslinger med statistiske institutioner i Den Europæiske Unions medlemsstater og med Eurostat
 - c) statistisk forskning i udvikling af fælles metoder til indsamling, analyse og fortolkning af data
 - d) afholdelse af seminarer og workshops og
 - e) programmer for statistisk uddannelse, også sammen med andre lande i regionen.

ARTIKEL 28

Samarbejde om miljø

1. Formålet med samarbejdet er at tilskynde til bevarelse og forbedring af miljøet, forebyggelse af forurening og forringelse af naturressourcer og økosystemer samt rationel udnyttelse af sidstnævnte af hensyn til bæredygtig udvikling.
2. I denne forbindelse er følgende af særlig betydning:
 - a) forbindelsen mellem fattigdom og miljø
 - b) erhvervsvirksomheds indvirkning på miljøet
 - c) miljøproblemer og forvaltning af arealudnyttelse
 - d) projekter til at styrke Chiles miljøstrukturer og -politikker
 - e) udveksling af information, teknologi og erfaringer vedrørende miljøstandarder og -modeller, træning og uddannelse
 - f) større inddragelse af borgerne i miljøuddannelsestiltag og
 - g) teknisk bistand og fælles regionale forskningsprogrammer.

ARTIKEL 29

Forbrugerbeskyttelse

Samarbejdet på dette felt sigter på at gøre parternes forbrugerbeskyttelsesprogrammer kompatible og bør så vidt muligt rettes mod:

- a) at gøre forbrugerlovgivningen mere kompatibel for at undgå handelshindringer
- b) at etablere og udvikle fælles informationssystemer for farlige produkter og sammenkoble disse systemer (hurtig varsling)
- c) at udveksle information og eksperter og tilskynde til samarbejde mellem forbrugerorganisationer og
- d) at tilrettelægge projekter for uddannelse og teknisk bistand.

ARTIKEL 30

Databeskyttelse

1. Parterne er enige om at samarbejde om beskyttelse af personoplysninger med det sigte at højne beskyttelsesniveauet og at fjerne hindringer for samhandel, der nødvendiggør overførsel af personoplysninger.

2. Samarbejdet om beskyttelse af personoplysninger kan indbefatte teknisk bistand i form af udveksling af information og eksperter samt iværksættelse af fælles programmer og projekter.

ARTIKEL 31

Makroøkonomisk dialog

1. Parterne fremmer udveksling af information om deres respektive makroøkonomiske politikker og tendenser og udveksling af erfaringer med koordination af makroøkonomiske politikker som led i regional integration.

2. Med dette for øje søger parterne en mere indgående dialog mellem deres myndigheder om makroøkonomiske anliggender til at udveksle idéer og synspunkter om anliggender såsom:

- a) makroøkonomisk stabilisering
- b) konsolidering af de offentlige finanser
- c) skattepolitik
- d) pengepolitik
- e) finanspolitik og -regulering

- f) finansiell integration og åbning af kapitalkontoen
 - g) valutakurspolitik
 - h) international finansiell arkitektur og reform af det internationale valutasystem og
 - i) koordination af makroøkonomisk politik.
3. Blandt redskaberne til gennemførelse af dette samarbejde kan nævnes:
- a) møder mellem makroøkonomiske myndigheder
 - b) afholdelse af seminarer og konferencer
 - c) uddannelsesmuligheder, når der er en efterspørgsel herefter, og
 - d) undersøgelser af anliggender af fælles interesse.

ARTIKEL 32

Intellektuel ejendomsret

1. Parterne vedtager at samarbejde efter evne om anliggender vedrørende udøvelse, fremme, udbredelse, strømlining, forvaltning, harmonisering, beskyttelse og effektiv håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, forebyggelse af misbrug af disse rettigheder, bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering og oprettelse og styrkelse af nationale organisationer til at kontrollere og beskytte disse rettigheder.
2. Teknisk samarbejde kan fokusere på en eller flere af nedenstående aktiviteter:
 - a) rådgivning om lovgivning: kommentar til udarbejdelse af lovgivning vedrørende de almindelige bestemmelser og grundprincipperne i de internationale konventioner, der er omhandlet i artikel 170, ophavsret og beslægtede rettigheder, varemærker, geografiske betegnelser, traditionelle udtryk eller supplerende kvalitetsbetegnelser, industrielle mønstre, patenter, integrerede kredsløbs topografier, beskyttelse af fortrolig information, kontrol med konkurrencestridig praksis i kontraktlicenser, håndhævelse og andre anliggender med berøring til beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder
 - b) rådgivning om metoder for organisering af administrativ infrastruktur, såsom patentkontorer og forvaltningsselskaber.
 - c) uddannelse inden for administration af intellektuelle ejendomsrettigheder og dermed forbundne forvaltningsteknikker

- d) særuddannelse af dommere og toldpolitiembedsmænd med henblik på en mere effektiv lovgivningshåndhævelse og
- e) bevidstgørelse af den private sektor og civilsamfundet.

ARTIKEL 33

Offentlige indkøb

Formålet med samarbejdet mellem parterne på dette område er at levere teknisk bistand vedrørende spørgsmål med berøring til offentlige indkøb med særligt fokus på kommunerne.

ARTIKEL 34

Samarbejde om turisme

1. Parterne fremmer samarbejde om udvikling af turismen.
2. Samarbejdet skal fokusere på:
 - a) projekter til at skabe og konsolidere turistprodukter og -tjenester af gensidig interesse, eller som er af betydning for andre markeder af fælles interesse
 - b) konsolidering af langdistanceturiststrømmene

- c) styrkelse af turistreklamekanaler
- d) uddannelse inden for turisme
- e) teknisk bistand til og pilotprojekter for udvikling af tematisk turisme
- f) informationsudveksling om fremme af turisme, integral planlægning af turistmål og servicekvalitet og
- g) udnyttelse af reklamemidler til at udvikle turisme på lokalt plan.

ARTIKEL 35

Samarbejde om minedrift

Parterne forpligter sig til at fremme samarbejdet om minedrift, navnlig på basis af aftaler om:

- a) fremme af udveksling af information og erfaringer, anvendelse af rene teknologier inden for produktionsvirksomhed i minesektoren
- b) fremme af fælles bestræbelser på at udforme videnskabelige og teknologiske initiativer inden for minedrift.

AFSNIT II

VIDENSKAB, TEKNOLOGI OG INFORMATIONSSAMFUND

ARTIKEL 36

Samarbejde om videnskab og teknologi

1. Formålet med samarbejdet om videnskab og teknologi, der gennemføres i begge parter fælles interesse og i overensstemmelse med deres politik, navnlig hvad angår reglerne om anvendelse af intellektuel ejendomsret, der opstår i forbindelse med forskning, er:
 - a) en policy-dialog og udveksling af videnskabelige og teknologiske oplysninger og erfaringer på regionalt plan, særlig om politik og programmer
 - b) fremme af varige forbindelser mellem parternes forskerkredse og
 - c) intensivering af aktiviteter til at fremme sammenkobling, innovation og teknologioverførsel mellem europæiske og chilenske partnere.
2. Der lægges særlig vægt på opbygning af det menneskelige potentiel som et langsigtet grundlag for videnskabelig og teknologisk viden og etablering af permanente forbindelser mellem begge forsker- og teknologisamfund på både nationalt og regionalt plan.

3. Følgende former for samarbejde befordres:
 - a) fælles projekter inden for anvendt forskning på områder af fælles interesse i givet fald med aktiv deltagelse af erhvervsvirksomheder
 - b) udveksling af forskere til at fremme projektforberedelsen, uddannelse og forskning på højt niveau
 - c) fælles forskermøder til at fremme informationsudveksling og samvirke og til at indkredse områder for fælles forskning
 - d) fremme af aktiviteter i forbindelse med videnskabelige og teknologiske prognoser, som bidrager til begge parter udvikling på lang sigt og
 - e) etablering af kontakter mellem den offentlige og private sektor.
4. Der arbejdes desuden på at fremme evaluering af fælles arbejder og udbredelse af resultater.
5. Højere læreanstalter, forskningscentre og produktionssektorer, herunder SMV'er, hos begge parter inddrages i dette samarbejde på passende måde.
6. Parterne fremmer deres respektive enheders deltagelse i deres respektive forsknings- og teknologiprogrammer med sigte på at opnå gensidigt fordelagtig videnskabelig viden i overensstemmelse med deres respektive bestemmelser for deltagelse af juridiske enheder fra tredjelande.

ARTIKEL 37

Informationssamfund, informationsteknologi og telekommunikation

1. Informationsteknologi og kommunikation er nøglesektorer i et moderne samfund og er af vital betydning for den økonomiske og sociale udvikling og en gnidningsløs overgang til informationssamfundet.
2. Samarbejdet på dette område retter sig navnlig på at fremme:
 - a) dialog om de forskellige aspekter af informationssamfundet, herunder fremme af og tilsyn med det spirende informationssamfund
 - b) samarbejde om regulerings- og policy-aspekterne af telekommunikation
 - c) informationsudveksling vedrørende standarder, overensstemmelsesvurdering og typegodkendelse
 - d) udbredelse af nye informations- og kommunikationsteknologier
 - e) fælles forskningsprojekter om informations- og kommunikationsteknologier og pilotprojekter inden for informationssamfundsapplikationer
 - f) fremme af udveksling og uddannelse af specialister, særlig unge fagfolk og
 - g) udveksling og udbredelse af erfaringer med statslige initiativer, hvor der anvendes informationsteknologier i forbindelse med samfundet.

AFSNIT III

KULTUR, UDDANNELSE OG DET AUDIOVISUELLE OMRÅDE

ARTIKEL 38

Uddannelse og erhvervsuddannelse

1. Parterne støtter væsentligt inden for deres respektive kompetence uddannelse på førskole-, primær- og sekundærtrinnet og højere uddannelser, erhvervsuddannelse og livslang uddannelse. På disse områder rettes opmærksomheden særlig mod uddannelsesstilbud til sårbare samfundsgrupper såsom erhvervshæmmende, etniske mindretal og de yderst fattige befolkningsgrupper.
2. Der lægges særlig vægt på decentrale programmer, som knytter permanente forbindelser mellem specialiserede organer hos begge parter og kan fremme en sammenlægning og udveksling af erfaringer og tekniske ressourcer tillige med mobilitet for studerende.

ARTIKEL 39

Samarbejde på det audiovisuelle område

Parterne er enige om at fremme samarbejdet på dette felt, hovedsagelig ved hjælp af uddannelsesprogrammer inden for den audiovisuelle sektor og kommunikationsmidler, herunder hjælp af coproduktions-, uddannelses-, udviklings- og distributionstiltag.

ARTIKEL 40

Informationsudveksling og kultursamarbejde

1. Samarbejdet mellem parterne på dette område bør udvides i betragtning af deres meget nære kulturelle forbindelser, herunder information og kontakter mellem medierne.
2. Målet med denne artikel er at fremme informationsudveksling og kultursamarbejde mellem parterne, og der tages hensyn til bilaterale ordninger med medlemsstaterne.
3. Der fokuseres særligt på at fremme fælles aktiviteter på forskellige områder, såsom pressen, film og fjernsyn, og på at befordre ordninger for udveksling af unge.
4. Samarbejdet kan bl.a. berøre følgende områder:
 - a) gensidige informationsprogrammer
 - b) oversættelse af litterære værker
 - c) bevarelse og restaurering af kulturarven
 - d) uddannelse
 - e) kulturbegivenheder

- f) fremme af lokal kultur
- g) forvaltning og produktion af kulturgoder og
- h) andre områder.

AFSNIT IV

OFFENTLIG FORVALTNING OG INTERINSTITUTIONELT SAMARBEJDE

ARTIKEL 41

Offentlig forvaltning

1. Samarbejdet på dette område retter sig mod modernisering og decentralisering af den offentlige forvaltning og berører organisatorisk effektivitet i almindelighed og de lovgivningsmæssige og institutionelle rammer, idet der drages på begge parter bedste praksis.
2. Samarbejdet kan omfatte programmer af følgende art:
 - a) modernisering af statsapparatet og den offentlige forvaltning
 - b) decentralisering og styrkelse af regionale og lokale myndigheder

- c) styrkelse af civilsamfundet og inddragelse af det i processen for fastlæggelse af offentlige politikker
- d) jobskabelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer
- e) projekter for forvaltning og administration af offentlige ydelser
- f) projekter for udvikling, boliger i landdistrikter og fysisk planlægning
- g) programmer for sundhed og uddannelse på primærtrinnet
- h) støtte af civilsamfunds- og græsrodsinitiativer
- i) alle andre programmer og projekter, der kan hjælpe til at bekæmpe fattigdom ved at skabe erhvervs- og beskæftigelsesmuligheder og
- j) fremme af kultur og dens mange udtryksformer og styrkelse af kulturelle identiteter.

3. Virkemidlerne i samarbejdet på dette område er:

- a) teknisk bistand til chilenske politikudformende organer og udøvende organer, herunder møder mellem personale fra de europæiske institutioner og deres chilenske modparter
- b) løbende informationsudveksling under enhver egnet form, herunder benyttelse af edb-net; beskyttelse af persondata sikres på alle områder, hvor der udveksles data

- c) overførsel af knowhow
- d) forundersøgelser og fælles projektgennemførelse med lige finansielle bidrag og
- e) uddannelsesmæssig og organisatorisk støtte.

ARTIKEL 42

Samarbejde mellem institutioner

1. Formålet med samarbejdet mellem institutioner mellem parterne er at fremme et nærmere samarbejde mellem de pågældende institutioner.
2. Med henblik herpå tilskynder parterne på basis af bestemmelserne i del III i denne aftale til regelmæssige møder mellem disse institutioner; samarbejdet skal være så bredt som muligt og omfatte:
 - a) alle foranstaltninger til regelmæssig informationsudveksling, herunder udvikling i fællesskab af edb-kommunikationsnet
 - b) rådgivning og uddannelse og
 - c) overførsel af knowhow.
3. Parterne kan ved fælles overenskomst inddrage andre indsatsområder.

AFSNIT V

SAMARBEJDE PÅ DET SOCIALE OMRÅDE

ARTIKEL 43

Social dialog

Parterne anerkender, at:

- a) der bør tilskyndes til deltagelse af arbejdsmarkedets parter, hvad angår levevilkår og integration i samfundet
- b) der skal tages særligt hensyn til behovet for at undgå diskrimination i behandlingen af en parts statsborgere, der opholder sig lovligt på den anden parts område.

ARTIKEL 44

Samarbejde på det sociale område

1. Parterne anerkender betydningen af social udvikling, som skal ske side om side med den økonomiske udvikling. De prioriterer jobskabelse og respekt for de grundlæggende sociale rettigheder, navnlig ved at fremme Den Internationale Arbejdsorganisations relevante konventioner om emner som foreningsfrihed, ret til kollektive forhandlinger og ikke-forskelsbehandling, afskaffelse af tvangsarbejde og børnearbejde og ligebehandling af mænd og kvinder.

2. Samarbejdet kan finde sted på alle områder af interesse for parterne.
3. Foranstaltningerne kan koordineres med medlemsstaternes og de relevante internationale organisationers.
4. Parterne prioriterer foranstaltninger, der sigter mod at:
 - a) fremme menneskelig udvikling, mindskelse af fattigdom og bekæmpelse af social udelukkelse ved hjælp af innoverende projekter til fordel for sårbare og marginaliserede samfundsgrupper, som kan anvendes i andre sammenhænge. Der lægges særlig vægt på lavindkomstfamilier og handicappede
 - b) fremme kvinders rolle i den økonomiske og sociale udviklingsproces og særlige programmer for unge
 - c) udvikle og modernisere forbindelserne mellem arbejdsmarkedets parter, arbejdsvilkårene, social velfærd og jobsikkerhed
 - d) forbedre udformningen og forvaltningen af socialpolitikker, herunder sociale boliger og bedre adgang hertil
 - e) udvikle et effektivt og retfærdigt sundhedssystem på basis af solidaritet
 - f) fremme erhvervsuddannelse og udvikling af de menneskelige ressourcer

- g) fremme projekter og programmer for jobskabelse i mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder
- h) fremme programmer for fysisk planlægning med opmærksomheden særlig rettet mod områder, som er socialt og miljømæssigt særligt sårbare
- i) fremme initiativer, der kan bidrage til den sociale dialog og konsensus og
- j) fremme respekten for menneskerettighederne, demokratiet og medbestemmelse.

ARTIKEL 45

Samarbejde om kønsspørgsmål

1. Samarbejdet skal bidrage til at styrke politikker og programmer, som kan forbedre, sikre og udvide en retfærdig inddragelse af mænd og kvinder i alle sektorer af det politiske og økonomiske liv, samfunds- og kulturlivet. Samarbejdet bidrager til at lette kvinders adgang til alle nødvendige ressourcer, således at de kan udøve deres grundlæggende rettigheder til fulde.
2. Samarbejdet skal særlig hjælpe til at skabe passende rammer til:
 - a) at sikre, at der tages hensyn til kønsaspektet og dermed forbundne spørgsmål på alle niveauer og alle områder i samarbejdet, herunder makroøkonomisk politik, planlægning og udvikling og
 - b) at der indføres positiv særbehandling af kvinder.

AFSNIT VI

ANDRE SAMARBEJDSOMRÅDER

ARTIKEL 46

Samarbejde om ulovlig indvandring

1. Fællesskabet og Chile er enige om at samarbejde om at forhindre og kontrollere ulovlig indvandring. Med henblik herpå:
 - a) accepterer Chile uden yderligere formaliteter at tilbagetage sine statsborgere, som ulovligt opholder sig på en medlemsstats område på anmodning af denne
 - b) accepterer hver af medlemsstaterne uden yderligere formaliteter at tilbagetage sine statsborgere, der betragtes som EF-borgere, og som ulovligt opholder sig på Chiles område på anmodning af Chile.
2. Medlemsstaterne og Chile udstyrer også til dette formål deres statsborgere med passende identitetspapirer.
3. Parterne vedtager på anmodning at indgå en aftale mellem Chile og Fællesskabet om specifikke forpligtelser for Chile og medlemsstaterne om tilbagetagelse, herunder en forpligtelse til at tilbagetage andre landes statsborgere og statsløse personer.

4. Indtil der indgås en aftale med Fællesskabet som omhandlet i stk. 3, accepterer Chile på anmodning af en medlemsstat at indgå bilaterale aftaler med de enkelte medlemsstater om specifikke forpligtelser for Chile og den pågældende medlemsstat om tilbagetagelse, herunder en forpligtelse til at tilbagetage andre landes statsborgere og statsløse personer.
5. Associeringsrådet undersøger, hvilke andre fælles bestræbelser der kan gøres for at forhindre og kontrollere ulovlig indvandring.

ARTIKEL 47

Samarbejde om narkotika og bekæmpelse af organiseret kriminalitet

1. Parterne påtager sig inden for deres respektive kompetence at koordinere og styrke deres indsats for at forhindre og mindske ulovlig produktion af, handel med og forbrug af narkotika og hvidvaskning af provenuet fra ulovlig narkotikahandel og at bekæmpe dermed forbunden organiseret kriminalitet gennem internationale organisationer og instanser.
2. Parterne skal på dette område særlig samarbejde om at gennemføre:
 - a) projekter for behandling og rehabilitering stofmisbrugere og genindpasning af dem i familien, samfundet og arbejdslivet
 - b) fælles uddannelsesprogrammer vedrørende forhindring af forbrug og ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer og dermed forbunden kriminalitet

- c) fælles undersøgelses- og forskningsprogrammer, der følger de metoder og indikatorer, som benyttes af Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug, Inter-American Observatory of Drugs under Organisationen af Amerikanske Stater og andre internationale og nationale organisationer
- d) foranstaltninger og samarbejdstiltag med sigte på at mindske udbuddet af narkotika og psykotrope stoffer som led i de internationale konventioner og traktater om emnet, som parterne i denne aftale har indgået og ratificeret
- e) udveksling af information om politik, programmer, tiltag og lovgivning vedrørende fremstilling af, ulovlig handel med og forbrug af narkotika og psykotrope stoffer
- f) udveksling af relevant information og vedtagelse af passende standarder for bekæmpelse af hvidvaskning af penge svarende til dem, der er vedtaget af Den Europæiske Union og de internationale organer, der opererer på dette felt, såsom Financial Action Task Force on Money Laundering og
- g) foranstaltninger til at hindre omdirigering af prækursorer og kemiske stoffer, der er væsentlige i fremstillingen af narkotika og psykotrope stoffer, svarende til dem, der er vedtaget af Det Europæiske Fællesskab og kompetente internationale organisationer og i overensstemmelse med aftalen af 24. november 1998 mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Chile om prækursorer og kemiske stoffer, der ofte anvendes til ulovlig fremstilling af narkotika eller psykotrope stoffer.

AFSNIT VII

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 48

Inddragelse af civilsamfundet i samarbejdet

Parterne anerkender den komplementære rolle, som civilsamfundet (arbejdsmarkedets parter og ikke-statslige organisationer) kan spille i samarbejdsprocessen, og dets potentielle bidrag hertil. I denne forbindelse kan civilsamfundsaktører med forbehold af hver af parternes administrative bestemmelser:

- a) informeres om og deltage i konsultationer om samarbejdspolitikker og -strategier, herunder strategiske prioriteter, særlig på områder, der berører dem eller direkte påvirker dem
- b) modtage finansielle ressourcer, for så vidt hver af parternes interne regler tillader det og
- c) deltage i gennemførelsen af samarbejdsprojekter og -programmer på områder, der berører dem.

ARTIKEL 49

Regionalt samarbejde og regional integration

1. Begge parter bør anvende alle eksisterende samarbejdsinstrumenter til at fremme aktiviteter, der sigter mod at opbygge et aktivt og gensidigt samarbejde mellem parterne og Det Sydamerikanske Fællesmarked (Mercosur) som helhed.
2. Et sådant samarbejde vil være et væsentligt element i Fællesskabets støtte til befordring af den regionale integration mellem lande i den sydlige del af Latinamerika.
3. Der gives prioritet til foranstaltninger, som sigter mod:
 - a) at fremme handel og investeringer i regionen
 - b) at udvikle regionalt samarbejde om miljøet
 - c) at ansøre til udvikling af den nødvendige kommunikationsinfrastruktur til økonomisk udvikling af regionen og
 - d) at udvikle et regionalt samarbejde om fiskerispørgsmål.
4. Parterne skal også samarbejde nærmere om regionaludvikling og fysisk planlægning.

5. Til dette formål kan de:
- a) foretage en fælles indsats med regionale og lokale myndigheder inden for økonomisk udvikling og
 - b) foranstalte udveksling af information og knowhow.

ARTIKEL 50

Samarbejde mellem to eller flere regioner

1. Parterne anerkender betydningen af internationalt samarbejde om fremme af afbalancerede og bæredygtige udviklingsprocesser og vedtager at stimulere programmer for tresidet samarbejde og programmer med tredjelande på områder af fælles interesse.
2. Dette samarbejde kan også tage form af biregionalt samarbejde i overensstemmelse med de prioriteter, som medlemsstaterne og andre lande i Latinamerika og Vestindien har sat sig.

ARTIKEL 51

Den fremtidige udvikling

Parterne udelukker inden for deres respektive kompetence på forhånd ingen lejlighed til samarbejde og kan i Associeringsudvalget i fællesskab udforske praktiske muligheder for samarbejde i deres fælles interesse.

ARTIKEL 52

Samarbejde inden for associeringen

1. Samarbejdet mellem parterne bør bidrage til at virkeliggøre de generelle mål i del III i denne aftale på basis af innoverende samarbejdsprogrammer, der kan tilføre deres nye forbindelser som associerede partnere en merværdi.
2. Hver af parternes deltagelse som associeret partner i den anden parts rammeprogrammer, særprogrammer og andre aktiviteter fremmes, for så vidt det tillades i henhold til hver af parternes interne regler for adgang til de pågældende programmer og aktiviteter.
3. Associeringsrådet kan fremsætte henstillinger med henblik herpå.

ARTIKEL 53

Ressourcer

1. For at bidrage til virkeliggørelsen af de ved denne aftale fastsatte samarbejds mål forpligter parterne sig til efter evne og gennem egne kanaler at stille passende ressourcer til rådighed, herunder finansielle ressourcer.
2. Parterne træffer egnede foranstaltninger til at befordre og lette Den Europæiske Investeringsbanks virksomhed i Chile i overensstemmelse med Bankens egne procedurer og finansieringskriterier og med parternes lovgivning og administrative bestemmelser, uden at dette berører deres egne kompetente myndigheders beføjelser.

Artikel 54

Associeringsudvalgets særlige hverv i samarbejdsanliggender

1. Når Associeringsudvalget udfører hverv, der tillægges det i henhold til del III, består det af repræsentanter for Fællesskabet og Chile med ansvar for samarbejdsanliggender, normalt på højt tjenestemandspan.
2. Uden at dette berører bestemmelserne i artikel 6, har Associeringsudvalget navnlig følgende opgaver:
 - a) at bistå Associeringsrådet ved udøvelsen af dettes hverv i forbindelse med samarbejdsanliggender
 - b) at overvåge gennemførelsen af det samarbejde, parterne har aftalt
 - c) at rette henstillinger om det strategiske samarbejde mellem parterne, som tjener til at fastlægge langsigtede mål, de strategiske prioriteter og specifikke indsatsområder, om de flerårige vejledende programmer, som indeholder en beskrivelse af sektorprioriteter, forventede resultater og vejledende beløb, samt årlige handlingsprogrammer og
 - d) med regelmæssige mellemrum at indberette til Associeringsrådet om virkeliggørelsen af de mål og anliggender, der er omhandlet i denne aftales del III.

DEL IV

HANDEL OG HANDELSANLIGGENDER

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 55

Mål

Målene for dette afsnit er følgende:

- a) gradvis og gensidig liberalisering af handelen med varer i overensstemmelse med artikel XXIV i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel 1994, i det følgende benævnt "GATT 1994"
- b) lettelse af handelen med varer bl.a. på grundlag af de aftalte bestemmelser om told og dermed forbundne spørgsmål, standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger og handel med vin og spiritus og aromatiserede drikkevarer

- c) gensidig liberalisering af handelen med tjenesteydelser i overensstemmelse med artikel V i den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser, i det følgende benævnt "GATS"
- d) forbedring af investeringsklimaet og navnlig skabelse af etableringsbetingelser mellem parterne på basis af princippet om ikke-forskelsbehandling
- e) liberalisering af de løbende betalinger og kapitalbevægelserne i overensstemmelse med de forpligtelser, som parterne har påtaget sig inden for rammerne af de internationale finansieringsinstitutioner og under hensyntagen til hver af parternes valutastabilitet
- f) virkelig og gensidig åbning af parternes markeder for offentlige indkøb
- g) en passende og effektiv beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med de højeste internationale standarder
- h) indførelse af en effektiv samarbejdsordning på konkurrenceområdet og
- i) indførelse af en effektiv tvistbilæggelsesordning.

ARTIKEL 56

Toldunioner og frihandelsområder

1. Intet i denne aftale er til hinder for opretholdelsen eller oprettelsen af toldunioner, frihandelsområder eller andre ordninger mellem hver af parterne og tredjelande, for så vidt de ikke ændrer de ved denne aftale fastlagte rettigheder og forpligtelser.
2. På en af parternes anmodning finder der konsultationer sted mellem parterne i Associeringsudvalget om aftaler om oprettelse eller tilpasning af toldunioner eller frihandelsområder og om for nødvendigt om andre vigtige spørgsmål vedrørende parternes respektive handelspolitik over for tredjelande. Sådanne konsultationer finder navnlig sted i tilfælde af tiltrædelse, således at der kan tages hensyn til parternes gensidige interesser.

AFSNIT II

FRIE VAREBEVÆGELSER

ARTIKEL 57

Mål

Parterne liberaliserer gradvis og på et gensidigt grundlag handelen med varer i en overgangsperiode, der begynder på tidspunktet for denne aftales ikrafttræden, i overensstemmelse med denne aftales bestemmelser og med artikel XXIV i GATT 1994.

KAPITEL I

AFSKAFFELSE AF TOLD

AFDELING 1

Fælles bestemmelser

ARTIKEL 58

Anvendelsesområde

1. Dette kapitels bestemmelser om afskaffelse af told ved indførsel finder anvendelse på produkter med oprindelse i en af parterne, som udføres til den anden part. I dette kapitel forstås ved "produkter med oprindelsesstatus" produkter, der opfylder oprindelsesreglerne i bilag III.
2. Dette kapitels bestemmelser om afskaffelse af told ved udførsel finder anvendelse på alle produkter, der udføres fra den ene part til den anden part.

ARTIKEL 59

Told

Told omfatter også afgifter af enhver art, der pålægges i forbindelse med indførsel eller udførsel, herunder alle former for tillægsafgifter i forbindelse med sådan indførsel eller udførsel, men ikke:

- a) interne afgifter, der pålægges i medfør af artikel 77
- b) antidumping- og udligningstold, der pålægges i medfør af artikel 78
- c) gebyrer og andre afgifter, der pålægges i medfør af artikel 63.

ARTIKEL 60

Afskaffelse af told

1. Tolden ved indførsel mellem parterne afskaffes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 64 til 72.
2. Tolden ved udførsel mellem parterne afskaffes fra datoen for denne aftales ikrafttræden.
3. For hvert produkt er den basistoldsats, ud fra hvilken de successive nedsættelser anvendes i medfør af artikel 64 til 72, den, der er angivet i hver af parternes toldafviklingsplan, som er fastsat i henholdsvis bilag I og II.
4. Hvis en af parterne nedsætter sin mestbegunstigelsestoldsats efter denne aftales ikrafttræden og inden udgangen af overgangsperioden finder den pågældende parts toldafviklingsplan anvendelse på de nedsatte satser.
5. Hver af parterne erklærer sig rede til at nedsætte sin told hurtigere end omhandlet i artikel 64 til 72 eller til på anden måde at forbedre adgangsbetingelserne i henhold til disse artikler, hvis den generelle økonomiske situation og forholdene i den berørte erhvervssektor tillader det. Skulle Associeringsrådet træffe en afgørelse om at fremskynde afskaffelsen af told eller på anden måde at forbedre adgangsbetingelserne, har en sådan afgørelse forrang frem for bestemmelserne i artikel 64 til 72 for det pågældende produkt.

ARTIKEL 61

Standstill

1. Der indføres ingen ny told, ej heller må gældende told forhøjes i samhandelen mellem parterne fra datoen for denne aftales ikrafttræden.
2. Chile kan uanset stk. 1 opretholde sit prisbåndsystem, der er indført ved artikel 12 i lov 18525, eller efterfølgende systemer for de varer, der er omfattet af loven, forudsat at det anvendes i overensstemmelse med Chiles rettigheder og forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten og på en måde, der ikke medfører en gunstigere behandling af indførsel fra noget tredjeland, herunder lande, med hvilke Chile har indgået eller i fremtiden vil indgå en aftale, der anmeldes i henhold til artikel XXIV i GATT 1994.

ARTIKEL 62

Tarifering af varer

Tariferingen af varer i samhandelen mellem parterne er den, der er fastsat i hver parts respektive toldnomenklatur i overensstemmelse med det harmoniserede varebeskrivelses- og varenomenklatur-system ("HS").

ARTIKEL 63

Gebyrer og andre afgifter

De gebyrer og andre afgifter, der er omhandlet i artikel 59, begrænses beløbsmæssigt til omkostningerne ved ydede tjenester og må ikke udgøre en indirekte beskyttelse af indenlandske produkter eller en beskatning af indførsel eller udførsel til fiskale formål. De baseres på specifikke satser, der svarer til den faktiske værdi af de ydede tjenester.

AFDELING 2

Afskaffelse af told

UNDERAFDELING 2.1

Industrivarer

ARTIKEL 64

Anvendelsesområde

Denne underafdeling finder anvendelse på varer henhørende under HS-kapitel 25 til 97, der ikke indgår i landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter som defineret i artikel 70.

ARTIKEL 65

Told ved indførsel af industrivarer med oprindelse i Chile

Tolden ved indførsel i Fællesskabet af industrivarer med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I (Fællesskabets toldafviklingsplan) under kategori "År 0" og "År 3", afskaffes efter følgende tidsplan, således at tolden er fuldstændig afskaffet ved henholdsvis aftalens ikrafttræden og den 1. januar 2006:

Procentvis årlig toldnedsættelse

Kategori	Ikrafttræden	1.1.04	1.1.05	1.1.06
År 0	100%			
År 3	25%	50%	75%	100%

ARTIKEL 66

Told ved indførsel af industrivarer med oprindelse i Fællesskabet

Tolden ved indførsel i Chile af industrivarer med oprindelse i Fællesskabet, der er anført i bilag II (Chiles toldafviklingsplan) under kategori "År 0", "År 5" og "År 7", afskaffes efter følgende tidsplan, således at tolden er fuldstændig afskaffet ved henholdsvis aftalens ikrafttræden, den 1. januar 2008 og den 1. januar 2010:

Procentvis årlig toldnedsættelse

Kategori	Ikraft-træden	1.1.04	1.1.05	1.1.06	1.1.07	1.1.08	1.1.09	1.1.10
År 0	100%							
År 5	16,7%	33,3%	50%	66,7%	83,3%	100%		
År 7	12,5%	25%	37,5%	50%	62,5%	75%	87,5%	100%

UNDERAFDELING 2.2

Fisk og fiskerivarer

ARTIKEL 67

Anvendelsesområde

Denne underafdeling finder anvendelse på fisk og fiskerivarer henhørende under HS-kapitel 3, HS-pos. 1604 og 1605, HS-pos. 051191 og 230120 og HS-pos. ex 190220¹.

¹ Ex 190220 er "pastaprodukter med fyld, med indhold af fisk, krebsdyr, bløddyr eller andre hvirvelløse vanddyr på over 20 vægtprocent".

ARTIKEL 68

Told ved indførsel af fisk og fiskerivarer med oprindelse i Chile

1. Tolden ved indførsel i Fællesskabet af fisk og fiskerivarer med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I under kategori "År 0", "År 4", "År 7" og "År 10", afskaffes efter følgende tidsplan, således at tolden er fuldstændig afskaffet ved henholdsvis aftalens ikrafttræden, den 1. januar 2007, den 1. januar 2010 og den 1. januar 2013:

Procentvis årlig toldnedsættelse

Kategori	Ikrafttræden	1.1.04	1.1.05	1.1.06	1.1.07	1.1.08	1.1.09	1.1.10	1.1.11	1.1.12	1.1.13
År 0	100%										
År 4	20%	40%	60%	80%	100%						
År 7	12,5%	25%	37,5%	50%	62,5%	75%	87,5%	100%			
År 10	9%	18%	27%	36%	45%	54%	63%	72%	81%	90%	100%

2. De toldkontingenter for indførsel i Fællesskabet af visse fisk og fiskerivarer med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I under kategorien "TQ", anvendes fra denne aftales ikrafttræden på de i nævnte bilag anførte betingelser. Disse kontingenter forvaltes efter "først til mølle"-princippet.

ARTIKEL 69

Told ved indførsel af fisk og fiskerivarer med oprindelse i Fællesskabet

1. Tolden ved indførsel i Chile af fisk og fiskerivarer med oprindelse i Fællesskabet, der er anført i bilag II under kategorien "År 0", afskaffes ved denne aftales ikrafttræden.
2. De toldkontingenter for indførsel i Chile af visse fisk og fiskerivarer med oprindelse i Fællesskabet, der er anført i bilag II under kategorien "TQ", anvendes fra denne aftales ikrafttræden på de i nævnte bilag anførte betingelser. Disse kontingenter forvaltes efter "først til mølle"-princippet.

UNDERAFDELING 2.3

Landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter

ARTIKEL 70

Anvendelsesområde

Denne underafdeling finder anvendelse på landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter, der er omfattet af bilag I til WTO-aftalen om landbrug.

ARTIKEL 71

Told ved indførsel af landbrugsprodukter og forarbejdede
landbrugsprodukter med oprindelse i Chile

1. Tolden ved indførsel i Fællesskabet af landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I under kategori "År 0", "År 4", "År 7" og "År 10", afskaffes efter følgende tidsplan, således at tolden er fuldstændig afskaffet ved henholdsvis aftalens ikrafttræden, den 1. januar 2007, den 1. januar 2010 og den 1. januar 2013:

Procentvis årlig toldnedsættelse

Kategori	Ikrafttræden	1.1.04	1.1.05	1.1.06	1.1.07	1.1.08	1.1.09	1.1.10	1.1.11	1.1.12	1.1.13
År 0	100%										
År 4	20%	40%	60%	80%	100%						
År 7	12,5%	25%	37,5%	50%	62,5%	75%	87,5%	100%			
År 10	9%	18%	27%	36%	45%	54%	63%	72%	81%	90%	100%

2. For landbrugsprodukter med oprindelse i Chile henhørende under kapitel 7 og 8 og pos. 20.09 og 22.04 30 i den kombinerede nomenklatur, der er anført i bilag I under kategorien "EP", for hvilke der i henhold til den fælles toldtarif skal anvendes en værditold og en specifik told, gælder toldafskaffelsen kun værditolden.

3. For landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I under kategorien "SP", for hvilke der i henhold til den fælles toldtarif skal anvendes en værditold og en specifik told, gælder toldafskaffelsen kun værditolden.

4. Fællesskabet tillader indførsel i Fællesskabet af forarbejdede landbrugsprodukter med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I under kategorien "R" til en toldsats på 50% af basistoldsatsen fra denne aftales ikrafttræden.

5. De toldkontingenter for indførsel i Fællesskabet af visse landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I under kategorien "TQ", anvendes fra denne aftales ikrafttræden på de i nævnte bilag anførte betingelser. Disse kontingenter forvaltes efter "først til mølle"-princippet eller i givet fald i Fællesskabet på basis af en ordning med import- eller eksportlicenser.

6. Toldindrømmelserne finder ikke anvendelse på indførsel i Fællesskabet af produkter med oprindelse i Chile, der er anført i bilag I under kategorien "PN", da disse produkter er omfattet af beskyttede betegnelser i Fællesskabet.

ARTIKEL 72

Told ved indførsel af landbrugsprodukter og forarbejdede
landbrugsprodukter med oprindelse i Fællesskabet

1. Tolden ved indførsel i Chile af landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter med oprindelse i Chile, der er anført i bilag II under kategori "År 0", "År 5" og "År 10", afskaffes efter følgende tidsplan, således at tolden er fuldstændig afskaffet ved henholdsvis aftalens ikrafttræden, den 1. januar 2008 og den 1. januar 2013:

Procentvis årlig toldnedsættelse

Kategori	Ikrafttræden	1.1.04	1.1.05	1.1.06	1.1.07	1.1.08	1.1.09	1.1.10	1.1.11	1.1.12	1.1.13
År 0	100%										
År 5	16,7%	33,3%	50%	66,6%	83,3%	100%					
År 10	9%	18%	27%	36%	45%	54%	63%	72%	81%	90%	100%

2. De toldkontingenter for indførsel i Chile af visse landbrugsprodukter med oprindelse i Fællesskabet, der er anført i bilag II under kategorien "TQ", anvendes fra denne aftales ikrafttræden på de i nævnte bilag anførte betingelser. Disse kontingenter forvaltes efter "først til mølle"-princippet.

ARTIKEL 73

Ekstraordinære bestemmelser vedrørende landbrugsprodukter
og forarbejdede landbrugsprodukter

1. Hvis et produkt med oprindelse i en af parterne indføres i den anden part i så forøgede mængder og på sådanne vilkår, at der i betragtning af landbrugsmarkedernes særlige følsomhed forvoldes alvorlig skade eller opstår en trussel om alvorlig skade eller forstyrrelse af den anden parts marked for samme eller direkte konkurrerende produkter, kan sidstnævnte part uanset artikel 92 i denne aftale og artikel 5 i WTO-aftalen om landbrug træffe passende foranstaltninger på de betingelser og efter den procedure, der er fastlagt i denne artikel.
2. Hvis betingelserne i stk. 1 er opfyldt, kan den importerende part:
 - a) suspendere den yderligere nedsættelse af toldsatserne for de pågældende varer, der er omhandlet i dette afsnit eller
 - b) hæve toldsatsen for produktet til et niveau, der ikke overstiger den laveste værdi af følgende:
 - i) mestbegunstigelsestoldsatsen eller
 - ii) den basistoldsats, der er omhandlet i artikel 60, stk. 3.

3. Før den pågældende part bringer den i stk. 2 nævnte foranstaltning i anvendelse, indbringer den sagen for Associeringsudvalget til en grundig behandling af situationen med henblik på at finde en gensidigt acceptabel løsning. Hvis den anden part anmoder derom, afholder parterne konsultationer i Associeringsudvalget. Hvis der ikke findes nogen løsning inden for 30 dage efter anmodningen om konsultationer, kan der anvendes beskyttelsesforanstaltninger.

4. Hvis ekstraordinære omstændigheder kræver en øjeblikkelig indsats, kan den importerende part som en overgangsforanstaltning træffe de i stk. 2 nævnte foranstaltninger uden at opfylde kravene i stk. 3 i en periode på højst 120 dage. Foranstaltningerne må ikke gå ud over, hvad der er strengt nødvendigt til at afhjælpe skaden eller forstyrrelsen. Den importerende part underretter straks den anden part.

5. Foranstaltninger, der træffes i henhold til denne artikel, må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt til at afhjælpe de opståede vanskeligheder. Den part, der indfører foranstaltningen, skal opretholde det generelle præferenceniveau, der er indrømmet for landbrugssektoren. Med henblik herpå kan parterne aftale kompensation for foranstaltningens negative virkninger for deres samhandel, herunder i hvilken periode en overgangsforanstaltning, der træffes i medfør af stk. 4, skal gælde.

I denne sammenhæng afholder parterne konsultationer for at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning. Hvis der ikke findes en løsning inden for 30 dage, kan den berørte eksporterende part efter underretning af Associeringsrådet suspendere anvendelsen af i det væsentlige tilsvarende indrømmelser i henhold til dette afsnit.

6. I denne artikel forstås ved:

- a) "alvorlig skade", en væsentlig generel svækkelse af den stilling, som producenterne som helhed af samme eller direkte konkurrerende produkter indtager i en part
- b) "trussel om alvorlig skade", alvorlig skade, som er klart umiddelbart forestående og fastslået på basis af kendsgerninger og ikke blot påstande, spekulation eller en fjern mulighed.

ARTIKEL 74

Udviklingsklausul

I det tredje år efter denne aftales ikrafttræden vurderer parterne situationen under hensyntagen til mønstret i handelen mellem parterne med landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter, disses særlige følsomhed og udviklingen i begge parters landbrugspolitik. Parterne undersøger i Associeringsudvalget produkt pr. produkt og på et ordnet grundlag med passende gensidighed mulighederne for at gøre yderligere indrømmelser over for hinanden med henblik på at liberalisere handelen med landbrugsprodukter og forarbejdede landbrugsprodukter.

KAPITEL II

IKKE-TOLDMÆSSIGE FORANSTALTNINGER

AFDELING 1

Fælles bestemmelser

ARTIKEL 75

Anvendelsesområde

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på varehandelen mellem parterne.

ARTIKEL 76

Forbud mod kvantitative restriktioner

Alle import- eller eksportforbud i handelen mellem parterne, bortset fra told og afgifter, hvad enten de anvendes i forbindelse med kontingenter, import- eller eksportlicenser eller andre foranstaltninger, afskaffes ved denne aftales ikrafttræden. Der indføres ingen nye sådanne foranstaltninger.

ARTIKEL 77

National behandling ved intern beskatning og regulering²

1. Indførte varer fra den anden parts område må hverken direkte eller indirekte pålægges interne skatter eller nogen som helst anden intern afgift, som overstiger dem, der direkte eller indirekte finder anvendelse på tilsvarende indenlandske varer. Parterne må endvidere ikke anvende interne skatter eller andre interne afgifter til at beskytte indenlandsk produktion³.

2. Indførte varer fra den anden parts område indrømmes en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der indrømmes tilsvarende indenlandske varer, hvad angår alle love, reguleringer og forskrifter gældende for indenlandsk salg, udbud til salg, køb, transport, distribution eller brug. Bestemmelserne i dette stykke er ikke til hinder for anvendelse af differentierede indenlandske transporttakster, som udelukkende skyldes hensynet til den økonomiske drift af transportmidlerne og ikke beror på varens nationalitet.

² Enhver indenlandsk skat eller anden indenlandsk afgift eller enhver lov, regulering eller bestemmelse af den art, der omhandles i stk. 2, og som vedrører en indført vare og den samme slags indenlandske vare, og som for den indførte vares vedkommende opkræves eller håndhæves på tidspunktet og stedet for indførslen, skal ikke desto mindre betragtes som en indenlandsk skat eller anden indenlandsk afgift eller en lov, regulering eller bestemmelse af den i stk. 2 omhandlede art, og er følgelig underkastet bestemmelserne i denne artikel.

³ En skat, der opfylder kravene i første punktum, anses kun for at være uforenelig med bestemmelserne i andet punktum i tilfælde, hvor der er konkurrence mellem på den ene side et beskattet produkt og på den anden side et direkte konkurrerende eller substituerbart produkt, der ikke beskattes på samme måde.

3. Ingen af parterne opretter eller opretholder nogen indenlandsk kvantitativ regulering vedrørende blandingen, forarbejdningen eller anvendelsen af varer i bestemte mængder eller forhold, der direkte eller indirekte kræver, at en bestemt mængde eller andel af en vare, som er genstand for reguleringen, skal leveres fra indenlandske forsyningskilder. Endvidere anvender ingen af parterne på anden måde indenlandske kvantitative reguleringer på en måde, der bevirker en beskyttelse af indenlandsk produktion⁴.
4. Bestemmelserne i denne artikel er ikke til hinder for udbetaling af subsidier udelukkende til indenlandske producenter, herunder udbetalinger til indenlandske producenter, hvortil anvendes provenuet af indenlandske skatter eller afgifter, der er pålagt i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikel, samt ydelse af subsidier gennem statslige indkøb af indenlandske varer.
5. Bestemmelserne i denne artikel finder ikke anvendelse på love, forskrifter, procedurer eller praksis vedrørende offentlige indkøb, som udelukkende reguleres ved bestemmelserne i afsnit IV i denne del.

⁴ Reguleringer, der er i overensstemmelse med første punktum, betragtes ikke som værende i strid med andet punktum i noget tilfælde, hvor alle de varer, der er genstand for reguleringen, fremstilles i indlandet i betydelige mængder. Den omstændighed, at den andel eller mængde, som fastsættes for hver af de varer, der er genstand for en regulering, tilvejebringer et ligeligt forhold mellem indførte og indenlandske varer, gør det ikke berettiget at betragte en sådan regulering som værende i overensstemmelse med bestemmelsen i andet punktum.

AFDELING 2

Antidumping- og udligningsforanstaltninger

ARTIKEL 78

Antidumping- og udligningsforanstaltninger

Såfremt en af parterne mener, at der i samhandelen med den anden part finder dumping eller udligningsberettiget subsidiering sted, kan den træffe passende foranstaltninger i overensstemmelse med WTO-aftalen om anvendelse af artikel VI i GATT 1994 og WTO-aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger.

AFDELING 3

Told og beslægtede spørgsmål

ARTIKEL 79

Told og dermed forbundne handelsanliggender

1. For at sikre overholdelse af bestemmelserne i dette afsnit, i det omfang de vedrører told og handelsanliggender, og for uden at tilsidesætte kravet om effektiv kontrol at lette handelen forpligter parterne sig til:

- a) at samarbejde og udveksle oplysninger om toldlovgivning og -procedurer
 - b) at anvende de af parterne vedtagne toldregler og -procedurer på bilateralt og multilateralt plan
 - c) at forenkle kravene og formaliteterne i forbindelse med frigivelse og toldbehandling af varer, herunder så vidt muligt ved samarbejde om udformning af procedurer, hvorefter der kan indgives import- og eksportdata til en enkelt instans, og koordination mellem toldvæsenet og andre kontrolinstanser, således at en enkelt instans så vidt muligt kan foretage den officielle kontrol ved indførsel og udførsel
 - d) at samarbejde om alle spørgsmål vedrørende oprindelsesreglerne og dermed forbundne toldprocedurer og
 - e) at samarbejde om alle spørgsmål vedrørende toldværdiansættelse i overensstemmelse med aftalen om anvendelse af artikel VII i GATT 1994, særlig med sigte på at nå til en fælles holdning til anvendelsen af værdiansættelseskriterierne, anvendelse af indikative indekser eller referenceindekser, praktiske aspekter og arbejdsmetoder.
2. Parterne skal for at forbedre arbejdsmetoderne og sikre gennemsigtighed og effektivitet i toldforanstaltningerne:
- a) sikre, at de højeste standarder for integritet opretholdes gennem anvendelse af foranstaltninger, der afspejler principperne i de relevante internationale konventioner og instrumenter på dette område som omhandlet i hver af parternes lovgivning

- b) tage yderligere skridt, hvor det er muligt, til at indskrænke, forenkle og standardisere data i den dokumentation, som toldvæsenet kræver, herunder anvendelse af et enkelt toldindgangsdokument eller datameddelelse og et enkelt toldudgangsdokument eller datameddelelse baseret på internationale standarder og så vidt muligt på kommercielt tilgængelig information
- c) at samarbejde, hvor det er muligt, om lovgivningsmæssige og operationelle initiativer vedrørende import-, eksport- og toldprocedurer og så vidt muligt mod at forbedre servicen til erhvervslivet
- d) at samarbejde, hvor det er hensigtsmæssigt, om teknisk bistand, herunder tilrettelæggelse af seminarer og udstationeringer
- e) at samarbejde om datamatisering af toldprocedurer og, hvor det er muligt, om indførelse af fælles standarder
- f) at anvende de internationale regler og standarder på toldområdet, herunder, hvor det er muligt, de væsentlige elementer i den reviderede Kyoto-konvention om forenkling og harmonisering af toldprocedurerne
- g) så vidt muligt at indtage fælles holdninger i internationale organisationer på toldområdet, såsom WTO, Verdenstoldorganisationen (WCO), De Forenede Nationer (FN) og De Forenede Nationers Konference om Told og Udvikling (UNCTAD)

- h) at give adgang til effektive og hurtige procedurer for appel af toldvæsenets og andre instansers administrative handlinger, afgørelser og beslutninger, som påvirker indførsel eller udførsel af varer, i overensstemmelse med artikel X i GATT 1994 og
- i) at samarbejde, hvor det er muligt, om at lette omladning og transit gennem deres respektive områder.

3. Parterne er enige om, at deres respektive handels- og toldbestemmelser og -procedurer skal baseres på:

- a) lovgivning, som forhindrer unødvendige byrder for de erhvervsdrivende, som ikke hæmmer bekæmpelse af svig, og som sikrer en yderligere lettelse for erhvervsdrivende, der i høj grad efterlever bestemmelserne
- b) beskyttelse af den lovlige handel gennem en effektiv håndhævelse af lovgivningskravene
- c) anvendelse af moderne toldteknikker, herunder risikoanalyse, forenklede procedurer for indførsel og frigivelse af varer, kontrol efter frigivelse og virksomhedsrevisionsmetoder, idet handelsdatas fortrolige karakter overholdes i overensstemmelse med de i hver af parterne gældende bestemmelser. Hver af parterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at risikoanalysemetoderne fungerer effektivt
- d) gennemsigtige, effektive og i givet fald forenklede procedurer for at nedbringe omkostningerne for de erhvervsdrivende og give dem bedre dispositionsmuligheder

- e) udvikling af informationsteknologibaserede systemer for både import- og eksporttransaktioner mellem de erhvervsdrivende og toldadministrationerne samt mellem toldvæsenet og andre instanser. Sådanne systemer kan eventuelt også åbne mulighed for betaling af told, afgifter og andre gebyrer ved elektronisk overførsel
- f) regler og procedurer, som kan fremme anvendelsen af på forhånd bindende tariferingsregler og oprindelsesregler. En afgørelse kan ændres eller tilbagekaldes til enhver tid men først efter underretning af den berørte erhvervsdrivende og uden tilbagevirkende kraft, medmindre afgørelsen er truffet på grundlag af forelagte oplysninger, som er ukorrekte eller ufuldstændige
- g) bestemmelser, som i princippet letter indførsel af varer på grundlag af forenklede toldprocedurer og -processer eller toldprocedurer og -processer før ankomst og
- h) importbestemmelser, i henhold til hvilke der ikke stilles krav om inspektion før afsendelse som omhandlet i WTO-aftalen om inspektion før afsendelse
- i) regler, som sikrer, at alle sanktioner som følge af mindre overtrædelser af toldregulativerne eller procedurekravene står i forhold til overtrædelserne og på grund af deres anvendelse ikke giver anledning til unødvendige forsinkelser af toldbehandlingen i overensstemmelse med artikel VIII i GATT 1994.

4. Parterne er enige om:

- a) behovet for konsultation i rette tid af de erhvervsdrivende om substansanliggender i forbindelse med lovgivningsforslag og generelle procedurer inden for told. Med henblik herpå indfører hver af parterne passende konsultationsordninger mellem administrationerne og de erhvervsdrivende

- b) så vidt muligt ved elektroniske midler at offentliggøre og informere om ny lovgivning og generelle procedurer inden for told samt alle ændringer senest ved sådan lovgivnings og sådanne procedurers ikrafttræden. De giver også de erhvervsdrivende generelle oplysninger om f.eks. toldsteders åbningstider, herunder i havne og ved grænseovergangssteder og informationskontaktsteder
 - c) at befordre samarbejdet mellem de erhvervsdrivende og toldadministrationerne ved hjælp af objektive og offentligt tilgængelige aftalememoranda, der baseres på de af WCO udsendte, og
 - d) at sikre, at deres respektive toldkrav og dermed forbundne krav og procedurer fortsat opfylder erhvervslivets behov og følger den bedste praksis.
5. Uanset stk. 1 til 4 yder begge parterers administrationer hinanden administrativ bistand i toldspørgsmål i overensstemmelse med protokollen af 13. juni 2001 om gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål, der er knyttet til rammeaftalen om samarbejde.

ARTIKEL 80

Toldværdiansættelse

WTO-aftalen om anvendelsen af artikel VII i GATT 1994 uden de forbehold og valgmuligheder, der er omhandlet i artikel 20 og stk. 2, 3 og 4 i bilag III til denne aftale, danner grundlag for de toldværdiansættelsesregler, der anvendes i samhandelen mellem parterne.

ARTIKEL 81

Særligt udvalg for toldsamarbejde og oprindelsesregler

1. Parterne nedsætter herved et særligt udvalg for toldsamarbejde og oprindelsesregler bestående af repræsentanter for parterne. Udvalget træder sammen på et tidspunkt og med en dagsorden, som parterne fastlægger på forhånd. Parterne varetager på skift formandskabet i udvalget. Udvalget rapporterer til Associeringsudvalget.

2. Udvalget skal bl.a.:
 - a) overvåge gennemførelsen og administrationen af artikel 79 og 80 og bilag III samt alle andre toldspørgsmål vedrørende markedsadgang

 - b) være forum for konsultationer om og drøftelse af alle spørgsmål vedrørende told, navnlig oprindelsesregler og dermed forbundne toldprocedurer, generelle toldprocedurer, toldværdiansættelse, toldordninger, toldnomenklatur, toldsamarbejde og gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål

 - c) forbedre samarbejdet om udvikling, anvendelse og håndhævelse af oprindelsesreglerne og dermed forbundne toldprocedurer, generelle toldprocedurer og gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål

 - d) behandle andre anliggender, som parterne enes om.

3. Parterne kan enes om at afholde ad hoc-møder til at udføre de i denne artikel nævnte hverv.

ARTIKEL 82

Håndhævelse af præferencebehandling

1. Parterne er enige om, at det administrative samarbejde er væsentligt for anvendelsen af og kontrollen med de præferencer, der indrømmes i henhold til dette afsnit, og bekræfter på ny deres forpligtelse til at bekæmpe uregelmæssigheder og svig i forbindelse med oprindelse, herunder taring og toldværdi.
2. Parterne kan midlertidigt suspendere præferencebehandlingen i henhold til dette afsnit for det produkt eller de produkter, i forbindelse med hvilke den pågældende part i overensstemmelse med denne artikel har konstateret en systematisk mangel på administrativt samarbejde eller tilfælde af svig fra den anden parts side.
3. I denne artikel forstås ved systematisk mangel på administrativt samarbejde:
 - a) mangel på samarbejde, såsom at der ikke udleveres navn og adresse på told- eller statsmyndigheder med ansvar for at udstede og kontrollere oprindelsescertifikater eller aftryk af stempler, som benyttes til at attestere certifikater, eller i givet fald at oplysninger ikke ajourføres

- b) systematisk mangel på eller utilstrækkelig indgriben med hensyn til at efterprøve produkters oprindelsesstatus og opfyldelse af andre krav i henhold til bilag III og med hensyn til at påvise eller forhindre overtrædelse af oprindelsesreglerne
- c) systematisk nægtelse eller behørig forsinkelse af efterfølgende undersøgelse af oprindelsesbeviser, som den anden part anmoder om, og af meddelelse af resultaterne i tide
- d) intet eller systematisk mangel på administrativt samarbejde om undersøgelse af adfærd, hvor der foreligger en formodning om svig i forbindelse med oprindelse. I denne forbindelse kan en part bl.a. antage, at der forekommer svig, når indførslen af et produkt eller produkter i henhold til denne aftale i stort omfang overstiger den anden parts sædvanlige produktionsniveauer og eksportkapacitet.

4. En part, som konstaterer systematisk mangel på administrativt samarbejde eller har mistanke om, at der forekommer svig, forelægger, inden den foretager den midlertidige suspension som omhandlet i denne artikel, Associeringsudvalget alle relevante oplysninger, der er nødvendige til en grundig undersøgelse af situationen med henblik på at finde en for parterne acceptabel løsning. Samtidig offentliggør den i sin Tidende en meddelelse til importørerne om det produkt eller de produkter, med hensyn til hvilke der er konstateret systematisk mangel på administrativt samarbejde eller mistanke om svig. De retlige følger af denne meddelelse bestemmes af hver af parternes indenlandske lovgivning.

5. Inden 10 dage efter datoen for offentliggørelsen af de i stk. 4 omhandlede oplysninger afholder parterne konsultationer i Associeringsudvalget. Hvis parterne ikke når til enighed om en løsning til at undgå den midlertidige suspension af præferencebehandlingen inden 30 dage fra indledningen af disse konsultationer, kan den berørte part midlertidigt suspendere præferencebehandlingen af det eller de pågældende produkter.

Den midlertidige suspension må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt til at beskytte den pågældende parts finansielle interesser.

6. Associeringsudvalget underrettes straks efter vedtagelsen om midlertidige suspensioner i henhold til denne artikel. De må højst vare i en periode på seks måneder, som kan forlænges. De gøres til genstand for regelmæssige konsultationer i Associeringsudvalget, navnlig med henblik på deres afskaffelse, så snart omstændighederne tillader det.

AFDELING 4

Standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer

ARTIKEL 83

Mål

Formålet med denne afdeling er at lette og øge handelen med varer ved at fjerne og forhindre unødvendige handelshindringer under hensyntagen til parternes legitime mål og princippet om ikke-forskelsbehandling som omhandlet i WTO-aftalen om tekniske handelshindringer, i det følgende benævnt "TBT-aftalen".

ARTIKEL 84

Anvendelsesområde og dækning

Bestemmelserne i denne afdeling finder anvendelse på varehandelen, hvad angår standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurderingsprocedurer som defineret i TBT-aftalen. De finder ikke anvendelse på foranstaltningerne i afdeling 5 i dette kapitel. Tekniske specifikationer, som udarbejdes af statslige instanser med henblik på offentlige indkøb, er ikke omfattet af bestemmelserne i denne afdeling, men behandles i afsnit IV i denne del af aftalen.

ARTIKEL 85

Definitioner

Definitionerne i bilag I til TBT-aftalen finder anvendelse med henblik på denne afdeling. I denne forbindelse finder beslutningen om principper for udvikling af internationale standarder, vejledninger og anbefalinger med hensyn til nævnte aftales artikel 2 og 5 og dens bilag 3 truffet af WTO-udvalget for tekniske handelshindringer også anvendelse.

ARTIKEL 86

Grundlæggende rettigheder og forpligtelser

Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til TBT-aftalen og deres tilslutning til dens fuldstændige gennemførelse. I denne forbindelse gennemføres der på linje med målene i denne afdeling samarbejdsaktiviteter og -foranstaltninger som omhandlet i denne afdeling med sigte på at intensivere og styrke udøvelsen henholdsvis indfrielsen af disse rettigheder og forpligtelser.

ARTIKEL 87

Specifikke foranstaltninger, der skal gennemføres i henhold til denne aftale

Følgende foranstaltninger skal bidrage til at realisere målet med denne afdeling:

1. Parterne intensiverer deres bilaterale samarbejde om standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurdering for at lette adgangen til deres respektive markeder ved at øge den gensidige viden om, forståelse af og foreneligheden af deres respektive systemer.
2. I deres bilaterale samarbejde stræber parterne mod at finde frem til, hvilke mekanismer eller hvilken kombination af mekanismer der er bedst egnet til særlige spørgsmål eller sektorer. Heriblandt kan nævnes visse aspekter af forskriftssamarbejdet, bl.a. tekniske forskrifters og standarders konvergens og/eller ækvivalens, tilpasning til internationale standarder, brug af leverandørens overensstemmelseserklæring og af akkreditering til at godkende overensstemmelsesvurderingsorganer og aftaler om gensidig anerkendelse.

3. Parterne aftaler på basis af fremskridtene i deres bilaterale samarbejde, hvilke specifikke arrangementer der skal indgås til at implementere de fastlagte mekanismer.
4. Med henblik herpå arbejder parterne for:
 - a) at udstikke fælles retningslinjer for god forskriftspraksis, herunder men ikke blot:
 - i) gennemsigtighed i udarbejdelsen, vedtagelsen og anvendelsen af tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer
 - ii) forskriftsforanstaltningers og dermed forbundne overensstemmelsesvurderingsprocedurers nødvendighed og proportionalitet, herunder brug af leverandørers overensstemmelseserklæring
 - iii) brug af internationale standarder som grundlag for tekniske forskrifter, undtagen hvor sådanne internationale standarder ville være et ineffektivt eller uegnet middel til at realisere de legitime mål, der forfølges
 - iv) håndhævelse af tekniske forskrifter og markedstilsynsaktiviteter
 - v) den nødvendige tekniske infrastruktur, hvad angår måling, standardisering, prøvning, certificering og akkreditering, til støtte af tekniske forskrifter og
 - vi) ordninger og metoder til revision af tekniske forskrifter og overensstemmelsesprocedurer

- b) at styrke forskriftssamarbejdet ved f.eks. udveksling af information, erfaringer og data og ved videnskabeligt og teknisk samarbejde med henblik på at forbedre kvaliteten og niveauet af deres tekniske forskrifter og gøre effektivt brug af deres forskriftsressourcer
- c) kompatibilitet og/eller ækvivalens mellem deres respektive tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer
- d) fremme af og tilskyndelse til bilateralt samarbejde mellem deres respektive offentlige og/eller private organisationer med ansvar for måling, standardisering, prøvning, certificering og akkreditering
- e) fremme af og tilskyndelse til fuldstændig deltagelse i internationale standardiseringsorganer og styrkelse af internationale standarders rolle som grundlag for tekniske forskrifter og
- f) udvidelse af deres bilaterale samarbejde i de relevante internationale organisationer og fora, der beskæftiger sig med anliggender, der er omfattet af denne afdeling.

ARTIKEL 88

Udvalg for standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurdering

1. Parterne nedsætter herved et særligt udvalg for standarder, tekniske forskrifter og overensstemmelsesvurdering til at virkeliggøre målene i denne afdeling. Udvalget består af repræsentanter for parterne, og dets formandskab varetages på skift af en repræsentant for hver part. Udvalget mødes mindst en gang om året, medmindre andet aftales af parterne. Udvalget rapporterer til Associeringsudvalget.
2. Udvalget kan behandle alle anliggender vedrørende denne afdelings funktion. Det har særlig ansvaret for og til opgave:
 - a) at føre tilsyn med og undersøge, hvorledes denne afdeling gennemføres og forvaltes. Med henblik herpå opstiller udvalget et arbejdsprogram for virkeliggørelsen af denne afdelings mål, særlig målene i artikel 87
 - b) at være forum for drøftelse af og udveksling af information om alle spørgsmål vedrørende denne afdeling, særlig når det berører parternes systemer for tekniske forskrifter, standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer, samt udviklingen i de relevante internationale organisationer
 - c) at være forum for konsultation mellem parterne om og hurtig løsning af spørgsmål, som virker eller kan virke som unødvendige handelshindringer i den i denne afdeling omhandlede forstand og på dens anvendelsesområde

- d) at fremme, tilskynde til og på anden måde lette samarbejdet mellem partneres offentlige og/eller private organisationer for måling, standardisering, prøvning, certificering, inspektion og akkreditering og
- e) at udforske alle midler til at forbedre adgangen til parternes respektive markeder og sikre, at denne afdeling fungerer så godt som muligt.

AFDELING 5

Sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger

ARTIKEL 89

Sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger

1. Målet med denne afdeling er at lette samhandelen mellem parter på områder med berøring til sundhedsmæssig og plantesundhedsmæssig lovgivning og samtidig beskytte folkesundheden og dyrs og planters sundhed ved at implementere principperne i WTO-aftalen om anvendelse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, i det følgende benævnt "SPS-aftalen". Et yderligere mål med denne afdeling er at overveje standarder for dyrs velfærd.

2. Målene for denne afdeling forfølges ved aftalen om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger i handelen med dyr, animalske produkter, planter, planteprodukter og andre varer og dyrs velfærd, som er knyttet til denne aftale som bilag IV.
3. Som en undtagelse fra artikel 193 består Associeringsudvalget, når det beskæftiger sig med sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, af repræsentanter for Fællesskabet og Chile med ansvar for sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige anliggender. Udvalget benævnes da "Det Blandede Forvaltningsudvalg for Sundhedsmæssige og Plantesundhedsmæssige Anliggender". Udvalgets hverv er anført i artikel 16 i bilag IV.
4. For så vidt angår artikel 184 anses konsultationer, der afholdes i henhold til artikel 16 i bilag IV, for at være konsultationer som omhandlet i artikel 183, medmindre parterne træffer anden beslutning.

AFDELING 6

Vin og spiritus

ARTIKEL 90

Vin og spiritus

Aftalen om handel med vin og aftalen om handel med spiritus og aromatiserede drikkevarer er knyttet som henholdsvis bilag V og VI til denne aftale.

KAPITEL III

UNDTAGELSER

ARTIKEL 91

Almindelig undtagelsesklausul

Under forbehold af kravet om, at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem parterne, hvor samme forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning på handelen mellem parterne, må intet i dette afsnit fortolkes således, at det forhindrer nogen af parterne i at indføre eller håndhæve bestemmelser, der:

- a) er nødvendige til beskyttelse af den offentlige moral
- b) er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planter liv eller sundhed
- c) er nødvendige for at sikre overholdelse af love eller bestemmelser, der ikke er uforenelige med denne aftale, herunder bestemmelserne vedrørende håndhævelse af toldforanstaltninger, beskyttelse af intellektuel ejendomsret og bedrageriske fremgangsmåder
- d) vedrører indførsel og udførsel af guld og sølv
- e) vedrører beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi

- f) vedrører bevarelsen af udtømmelige naturressourcer, såfremt sådanne foranstaltninger iværksættes i forbindelse med begrænsning af indenlandsk produktion eller forbrug eller
- g) vedrører varer fremstillet ved fængselsarbejde.

ARTIKEL 92

Beskyttelsesklausul

1. Medmindre andet er fastsat i denne artikel, finder bestemmelserne i artikel XIX i GATT 1994 og WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger anvendelse mellem parterne. Bestemmelserne i denne artikels stk. 2, 3, 4, 5, 7, 8 og 9 finder kun anvendelse, hvis en af parterne har en betydelig interesse som eksportør af det pågældende produkt som defineret i stk. 10.
2. Hver af parterne indgiver straks og under alle omstændigheder senest syv dage efter begivenheden en skriftlig meddelelse til Associeringsudvalget med alle relevante oplysninger om indledningen af beskyttelsesundersøgelser og de endelige resultater af undersøgelsen.
3. Oplysningerne, som afgives i medfør af stk. 2, omfatter navnlig en forklaring af den indenlandske procedure, som led i hvilken undersøgelsen foretages, og en angivelse af tidsplaner for høringer og andre egnede muligheder for interesserede parter til at fremkomme med deres synspunkter til sagen. Desuden meddeler hver af parterne på forhånd skriftligt Associeringsudvalget alle relevante oplysninger om beslutningen om at anvende midlertidige beskyttelsesforanstaltninger. Meddelelsen skal indgå mindst syv dage før anvendelsen af disse foranstaltninger.

4. Efter meddelelsen af de endelige resultater af undersøgelsen, og inden der anvendes beskyttelsesforanstaltninger i medfør af bestemmelserne i artikel XIX i GATT 1994 og WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger, indbringer den part, der agter at anvende disse foranstaltninger, sagen for Associeringsudvalget til en grundig behandling af situationen med henblik på at finde en gensidigt acceptabel løsning. Parterne afholder med henblik på at finde en sådan løsning på forhånd konsultationer i Associeringsudvalget, hvis den berørte part anmoder derom.
5. Uanset stk. 4 er intet til hinder for, at en part anvender beskyttelsesforanstaltninger i medfør af bestemmelserne i artikel XIX i GATT 1994 og WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.
6. I valget af beskyttelsesforanstaltninger som omhandlet i denne artikel foretrækker parterne sådanne, som mindst forstyrrer virkeliggørelsen af denne aftales mål. Foranstaltningerne må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt til at afhjælpe den alvorlige skade og opretholder det præferenceniveau/den præferencemargen, der indrømmes i henhold til dette afsnit.
7. Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel 8, stk. 1 og 2, i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.
8. Den suspensionsret, der er omhandlet i artikel 8, stk. 2, i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger, udøves ikke mellem parterne i de første 18 måneder, i hvilke en beskyttelsesforanstaltning er i kraft, forudsat at beskyttelsesforanstaltningen er truffet som følge af en stigning i indførslen i absolutte termer, og at foranstaltningen er forenelig med bestemmelserne i WTO-aftalen om beskyttelsesforanstaltninger.
9. Beskyttelsesforanstaltninger meddeles efter anmodning straks Associeringsudvalget og er dér genstand for konsultationer en gang om året, særlig med henblik på deres liberalisering eller afskaffelse.

10. Med henblik på denne artikel anses en part for at have en betydelig interesse, når den er blandt de fem største leverandører af et indført produkt i den seneste treårsperiode, målt enten i absolutte termer eller i værdi.

11. Hvis nogen af parterne skulle underkaste indførslen af produkter, som ville kunne skabe en situation, hvor der kunne anmodes om beskyttelsesforanstaltninger i henhold til denne artikel, en tilsynsprocedure, underretter den anden part herom.

ARTIKEL 93

Knaphedsklausul

Hvis efterlevelsen af bestemmelserne i dette afsnit fører til:

- a) alvorlig knaphed eller trussel om alvorlig knaphed på levnedsmidler eller andre produkter af væsentlig betydning for den eksporterende part eller
- b) knaphed på væsentlige mængder af indenlandske materialer til den indenlandske forarbejdningsindustri i perioder, hvor hjemmemarkedsprisen på sådanne materialer som led i en statslig stabiliseringsplan holdes lavere end verdensmarkedsprisen,

og såfremt ovennævnte situation giver eller kan give anledning til større vanskeligheder for den eksporterende part, kan denne træffe passende foranstaltninger på de betingelser og ifølge de procedurer, der er fastsat i denne artikel.

2. De foranstaltninger, der medfører færrest forstyrrelser i de i denne aftales fastlagte ordningers funktion, skal foretrækkes. Foranstaltningerne må ikke anvendes på en sådan måde, at de bliver redskab for vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling, hvor samme forhold råder, eller bliver en maskeret begrænsning af handelen, og de skal ophæves, når omstændighederne ikke længere berettiger til, at de opretholdes. Foranstaltninger, som træffes i medfør af stk. 1, litra b), må desuden ikke medvirke til at øge udførslen af eller udvide den beskyttelse, der ydes til den pågældende indenlandske forarbejdningsindustri, og den må ikke afvige fra denne aftales bestemmelser vedrørende ikke-forskelsbehandling.

3. Inden der træffes foranstaltninger som omhandlet i stk. 1, eller så snart som muligt i de tilfælde, hvor stk. 4 finder anvendelse, forelægger den part, der agter at træffe foranstaltningerne, Associeringsudvalget alle relevante oplysninger, for at der kan findes en for parterne acceptabel løsning. Parterne kan i Associeringsudvalget aftale alle midler, der kan bringe vanskelighederne til ophør. Er der ikke opnået enighed senest 30 dage efter, at sagen er indbragt for Associeringsudvalget, kan den eksporterende part anvende foranstaltninger i medfør af denne artikel på udførslen af det pågældende produkt.

4. Hvis ekstraordinære eller kritiske omstændigheder, der kræver et omgående indgreb, umuliggør forudgående information eller undersøgelse, kan den part, der agter at træffe foranstaltningerne, straks anvende forsigtighedsforanstaltninger til at imødegå situationen og underretter straks den anden part derom.

5. Alle foranstaltninger, der anvendes i medfør af denne artikel, skal straks meddeles Associeringsudvalget og er der genstand for periodiske drøftelser, navnlig med henblik på at fastsætte en tidsplan for deres afskaffelse, så snart omstændighederne tillader det.

AFSNIT III

HANDEL MED TJENESTEYDELSER SAMT ETABLERING

ARTIKEL 94

Mål

1. Parterne liberaliserer deres samhandel med tjenesteydelser i overensstemmelse med bestemmelserne i dette afsnit og artikel V i GATS.
2. Målet med kapitel III er at forbedre investeringsklimaet og navnlig etableringsvilkårene mellem parterne på basis af princippet om ikke-forskelsbehandling.

KAPITEL I

TJENESTEYDELSER

AFDELING 1

Almindelige bestemmelser

ARTIKEL 95

Anvendelsesområde

1. I forbindelse med dette kapitel defineres handel med tjenesteydelser som levering af en tjenesteydelse efter følgende leveringsmåder:
 - a) fra den ene parts område til den anden parts område (leveringsmåde 1)
 - b) på den ene parts område til den anden parts forbruger af tjenesteydelsen (leveringsmåde 2)
 - c) fra en leverandør af tjenesteydelser fra den ene part gennem kommerciel tilstedeværelse på den anden parts område (leveringsmåde 3)
 - d) fra en leverandør af tjenesteydelser fra den ene part gennem fysiske personers tilstedeværelse på den anden parts område (leveringsmåde 4).

2. Dette kapitel finder anvendelse på handel i alle tjenestesektorer med undtagelse af:
 - a) finansielle tjenesteydelser, som er omfattet af kapitel II
 - b) audiovisuelle tjenesteydelser
 - c) national cabotagesejlads og
 - d) lufttransportydelser, herunder indenlandske og internationale lufttransportydelser, såvel rute-flyvning som anden flyvning, og tjenesteydelser, der er direkte forbundet med trafikrettigheder, undtagen:
 - i) tjenester i forbindelse med reparation og vedligeholdelse af flyvemaskiner, under hvilke et luftfartøj tages ud af drift
 - ii) salg og markedsføring af lufttransportydelser og
 - iii) tjenester i forbindelse med edb-reservationssystemer (CRS).
3. Intet i dette kapitel må fortolkes på en sådan måde, at der indføres forpligtelser i forbindelse med offentlige indkøb, som er omfattet af afsnit IV i denne del.

4. Bestemmelserne i dette kapitel finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes af parterne. Parterne tager disciplinerne vedrørende subsidier i forbindelse med handelen med tjenesteydelser op til fornyet overvejelse inden for rammerne af den fornyede undersøgelse af dette kapitel, jf. artikel 100, med henblik på at indarbejde discipliner, der er vedtaget i henhold til artikel XV i GATS.
5. Denne afdeling finder anvendelse på international søtransport og telekommunikationsydelser, der er omfattet af bestemmelserne i afdeling 2 og 3.

ARTIKEL 96

Definitioner

I dette kapitel forstås ved:

- a) "foranstaltning", enhver foranstaltning truffet af en part, hvad enten den er i form af en lov, bestemmelse, regel, procedure, beslutning, administrativ handling eller enhver anden form
- b) "foranstaltning vedtaget eller opretholdt af en part", foranstaltninger truffet af:
 - i) centrale, regionale eller lokale myndigheder og
 - ii) ikke-statslige organer i udøvelsen af beføjelser, der er uddelegeret af centrale, regionale eller lokale myndigheder

- c) "tjenesteleverandør", enhver juridisk eller fysisk person, der søger at levere eller leverer en tjenesteydelse
- d) "handelsmæssig tilstedeværelse", enhver type virksomhed eller foretagende, der udøver liberalt erhverv, herunder gennem
- i) stiftelse, erhvervelse eller opretholdelse af en juridisk person, eller
 - ii) oprettelse eller opretholdelse af en filial eller et agentur
- på en parts område med henblik på at levere en tjenesteydelse
- e) "juridisk person", enhver juridisk person, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, trust, partnerskab, joint venture, enkeltmandsvirksomhed eller sammenslutning
- f) "juridisk person i en part", en juridisk person, der er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til lovgivningen i Fællesskabet eller dets medlemsstater eller i Chile.
- Har den juridiske person kun sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor på henholdsvis Fællesskabets eller Chiles område, betragtes den ikke som henholdsvis en juridisk person fra Fællesskabet eller en chilensk juridisk person, medmindre dens aktiviteter har en væsentlig forbindelse med henholdsvis Fællesskabets eller Chiles økonomi
- g) "fysisk person", en statsborger i en af medlemsstaterne eller i Chile i overensstemmelse med respektiv lovgivning.

ARTIKEL 97

Markedsadgang

1. For så vidt angår markedsadgang gennem de leveringsmåder, der er angivet i artikel 95, behandler hver part tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra den anden part på en måde, der ikke er mindre gunstig end den behandling, der er bestemt i henhold til de vilkår, begrænsninger og betingelser, der er aftalt og nærmere angivet i artikel 99.
2. I sektorer, hvor der er påtaget markedsadgangsforpligtelser, fastlægges de foranstaltninger, som en part ikke må opretholde eller træffe, enten på grundlag af en regional underinddeling eller på grundlag af hele dens område, medmindre andet er bestemt i dens liste, således:
 - a) begrænsninger på antallet af leverandører af tjenesteydelser, i form af enten numeriske kvoter, monopoler, eksklusive leverandører af tjenesteydelser eller krav om en økonomisk behovsprøve
 - b) begrænsninger på den samlede værdi af tjenestetransaktioner eller aktiver i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve
 - c) begrænsninger på det samlede antal tjenesteoperationer eller den samlede produktion af tjenesteydelser udtrykt som angivne numeriske enheder i form af kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve⁵

⁵ Stk. 2, litra c), omfatter ikke foranstaltninger truffet af en part, som begrænser produktionsfaktorerne for levering af tjenesteydelser.

- d) begrænsninger på det samlede antal fysiske personer, der kan være beskæftiget i en bestemt servicesektor, eller som må være ansat af en leverandør af tjenesteydelser, og som er nødvendige for og direkte forbundet med levering af en specifik tjenesteydelse, i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve
- e) foranstaltninger, der begrænser eller stiller krav om specifikke typer retlige enheder eller joint ventures, gennem hvilke en leverandør af tjenesteydelser fra den anden part kan levere en tjenesteydelse og
- f) begrænsninger på udenlandsk kapital s deltagelse udtrykt i maksimumsgrænser for andelen af udenlandsk ejede aktier eller den samlede værdi af individuelle eller totale udenlandske investeringer.

ARTIKEL 98

National behandling

1. I de sektorer, der er anført i dens liste og undergivet alle bestemmelser og forbehold fastsat deri, giver hver part tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, den giver sine egne tilsvarende tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser for så vidt angår alle foranstaltninger, der påvirker levering af tjenesteydelser⁶.

2. En part kan opfylde kravet i stk. 1 ved at give tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser fra den anden part en behandling, der enten er formelt identisk med eller formelt forskellig fra den behandling, den giver sine egne tilsvarende tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser.

⁶ Særlige forpligtelser som en part har påtaget sig i henhold til denne artikel må ikke fortolkes således, at det kræves, at parterne skal kompensere for iboende konkurrencemæssige ulemper, der følger af de pågældende tjenesteydelsers eller tjenesteleverandørers udenlandske natur.

3. En formelt identisk eller formelt forskellig behandling betragtes som mindre gunstig, hvis den ændrer konkurrencevilkårene til fordel for partens tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser i forhold til den anden parts tilsvarende tjenesteydelser og leverandører af tjenesteydelser.

ARTIKEL 99

Liste over særlige forpligtelser

1. De særlige forpligtelser, som hver af parterne påtager sig i henhold til artikel 97 og 98, er anført i listen i bilag VII. For så vidt angår sektorer, hvor der er indgået sådanne forpligtelser, giver hver liste nærmere oplysninger om:

- a) vilkår, begrænsninger og betingelser for markedsadgang
- b) betingelser og forbehold for national behandling
- c) tilsagn vedrørende yderligere forpligtelser, der er omhandlet i stk. 3,
- d) hvor det er relevant, tidsrammen for indfrielsen af forpligtelsen og tidspunktet for sådanne forpligtelsers ikrafttræden.

2. Foranstaltninger, der er uforenelige med både artikel 97 og 98, indføres i kolonnen vedrørende artikel 97. I sådanne tilfælde anses angivelsen for også at stille en betingelse eller tage et forbehold vedrørende artikel 98.

3. Hvis en part påtager sig særlige forpligtelser vedrørende foranstaltninger, der påvirker handelen med tjenesteydelser, men som ikke er optaget på listen i henhold til artikel 97 og 98, angives sådanne forpligtelser på dens liste som tillægsforpligtelser.

ARTIKEL 100

Fornyet undersøgelse

1. Parterne foretager en fornyet undersøgelse af dette kapitel tre år efter denne aftales ikrafttræden med henblik på en yderligere liberalisering og indskrænkning eller afskaffelse af de resterende restriktioner på et gensidigt fordelagtigt grundlag, idet de sikrer en generel balance i rettigheder og forpligtelser.
2. Associeringsudvalget undersøger hvert tredje år efter den i stk. 1 omhandlede fornyede undersøgelse, hvorledes dette kapitel fungerer, og stiller passende forslag til Associeringsrådet.

ARTIKEL 101

Bevægelighed for fysiske personer

To år efter denne aftales ikrafttræden tager parterne reglerne og vilkårene for bevægelighed for fysiske personer (leveringsmåde 4) op til fornyet overvejelse med henblik på en yderligere liberalisering. Denne fornyede undersøgelse kan også omfatte en revision af definitionen i artikel 96, litra g), af fysiske personer.

ARTIKEL 102

Indenlandsk regulering

1. I sektorer, hvor en part har påtaget sig forpligtelser i henhold til sin liste, drager denne part med henblik på at sikre, at foranstaltninger vedrørende den anden parts licenskrav og -procedurer og certificering af tjenesteleverandører ikke udgør en unødvendig handelshindring, omsorg for, at sådanne foranstaltninger:
 - a) baseres på objektive og gennemsigtige kriterier såsom bl.a. kompetence og evne til at levere tjenesteydelsen
 - b) ikke er mere handelsbegrænsende end nødvendigt til at sikre virkeliggørelsen af et legitimt politisk mål
 - c) ikke udgør en skjult begrænsning af leveringen af en tjenesteydelse.
2. Disciplinerne i stk. 1 kan tages op til fornyet behandling efter proceduren i artikel 100 for at tage hensyn til de discipliner, der er vedtaget i medfør af artikel VI i GATS, med henblik på indarbejdelse i denne aftale.
3. Hvis en part ensidigt eller ved en aftale anerkender uddannelse, erfaringer, licenser eller certifikationer opnået på et tredjelandets område, giver denne part den anden part passende mulighed for at demonstrere, at uddannelse, erfaringer, licenser eller certifikationer opnået på den anden parts område også bør anerkendes på den anden parts område, eller for at indgå en aftale eller en ordning med lignende virkning.

4. Parterne konsulterer hinanden med regelmæssige mellemrum for at undersøge, hvorvidt det er muligt at ophæve resterende licens- eller certificeringskrav vedrørende statsborgerskab eller fast bopæl i forbindelse med hinandens tjenesteleverandører.

ARTIKEL 103

Gensidig anerkendelse

1. Hver af parterne drager omsorg for, at deres kompetente myndigheder inden for en rimelig frist efter, at en tjenesteleverandør fra den anden part har indgivet en ansøgning om licens eller certificering:

- a) i tilfælde, hvor ansøgning er komplet, tager stilling til ansøgningen og underretter ansøgeren herom eller
- b) i tilfælde, hvor ansøgningen ikke er komplet, straks underretter ansøgeren om, på hvilket behandlingsstadium ansøgningen befinder sig, og om hvilke yderligere oplysninger, der kræves i henhold til partens indenlandske lovgivning.

2. Parterne tilskynder deres relevante organer på deres respektive områder til at rette henstillinger vedrørende gensidig anerkendelse, for så vidt angår tjenesteleverandørers hele eller delvise opfyldelse af hver af parternes kriterier for tjenesteleverandørers autorisation, licens, akkreditering, drift og certificering, særlig hvad angår liberale tjenesteydelser.

3. Associeringsudvalget afgør inden for en rimelig frist, hvorvidt en henstilling som omhandlet i stk. 2 er forenelig med dette kapitel, under hensyn til, i hvilket omfang den svarer overens med de respektive forskrifter. Er dette tilfældet, realiseres en sådan henstilling på basis af en aftale om gensidig anerkendelse, af krav, kvalifikationer, licenser og andre forskrifter, som forhandles mellem de kompetente myndigheder.
4. Alle sådanne aftaler skal være i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i WTO-overenskomsten og særlig artikel VII i GATS.
5. Når parterne er enige, tilskynder hver af parterne deres relevante organer til at opstille procedurer for udstedelse af midlertidig licens til den andens parts leverandører af liberale tjenesteydelser.
6. Associeringsudvalget tager med regelmæssige mellemrum og mindst en gang hvert tredje år gennemførelsen af denne artikel op til fornyet overvejelse.

ARTIKEL 104

Elektronisk handel⁷

Parterne, som erkender, at anvendelse af elektroniske midler øger handelsmulighederne i mange sektorer, er enige om at fremme udviklingen af den elektroniske handel mellem dem, særlig ved at samarbejde om markedsadgang og reguleringsanliggender, som bringes op i forbindelse med elektronisk handel.

⁷ Denne bestemmelse er medtaget i dette kapitel, uden at dette berører den chilenske holdning til spørgsmålet, om elektronisk handel skal betragtes som levering af en tjenesteydelse eller ej.

ARTIKEL 105

Gennemsigtighed

Hver af parterne reagerer straks på alle anmodninger fra den anden part om specifikke oplysninger om alle alment gældende foranstaltninger eller internationale aftaler, som er relevante for eller berører dette kapitel. Det i artikel 190 omhandlede kontaktsted forsyner på anmodning den anden parts tjenesteleverandører med specifikke oplysninger om alle sådanne anliggender. Kontaktstederne behøver ikke at være depositar for lovgivning og administrative bestemmelser.

AFDELING 2

International søtransport

ARTIKEL 106

Anvendelsesområde

1. Uanset artikel 95, stk. 5, finder bestemmelserne i denne afdeling anvendelse på rederier, der er etableret uden for Fællesskabet eller Chile, og som kontrolleres af statsborgere i henholdsvis en medlemsstat eller Chile, hvis deres fartøjer er registreret i henhold til deres respektive lovgivning i nævnte medlemsstat eller Chile og fører en medlemsstats eller Chiles flag.
2. Denne artikel finder anvendelse på international søtransport, herunder dør-til-dør-transport og intermodale transportoperationer med en søtransportdel.

ARTIKEL 107

Definitioner

I denne afdeling forstås ved:

- a) "intermodal søtransport", retten til at arrangere dør-til-dør-transportydelser inden for international fragt og med henblik herpå direkte indgå kontrakt med leverandører af andre transportformer
- b) "internationale leverandører af søtransportydelser", leverandører af tjenesteydelser vedrørende international fragt til søtransportydelser, tjenesteydelser for håndtering, opbevaring og oplagring af fragt, toldklareringstjenesteydelser, containerstation- og depottjenesteydelser, agenturydelser og speditiønsydelser.

ARTIKEL 108

Markedsadgang og national behandling

1. I betragtning af de eksisterende liberaliseringsniveauer mellem parterne inden for international søtransport:
 - a) fortsætter parterne med effektivt at anvende princippet om uhindret adgang til det internationale marked for søtransport og trafik på et kommercielt og ikke-diskriminerende grundlag

b) fortsætter hver af parterne med at indrømme skibe, der fører den anden parts flag, eller som drives af leverandører af tjenesteydelser fra den anden part, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de indrømmer egne skibe, bl.a. hvad angår adgang til havne, brug af infrastruktur og søfartshjælpetjenester i havnene, samt dermed forbundne gebyrer og afgifter, told-faciliteter og tildeling af liggeplads og laste- og lossefaciliteter.

2. Ved anvendelsen af principperne i stk. 1:

a) indfører ingen af parterne lastfordelingsklausuler i fremtidige bilaterale aftaler med tredjelande undtagen under de ekstraordinære omstændigheder, hvor linjerederier fra den pågældende part ellers ikke ville have nogen faktisk mulighed for at drive transportvirksomhed til og fra det berørte tredjeland

b) forbyder parterne lastfordelingsarrangementer i fremtidige bilaterale aftaler om tør og våd bulk-fragt

c) afskaffer parterne ved denne aftales ikrafttræden alle ensidige foranstaltninger og administrative, tekniske og andre hindringer, som vil kunne få en restriktiv eller diskriminerende indvirkning på den frie udveksling af tjenesteydelser inden for international søtransport.

3. Hver part tillader leverandører af internationale søtransportydelser fra den anden part at have en kommerciel tilstedeværelse på dens område på vilkår for etablering og drift, der ikke er mindre gunstige end de vilkår, den indrømmer sine egne leverandører af tjenesteydelser eller leverandører af tjenesteydelser fra et hvilket som helst tredjeland, alt efter hvilke vilkår der er gunstigst, og dette i overensstemmelse med betingelserne i dens liste.

AFDELING 3

Telekommunikationstjenesteydelser

ARTIKEL 109

Definitioner

I denne afdeling forstås ved:

- a) "telekommunikationstjenesteydelser", transmission af elektromagnetiske signaler - lyd, databilleder og enhver kombination deraf, med undtagelse af radio- og tv-spredning⁸. Forpligtelserne i denne afdeling omfatter således ikke erhvervsvirksomhed, der består i indholdsformidling, som kræver telekommunikationstjenesteydelser til transmission heraf. Formidling af sådant indhold, der transmitteres via en telekommunikationstjenesteydelse, er genstand for specifikke forpligtelser, som parterne har påtaget sig i andre relevante sektorer
- b) "regeludstedende myndighed", et organ eller organer, som har fået tillagt hverv i tilslutning til de anliggender, der er omhandlet i denne afdeling
- c) "væsentlige telekommunikationsfaciliteter", faciliteter i et offentligt telekommunikations-transportnet og -service, som:

⁸ Radio- og tv-spredning defineres som en uafbrudt transmissionskæde til spredning af tv- og radioprogramsignaler til offentligheden, men omfatter ikke bidragsforbindelser mellem operatører.

- i) udelukkende eller fortrinsvis leveres af en enkelt leverandør eller et begrænset antal leverandører og
- ii) ikke økonomisk eller teknisk set kan erstattes med henblik på levering af en tjenesteydelse.

ARTIKEL 110

Regeludstedende myndighed

1. De regeludstedende myndigheder for telekommunikationstjenesteydelser holdes adskilt fra og er ikke ansvarlige over for leverandører af basistelekommunikationstjenesteydelser.
2. De regeludstedende myndigheder udviser upartiskhed i deres afgørelser og procedurer vedrørende alle markedsdeltagere.
3. En leverandør, der påvirkes af en afgørelse truffet af en regeludstedende myndighed, har ret til at appellere afgørelsen.

ARTIKEL 111

Levering af tjenesteydelser

1. Hvis der kræves licens, offentliggøres betingelserne for opnåelse af en sådan licens tillige med den normale frist for behandling af licensansøgningen.

2. Hvis der kræves licens, meddeles begrundelsen for afslag på en licens ansøgeren på anmodning.

ARTIKEL 112

Større leverandører

1. En større leverandør er en leverandør, som materielt kan påvirke betingelserne for deltagelse med hensyn til priser og forsyning i det relevante marked for basistelejenester som følge af:
 - a) kontrol over væsentlige faciliteter eller
 - b) udnyttelse af markedsstilling.
2. Der tages passende forholdsregler til at forhindre leverandører, som alene eller sammen er større leverandører, i at engagere sig i eller fortsætte med konkurrencestridig praksis.
3. Som konkurrencestridig praksis kan navnlig nævnes:
 - a) konkurrencestridig krydssubsidiering
 - b) udnyttelse af information fra konkurrenter til konkurrencestridige formål og
 - c) undladelse af rettidigt at give andre tjenesteleverandører oplysninger om væsentlige faciliteter og kommercielt relevante oplysninger, som de har brug for for at kunne levere tjenesteydelser.

ARTIKEL 113

Sammenkobling

1. Denne afdeling finder anvendelse på sammenkobling med leverandører, der stiller offentlige telekommunikationsnet eller tjenesteydelser til rådighed, således at brugerne af en leverandør kan kommunikere med brugerne af en anden leverandør og få adgang til tjenesteydelser fra en anden leverandør.
2. Sammenkobling med en større leverandør sikres på ethvert teknisk realisabelt punkt i nettet. Sammenkoblingen bevilges:
 - a) på ikke-diskriminerende vilkår, betingelser (herunder hvad angår tekniske standarder og specifikationer) og til takster og med en kvalitet, der ikke er mindre end den, der tilbydes egne samme tjenester eller for samme tjenester af ikke-associerede tjenesteleverandører eller for datterselskaber eller andre associerede
 - b) rettidigt på vilkår, betingelser (herunder hvad angår tekniske standarder og specifikationer) og til omkostningsorienterede takster, som er gennemsigtige og rimelige under hensyntagen til de økonomiske muligheder og tilstrækkeligt ubundet til, at leverandøren ikke er nødt til at betale for netkomponenter eller -faciliteter, som han ikke har brug for til at levere tjenesteydelser og
 - c) på anmodning på andre punkter end de nettermineringspunkter, der tilbydes størstedelen af brugerne, mod en afgift, der afspejler omkostningerne ved bygning af de nødvendige yderligere faciliteter.
4. Procedurerne for sammenkobling med en større leverandør offentliggøres.

5. Større leverandører tilbyder parternes tjenesteleverandører sammenkoblingsaftaler for at sikre ikke-forskelsbehandling og/eller offentliggør på forhånd referencesammen-koblingstilbud, medmindre offentligheden allerede har adgang hertil.

ARTIKEL 114

Ressourceknaphed

Alle procedurer for tildeling og brug af knappe ressourcer, herunder frekvenser, numre og anlægsrettigheder, gennemføres på en objektiv, rettidig, gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde.

ARTIKEL 115

Alment tjenesteudbud

1. Hver af parterne har ret til at definere den form for forpligtelse til alment tjenesteudbud, som de ønsker at opretholde.
2. Bestemmelserne om alment tjenesteudbud skal være gennemsigtige, objektive og ikke-diskriminerende. De skal være konkurrencemæssigt neutrale og må ikke være mere belastende end nødvendigt.

KAPITEL II

FINANSIELLE TJENESTEYDELSER

ARTIKEL 116

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på foranstaltninger, som parterne vedtager eller opretholder, og som påvirker handelen med finansielle tjenesteydelser.
2. I forbindelse med dette kapitel defineres handel med finansielle tjenesteydelser som levering af en finansiell tjenesteydelse efter følgende leveringsmåder:
 - a) fra den ene parts område til den anden parts område (leveringsmåde 1)
 - b) på den ene parts område til den anden parts forbruger af den finansielle tjenesteydelse (leveringsmåde 2)
 - c) fra en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra den ene part gennem kommerciel tilstedeværelse på den anden parts område (leveringsmåde 3)
 - d) fra en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra den ene part gennem fysiske personers tilstedeværelse på den anden parts område (leveringsmåde 4).
3. Intet i dette kapitel må fortolkes på en sådan måde, at der indføres forpligtelser i forbindelse med offentlige indkøb, som er omfattet af afsnit IV i denne del.

4. Bestemmelserne i dette kapitel finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes af parterne. Parterne tager disciplinerne vedrørende subsidier i forbindelse med handelen med finansielle tjenesteydelser op til fornyet overvejelse med henblik på at indarbejde discipliner, der er vedtaget i henhold til artikel XV i GATS, i denne aftale.
5. Dette kapitel finder ikke anvendelse på:
- i) aktiviteter, der gennemføres af en centralbank eller monetær myndighed eller nogen anden offentlig enhed som led i penge- eller valutakurspolitikker
 - ii) virksomhed, der udgør en del af en lovmæssig ordning for social sikkerhed eller offentlige pensionsplaner og
 - iii) anden virksomhed, der udøves af en offentlig enhed for statens regning eller med dens garanti eller med anvendelse af dens finansielle midler.
6. Hvad angår stk. 5, finder dette kapitel anvendelse på denne virksomhed, hvis en part tillader sine leverandører af finansielle tjenesteydelser at varetage virksomhed som omhandlet i stk. 5, nr. ii) eller iii) i konkurrence med en offentlig enhed eller en leverandør af finansielle tjenesteydelser.

ARTIKEL 117

Definitioner

I dette kapitel forstås ved:

1. "foranstaltning" enhver foranstaltning truffet af en part, hvad enten den er i form af en lov, bestemmelse, regel, procedure, beslutning, administrativ handling eller enhver anden form
2. "foranstaltning vedtaget eller opretholdt af en part", foranstaltninger truffet af:
 - i) centrale, regionale eller lokale myndigheder og
 - ii) ikke-statslige organer i udøvelsen af beføjelser, der er uddelegeret af centrale, regionale eller lokale myndigheder
3. "leverandør af finansielle tjenesteydelser", enhver juridisk eller fysisk person, der søger at levere eller leverer en finansiell tjenesteydelse, men udtrykket "leverandør af finansielle tjenesteydelser" omfatter ikke offentlige enheder
4. "offentlig enhed":
 - i) en regering, centralbank eller monetær myndighed i en part, eller en enhed ejet eller kontrolleret af en part, der hovedsagelig beskæftiger sig med at gennemføre regeringsmæssige funktioner eller aktiviteter med regeringsmæssigt formål, men herunder ikke en enhed, der hovedsagelig beskæftiger sig med at levere finansielle tjenesteydelser på kommercielle vilkår eller

- ii) en privat enhed, som udfører funktioner, der normalt udføres af en centralbank eller monetær myndighed, når den udfører disse funktioner.

5. "handelsmæssig tilstedeværelse", enhver type virksomhed eller foretagende, der udøver liberalt erhverv, herunder gennem

- i) stiftelse, erhvervelse eller opretholdelse af en juridisk person, eller
- ii) oprettelse eller opretholdelse af en filial eller et agentur

på en parts område med henblik på at levere en finansiel tjenesteydelse

6. "juridisk person", enhver juridisk person, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, trust, partnerskab, joint venture, enkeltmandsvirksomhed eller sammenslutning

7. "juridisk person i en part", en juridisk person, der er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til lovgivningen i Fællesskabet eller dets medlemsstater eller i Chile.

Har den juridiske person kun sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor på henholdsvis Fællesskabets eller Chiles område, betragtes den ikke som henholdsvis en juridisk person fra Fællesskabet eller en chilensk juridisk person, medmindre dens aktiviteter har en væsentlig forbindelse med henholdsvis Fællesskabets eller Chiles økonomi

8. "fysisk person", en statsborger i en af medlemsstaterne eller i Chile i overensstemmelse med respektiv lovgivning

9. "finansiel tjenesteydelse", enhver tjenesteydelse af finansiel art, der tilbydes af en leverandør af finansielle tjenesteydelser i en part. Finansielle tjenesteydelser omfatter følgende aktiviteter:

Forsikring og forsikringsrelaterede tjenesteydelser

- i) direkte forsikring (herunder medforsikring):
 - (A) liv
 - (B) andet
- ii) genforsikring og retrocession
- iii) forsikringsformidling, såsom forsikringsmægling og agentur.
- iv) støttetjenester for forsikring såsom tjenester ydet i forbindelse med rådgivning, forsikringsstatistik, risikovurdering og skadesgodtgørelse.

Bankmæssige og andre finansielle tjenesteydelser (eksklusive forsikring)

- v) modtagelse af indskud og andre tilbagebetalelige midler fra offentligheden
- vi) långivning af alle typer, herunder forbrugslån, realkredit, factoring og finansiering af handelsmæssige transaktioner

- vii) finansiel leasing

- viii) alle betalings- og pengeoverførselstjenester, herunder kredit- og betalingskort, rejsechecks og bankchecks

- ix) garantier og forpligtelser

- x) ved handel for egen eller kunders regering på børsen, markedet for unoterede værdipapirer eller på anden måde, følgende:
 - (A) pengemarkedspapirer, herunder checks, pengesedler, indskudsbeviser
 - (B) udenlandsk valuta
 - (C) afledte produkter, herunder, men ikke begrænset til, terminsforretninger og optioner
 - (D) valutakurs- og renteinstrumenter, herunder produkter såsom swaps og aftaler om fremtidig rentesikring
 - (E) overdragelige værdipapirer
 - (F) andre negotiable dokumenter og finansielle aktiver, herunder guldbarrer

- xi) deltagelse i udstedelse af alle former for værdipapirer, herunder tegningsgaranti og salg som agent (såvel offentligt som privat) og tilvejebringelse af tjenesteydelser i forbindelse med sådanne udstedelser

- xii) lånformidling

- xiii) forvaltning af aktiver såsom likviditetsstyring eller investeringspleje, forvaltning af pensionsfonde samt tjenesteydelser i forbindelse med opbevaring, indskud og forvaltning af aktiver

- xiv) afregnings- og clearingtjenester for finansielle aktiver, herunder værdipapirer, afledte produkter og andre omsætningspapirer
- xv) tilvejebringelse og overførsel af finansielle oplysninger samt finansiell databehandling og relateret programmel fra leverandører af andre finansielle tjenesteydelser
- xvi) rådgivnings- og formidlingsmæssige samt andre supplerende finansielle tjenesteydelser for alle de aktiviteter, der er anført fra nr. v) til xv), herunder kreditoplysning og -analyse, investerings- og porteføljeundersøgelse og -rådgivning samt rådgivning om opkøb og selskabsomstrukturering og -strategi.

10. en "ny finansiell tjenesteydelse" er en tjenesteydelse af finansiell art, herunder tjenesteydelser vedrørende bestående og nye produkter eller den måde, hvorpå produktet leveres, som ingen anden leverandør af finansielle tjenesteydelser leverer på en parts område, men som leveres på den anden parts område.

ARTIKEL 118

Markedsadgang

1. For så vidt angår markedsadgang gennem de leveringsmåder, der er angivet i artikel 116, behandler hver part finansielle tjenesteydelser og leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part på en måde, der ikke er mindre gunstig end den behandling, der er bestemt i henhold til de vilkår, begrænsninger og betingelser, som er aftalt og nærmere angivet i artikel 120.

2. I sektorer, hvor der er påtaget markedsadgangsforpligtelser, fastlægges de foranstaltninger, som en part ikke må opretholde eller træffe, enten på grundlag af en regional underinddeling eller på grundlag af hele dens område, medmindre andet er bestemt i dens liste, således:
- a) begrænsninger på antallet af leverandører af finansielle tjenesteydelser, i form af enten numeriske kvoter, monopoler, eksklusive leverandører af tjenesteydelser eller krav om en økonomisk behovsprøve
 - b) begrænsninger på den samlede værdi af finansielle tjenestetransaktioner eller aktiver i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve
 - c) begrænsninger på det samlede antal finansielle tjenesteoperationer eller den samlede produktion af tjenesteydelser udtrykt som angivne numeriske enheder i form af kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve⁹
 - d) begrænsninger på det samlede antal fysiske personer, der kan være beskæftiget i en bestemt finansiell servicesektor, eller som må være ansat af en leverandør af finansielle tjenesteydelser, og som er nødvendige for og direkte forbundet med levering af en specifik finansiell tjenesteydelse, i form af numeriske kvoter eller krav om en økonomisk behovsprøve
 - e) foranstaltninger, der begrænser eller stiller krav om specifikke typer retlige enheder eller joint ventures, gennem hvilke en leverandør af finansielle tjenesteydelser fra den anden part kan levere en finansiell tjenesteydelse og
 - f) begrænsninger på udenlandsk kapital s deltagelse udtrykt i maksimumsgrænser for andelen af udenlandsk ejede aktier eller den samlede værdi af individuelle eller totale udenlandske investeringer.

⁹ Stk. 2, litra c), omfatter ikke foranstaltninger truffet af en part, som begrænser produktionsfaktorerne for levering af finansielle tjenesteydelser.

ARTIKEL 119

National behandling

1. I de sektorer, der er anført i dens liste og undergivet alle bestemmelser og forbehold fastsat deri, giver hver part finansielle tjenesteydelser og leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, den giver sine egne tilsvarende finansielle tjenesteydelser og leverandører af finansielle tjenesteydelser for så vidt angår alle foranstaltninger, der påvirker levering af finansielle tjenesteydelser¹⁰.
2. En part kan opfylde kravet i stk. 1 ved at give finansielle tjenesteydelser og leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part en behandling, der enten er formelt identisk med eller formelt forskellig fra den behandling, den giver sine egne tilsvarende finansielle tjenesteydelser og leverandører af finansielle tjenesteydelser.
3. En formelt identisk eller formelt forskellig behandling betragtes som mindre gunstig, hvis den ændrer konkurrencevilkårene til fordel for partens finansielle tjenesteydelser og leverandører af finansielle tjenesteydelser i forhold til den anden parts tilsvarende finansielle tjenesteydelser og leverandører af finansielle tjenesteydelser.

¹⁰ Særlige forpligtelser påtaget i henhold til denne artikel må ikke fortolkes således, at det kræves, at parterne skal kompensere for iboende konkurrencemæssige ulemper, der følger af de pågældende finansielle tjenesteydelsers eller finansielle tjenesteleverandørers udenlandske natur.

ARTIKEL 120

Liste over særlige forpligtelser

1. De særlige forpligtelser, som hver af parterne påtager sig i henhold til artikel 118 og 119, er anført i listen i bilag VIII. For så vidt angår sektorer, hvor der er indgået sådanne forpligtelser, giver hver liste nærmere oplysninger om:
 - a) vilkår, begrænsninger og betingelser for markedsadgang
 - b) betingelser og forbehold for national behandling
 - c) tilsagn vedrørende yderligere forpligtelser, der er omhandlet i stk. 3,
 - d) hvor det er relevant tidsrammen for indfrielsen af forpligtelsen og tidspunktet for sådanne forpligtelsers ikrafttræden.
2. Foranstaltninger, der er uforenelige med både artikel 118 og 119, indføres i kolonnen vedrørende artikel 118. I sådanne tilfælde anses angivelsen for også at stille en betingelse eller tage et forbehold vedrørende artikel 119.
3. Hvis en part påtager sig særlige forpligtelser vedrørende foranstaltninger, der påvirker handelen med finansielle tjenesteydelser, men som ikke er optaget på listen i henhold til artikel 118 og 119, angives sådanne forpligtelser på dens liste som tillægsforpligtelser.

ARTIKEL 121

Nye finansielle tjenesteydelser

1. En part tillader leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part, der er etableret på dens område, at udbyde nye finansielle tjenesteydelser på dens område inden for de undersektorer og typer finansielle tjenesteydelser, der er anført i dens liste, på de betingelser og med de begrænsninger og forbehold, der er fastsat i listen, og forudsat, at denne nye finansielle tjenesteydelse ikke kræver ny lovgivning eller ændring af eksisterende lovgivning.
2. En part kan bestemme den juridiske form, gennem hvilken tjenesteydelsen kan leveres, og kan kræve autorisation til levering af den finansielle tjenesteydelse. Når en sådan autorisation kræves, skal der træffes en afgørelse inden for en rimelig frist, og autorisationen kan kun afslås af forsigtighedshensyn.

ARTIKEL 122

Databehandling i den finansielle sektor

1. Hver part tillader leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part at overføre information i elektronisk eller anden form til og fra dens område med henblik på databehandling, når en sådan behandling er påkrævet som led i sådanne finansielle tjenesteydelsesleverandørers almindelige virksomhed.

2. Når den i stk. 1 nævnte information tager form af eller omfatter persondata, sker overførslen heraf fra den ene parts område til den anden parts i overensstemmelse med indenlandsk lovgivning om beskyttelse af personer i forbindelse med overførsel og behandling af data i den part, hvorfra oplysningerne overføres.

ARTIKEL 123

Effektiv og gennemsigtig regulering i den finansielle sektor

1. Hver part underretter, så vidt det er praktisk muligt, på forhånd alle interesserede personer om enhver alment gældende foranstaltning, som den pågældende part foreslår at vedtage, for derved at give sådanne personer mulighed for at fremsætte bemærkninger til foranstaltningen. Der gives meddelelse om sådanne foranstaltninger:

- a) ved en officiel publikation eller
- b) i anden skriftlig eller elektronisk form.

2. Hver parts relevante finansielle myndighed stiller sine krav til udfyldelse af ansøgninger vedrørende levering af finansielle tjenesteydelser til rådighed for interesserede parter.

3. På anmodning fra en ansøger underretter den relevante finansielle myndighed ansøgeren om den aktuelle situation vedrørende dennes ansøgning. Hvis en sådan myndighed har brug for yderligere oplysninger fra ansøgeren, underretter den hurtigst denne derom.

4. Hver af parterne bestræber sig bedst muligt på at gennemføre og anvende internationalt vedtagne standarder for regulering af og tilsyn med sektoren for finansielle tjenesteydelser på sit område og for bekæmpelse af hvidvaskning af penge. Med henblik herpå samarbejder parterne og udveksler information og erfaringer i det særlige udvalg for finansielle tjenesteydelser, der er omhandlet i artikel 127.

ARTIKEL 124

Fortrolig information

Intet i dette kapitel:

- a) kræver, at nogen af parterne giver fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil vanskeliggøre lovhåndhævelse eller på anden måde være i modstrid med offentlighedens interesse, eller som vil skade individuelle offentlige eller private virksomheders legitime kommercielle interesser
- b) må fortolkes som et krav om, at en part skal afsløre oplysninger om individuelle kunders finansielle forhold og konti eller nogen fortrolig oplysning, som offentlige enheder er i besiddelse af.

ARTIKEL 125

Bestemmelser om forsigtighedsregler

1. Intet i dette kapitel skal fortolkes således, at det forhindrer en part i at træffe eller opretholde rimelige foranstaltninger af forsigtighedshensyn, såsom foranstaltninger til:
 - a) beskyttelse af investorer, indlånere, deltagere i finansmarkedet, forsikringstagere eller personer, over for hvem en leverandør af finansielle tjenesteydelser har en tillidsforpligtelse
 - b) bevarelse af finansielle tjenesteydelsesleverandørers sikkerhed, integritet eller finansielle ansvar og
 - c) sikring af en parts finansielle systems integritet og stabilitet.
2. Når sådanne foranstaltninger ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel, må de ikke benyttes af nogen part til at omgå indrømmelserne eller forpligtelserne i henhold til dette kapitel.

ARTIKEL 126

Anerkendelse

1. En part kan anerkende den anden parts forsigtighedsforanstaltninger ved fastlæggelsen af, hvordan partens foranstaltninger vedrørende finansielle tjenesteydelser skal anvendes. En sådan anerkendelse, der kan opnås gennem harmonisering eller på anden måde, kan være baseret på en aftale eller ordning med det pågældende land eller kan tilstås autonomt.

2. En part, der er part i en fremtidig eller bestående aftale eller ordning med en tredjepart som omhandlet i stk. 1, skal give den anden part tilstrækkelig mulighed for at forhandle om sin tilslutning til sådanne aftaler eller ordninger eller for at forhandle om tilsvarende aftaler eller ordninger den under omstændigheder, hvori der er tilsvarende regler, kontrol, gennemførelse af sådanne regler og i påkommende fald procedurer vedrørende udveksling af oplysninger mellem parterne i aftalen eller ordningen. Når en part yder en autonom anerkendelse, skal den give tilstrækkelige muligheder for, at den anden part kan påvise, at sådanne omstændigheder er til stede.

Artikel 127

Særligt udvalg for finansielle tjenesteydelser

1. Parterne nedsætter herved et særligt udvalg for finansielle tjenesteydelser. Det særlige udvalg består af repræsentanter for parterne. Hovedrepræsentanten for hver part skal være en embedsmand i den myndighed i parten, der har ansvaret for finansielle tjenesteydelser som omhandlet i bilag IX.

2. Det særlige udvalg skal bl.a.:

a) overvåge gennemførelsen af dette kapitel

b) overveje spørgsmål vedrørende finansielle tjenesteydelser, der indbringes for udvalget af en part

3. Det særlige udvalg træder sammen på anmodning af en af parterne på et tidspunkt og med en dagsorden, som parterne fastlægger på forhånd. Parterne varetager på skift formandskabet. Det særlige udvalg aflægger rapport til Associeringsudvalget om resultaterne af sit møde.

4. Det særlige udvalg for finansielle tjenesteydelser overvejer tre år efter denne aftales ikrafttræden, hvilke skridt der kan tages til at lette og udvide handelen med finansielle tjenesteydelser og yderligere bidrage til denne aftales mål, og det aflægger rapport til Associeringsudvalget.

ARTIKEL 128

Konsultationer

1. En part kan anmode om konsultationer med den anden part om alle spørgsmål, der opstår i forbindelse med dette kapitel. Den anden part tager anmodningen op til velvillig overvejelse. Parterne aflægger rapport om resultaterne af deres konsultationer til det særlige udvalg for finansielle tjenesteydelser.

2. Konsultationer i henhold til denne artikel skal omfatte embedsmænd fra de myndigheder, der er anført i bilag IX.

3. Intet i denne artikel må fortolkes som et krav om, at finansielle myndigheder, som deltager i konsultationer, skal afsløre oplysninger eller træffe nogen foranstaltning, som vil påvirke individuelle regulatoriske, overvågningsmæssige, administrative eller håndhævelsesmæssige spørgsmål.

4. Når en finansiel myndighed hos en part af overvågningsmæssige årsager har behov for oplysninger om en leverandør af finansielle tjenesteydelser på den anden parts område, kan denne finansielle myndighed rette henvendelse til den kompetente finansielle myndighed på den anden parts område for at få de pågældende oplysninger. Udlevering af sådanne oplysninger kan underlægges de betingelser og begrænsninger, der er nedfældet i den anden parts relevante lovgivning, eller et krav om en forudgående aftale eller ordning mellem de respektive finansielle myndigheder.

ARTIKEL 129

Særlige bestemmelser om tvistbilæggelse

1. Medmindre andet er fastsat i denne artikel, bilægges alle tvister i forbindelse med dette kapitel i overensstemmelse med bestemmelserne i afsnit VIII.
2. For så vidt angår artikel 184 anses konsultationer, der afholdes i henhold til artikel 128, for at være konsultationer som omhandlet i artikel 183, medmindre parterne træffer anden beslutning. Efter indledningen af konsultationer fremlægger parterne oplysninger, på grundlag af hvilke der kan foretages en undersøgelse af, hvorledes en af en part truffet foranstaltning eller andre anliggender kan påvirke dette kapitels funktion og anvendelse, og de behandler de under konsultationerne udvekslede oplysninger fortroligt. Hvis spørgsmålet ikke er løst inden 45 dage efter afholdelsen af konsultationer i medfør af artikel 128 eller 90 dage efter indgivelsen af en anmodning om konsultationer i medfør af artikel 128, stk. 1, afhængigt af, hvad der falder tidligst, kan den klagende part skriftligt anmode om, at der nedsættes et voldgiftspanel. Parterne indberetter resultaterne af deres konsultationer direkte til Associeringsudvalget.

3. Med henblik på artikel 185:
- a) skal formanden for voldgiftspanelet være en finansiel ekspert
 - b) skal Associeringsudvalget senest seks måneder efter denne aftales ikrafttræden opstille en liste over mindst fem personer, som ikke er statsborgere i nogen af parterne, og som er villige til og i stand til at fungere som voldgiftsmænd og blive udpeget som formand for voldgiftspaneler for finansielle tjenesteydelser. Associeringsudvalget drager omsorg for, at der til enhver tid altid er opført fem personer på listen. Disse personer skal besidde sagkundskab eller erfaringer inden for lovgivning og praksis vedrørende finansielle tjenesteydelser, f.eks. om regulering af finansielle institutioner, være uafhængige, optræde i egen egenskab og ikke være associeret med eller tage instrukser fra nogen part eller organisation og handle i overensstemmelse med adfærdskodeksen, der er omhandlet i bilag XVI. Listerne kan ændres hvert tredje år
 - c) udvælges formanden for voldgiftspanelet inden tre dage efter anmodningen om nedsættelse af voldgiftspanelet ved lodtrækning foranstaltet af formanden for Associeringsudvalget ud fra den i litra b) omhandlede liste. De to andre voldgiftsmænd på panelet udvælges ved lodtrækning foranstaltet af formanden for Associeringsudvalget ud fra den i artikel 185, stk. 2, omhandlede liste, den ene blandt de personer, der foreslås Associeringsudvalget af den klagende part, og den anden blandt de personer, der foreslås Associeringsudvalget af den part, der rejser klage mod.

KAPITEL III

ETABLERING

ARTIKEL 130

Anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på etablering i alle sektorer, undtagen alle servicesektorer, herunder den finansielle sektor.

ARTIKEL 131

Definitioner

I dette kapitel forstås ved:

- a) "juridisk person", enhver juridisk person, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, trust, partnerskab, joint venture, enkeltmandsvirksomhed eller sammenslutning
- b) "juridisk person i en part", en juridisk person, der er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til lovgivningen i Fællesskabet eller dets medlemsstater eller i Chile.

Har den juridiske person kun sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor på henholdsvis Fællesskabets eller Chiles område, betragtes den ikke som henholdsvis en juridisk person fra Fællesskabet eller en chilensk juridisk person, medmindre dens aktiviteter har en væsentlig forbindelse med henholdsvis Fællesskabets eller Chiles økonomi

c) "fysisk person", en statsborger i en af medlemsstaterne eller i Chile i overensstemmelse med respektiv lovgivning.

d) "etablering":

i) stiftelse, erhvervelse eller opretholdelse af en juridisk person, eller

ii) oprettelse eller opretholdelse af en filial eller et agentur

på en parts område med henblik på at udøve erhvervsvirksomhed.

Hvad angår fysiske personer, omfatter dette ikke retten til at søge eller opnå beskæftigelse på en parts arbejdsmarked eller giver ret til adgang til en parts arbejdsmarked.

ARTIKEL 132

National behandling

I de sektorer, der er anført i bilag X giver hver af parterne på de betingelser og med de forbehold, der er angivet i nævnte bilag, juridiske og fysiske personer fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de giver egne juridiske og fysiske personer, der udøver en lignende erhvervsvirksomhed.

ARTIKEL 133

Ret til at regulere

Hver af parterne kan regulere juridiske og fysiske personers etablering, jf. dog bestemmelserne i artikel 132.

ARTIKEL 134

Afsluttende bestemmelser

1. For så vidt angår dette kapitel, bekræfter parterne deres rettigheder og forpligtelser i henhold til alle bilaterale eller multilaterale aftaler, som de er part i.

2. Med henblik på målet om gradvis liberalisering af investeringsbetingelserne bekræfter parterne deres tilsagn om senest tre år efter denne aftales ikrafttræden at tage de retlige rammer for investeringer, investeringsklimaet og investeringsstrømmen mellem dem i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til internationale investeringsaftaler op til fornyet overvejelse.

KAPITEL 4

UNDTAGELSER

ARTIKEL 135

Undtagelser

1. Med forbehold af kravet om, at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem parterne, hvor samme forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning af handelen med tjenesteydelser, finansielle tjenesteydelser eller etablering, må intet i dette afsnit fortolkes således, at det forhindrer nogen part i at indføre eller håndhæve bestemmelser, der er:

- a) nødvendige for at beskytte den offentlige moral eller bevare den offentlige orden og offentlige sikkerhed
- b) nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed
- c) vedrører bevarelsen af udtømmelige naturressourcer, såfremt sådanne foranstaltninger iværksættes i forbindelse med begrænsning af indenlandsk levering eller forbrug af tjenesteydelser eller i forbindelse med indenlandske investeringer

- d) nødvendige for beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi
- e) nødvendige for at sikre overholdelse af love eller bestemmelser, der ikke er uforenelige med dette afsnits bestemmelser, herunder bestemmelserne vedrørende:
 - i) forebyggelse af vildledende eller svigagtig praksis eller for at behandle følgerne af misligholdelse af kontrakter om tjenesteydelser
 - ii) beskyttelse af enkeltpersoners privatliv i forbindelse med behandling og udbredelse af persondata og beskyttelse af fortroligheden for personlige optegnelser og konti eller
 - iii) sikkerhed.

2. Bestemmelserne i dette afsnit finder ikke anvendelse på parternes respektive sociale sikringssystemer eller på aktiviteter på hver parts område, der, også lejlighedsvist, er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed.

3. Intet i dette afsnit er til hinder for, at en part anvender sine love, regler og krav vedrørende fysiske personers indrejse og ophold, arbejde, arbejdsbetingelser og etablering¹¹ på betingelse af, at den pågældende part ikke anvender dem således, at fordele, der tilkommer den anden part i henhold til vilkårene i en specifik bestemmelse i dette afsnit, ophæves eller begrænses.

¹¹ Navnlig kan en part kræve, at fysiske personer skal have de nødvendige akademiske kvalifikationer og/eller erhvervsmæssige erfaringer, der kræves for den pågældende aktivitetssektor i det område, hvor tjenesteydelsen eller den finansielle tjenesteydelse leveres, eller hvor etableringen finder sted.

AFSNIT IV

OFFENTLIGE INDKØB

ARTIKEL 136

Mål

Parterne sikrer i overensstemmelse med dette afsnit en effektiv og gensidig åbning af deres markeder for offentlige indkøb.

ARTIKEL 137

Anvendelsesområde og dækning

1. Dette afsnit finder anvendelse på enhver lov, administrativ bestemmelse, procedure eller praksis vedrørende indkøb foretaget af parternes ordregivere af varer og tjenesteydelser, herunder bygge- og anlægsarbejder, på de betingelser, der er angivet af hver af parterne i bilag XI, XII og XIII.
2. Dette afsnit finder ikke anvendelse på:
 - a) kontrakter, der tildeles i medfør af:
 - i) en international aftale med henblik på de kontraherende parters fælles gennemførelse eller udnyttelse af et projekt

- ii) en international aftale om tropestationering og
 - iii) en international organisations særlige procedure
- b) ikke-kontraktsspecifikke aftaler eller enhver form for statslig bistand og offentlige indkøb inden for rammerne af bistands- eller samarbejdsprogrammer
- c) kontrakter om:
- i) erhvervelse eller leje af jord, eksisterende bygninger eller anden fast ejendom eller vedrørende rettigheder hertil
 - ii) radio- og tv-selskabers indkøb, udvikling, produktion eller koproduktion af programmateriale og aftaler om sendetid
 - iii) voldgifts- og mæglingstjenesteydelser
 - iv) beskæftigelseskontrakter og
 - v) tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling, bortset fra dem, hvis udbytte tilhører ordregiveren til brug for egen virksomhed, hvis tjenesteydelsen i fuldt omfang aflønnes af ordregiveren, samt
- d) finansielle tjenesteydelser.
3. Koncessioner om offentlige arbejder som defineret i artikel 138, litra i), er også omfattet af dette afsnit som angivet i bilag XI, XII og XIII.

4. Ingen af parterne må udarbejde, udforme eller på anden måde opstille nogen indkøbskontrakt på en sådan måde, at de unddrager sig forpligtelserne i henhold til dette afsnit.

ARTIKEL 138

Definitioner

I dette afsnit forstås ved:

- a) "offentlige indkøb", alle former for indkøb af varer, tjenesteydelser eller en kombination deraf, herunder bygge- og anlægsarbejder, der udføres af parternes enheder til det offentliges behov og ikke med henblik på kommercielt videresalg eller på anvendelse ved fremstilling af varer eller levering af tjenesteydelser til kommercielt salg, medmindre andet er angivet. Det omfatter også sådanne metoder som køb eller leasing, leje eller lejekøb, med eller uden forkøbsret
- b) "ordregiver", parternes offentlige enheder, såsom centrale, subcentrale eller lokale enheder, kommuner, offentlige virksomheder og alle andre enheder, som foretager indkøb i overensstemmelse med bestemmelserne i dette afsnit, jf. bilag XI, XII og XIII
- c) "offentlige virksomheder", alle virksomheder, over hvilke de offentlige myndigheder direkte eller indirekte kan øve en dominerende indflydelse gennem ejerskab, finansielle andele eller forvaltningsregler. De offentlige myndigheder antages at øve en dominerende indflydelse, når de direkte eller indirekte i forholdet til en virksomhed:
 - i) besidder majoriteten af virksomhedens tegnede kapital

- ii) kontrollerer flertallet af de stemmer, der knytter sig til virksomhedens aktier, eller
 - iii) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i virksomhedens administrations-, ledelses- eller tilsynsorgan
- d) "parternes leverandører", alle fysiske eller juridiske personer eller offentlige organer eller grupper af sådanne personer og/eller organer i en part, som kan levere varer og tjenesteydelser eller udføre bygge- og anlægsarbejder. Udtrykket omfatter også vareleverandører, tjenesteleverandører og entreprenører
- e) "juridisk person", enhver juridisk person, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, trust, partnerskab, joint venture, enkeltmandsvirksomhed eller sammenslutning
- f) "juridisk person i en part", en juridisk person, der er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til lovgivningen i Fællesskabet eller dets medlemsstater eller i Chile.
- Har den juridiske person kun sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor på henholdsvis Fællesskabets eller Chiles område, betragtes den ikke som henholdsvis en juridisk person fra Fællesskabet eller en chilensk juridisk person, medmindre dens aktiviteter har en væsentlig forbindelse med henholdsvis Fællesskabets eller Chiles økonomi
- g) "fysisk person", en statsborger i en af medlemsstaterne eller i Chile i overensstemmelse med respektiv lovgivning
- h) "tilbudsgiver", en leverandør, som har afgivet et bud

- i) "koncessioner om offentlige arbejder", en kontrakt af samme type som kontrakter om indkøb af offentlige arbejder, med den undtagelse, at vederlaget for det arbejde, der udføres, enten består alene i retten til at udnytte byggearbejdet eller denne ret sammen med en betaling
- j) "kompensationskøb", betingelser, som en ordregiver påtvinger eller overvejer forud for eller under sin indkøbsproces for at fremme udviklingen af et lokalområde eller forbedre den pågældende parts betalingsbalancesituation gennem krav om lokalt indhold, tildeling af licens på teknologi, investeringer, modkøb eller lignende
- k) "skriftligt eller skriftlig", formidling af information i ord, tal eller andre symboler, herunder ved elektroniske midler, som kan læses, gengives og lagres
- l) "tekniske specifikationer", specifikationer, der fastsætter egenskaberne ved varer eller tjenesteydelser, der skal indkøbes, f.eks. krav til kvalitet, funktionsdygtighed, sikkerhed og dimensioner, symboler, terminologi, emballering, mærkning og etikettering eller produktionsprocesser eller produktionsmetoder samt krav til overensstemmelsesvurderingsprocedurer, som fastsættes af ordregiverne
- m) "privatisering", en proces, hvorved den offentlige kontrol over en ordregiver faktisk fjernes og overføres til den private sektor
- n) "liberalisering", en proces, hvorved en ordregiver ikke længere nyder eksklusive eller særlige rettigheder og udelukkende beskæftiger sig med levering af varer eller tjenesteydelser på konkurrenceprægede markeder.

ARTIKEL 139

National behandling og ikke-forskelsbehandling

1. Hver af parterne drager omsorg for, at deres ordregiveres indkøb, der er omfattet af dette afsnit, sker på en gennemsigtig, rimelig og ikke-diskriminerende måde, idet alle leverandører fra hver af parterne behandles på lige fod, og princippet om åben og effektiv konkurrence hævdes.
2. Med hensyn til alle love, bestemmelser, procedurer og former for praksis vedrørende offentlige indkøb, der er omfattet af dette afsnit, giver hver part varer, tjenesteydelser og leverandører fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der gives indenlandske varer, tjenesteydelser og leverandører.
3. Med hensyn til alle love, administrative bestemmelser, procedurer og former for praksis vedrørende offentlige indkøb, der er omfattet af dette afsnit, sørger hver part for:
 - a) at dens ordregivere ikke behandler nogen lokalt etableret leverandør mindre gunstigt end andre lokalt etablerede leverandører på grundlag af graden af udenlandsk tilhørsforhold eller ejerskab og
 - b) at dens ordregivere ikke diskriminerer mod lokalt etablerede leverandører på grundlag af, at de varer eller tjenesteydelser, der tilbydes af denne leverandør til et givet indkøb, er varer eller tjenesteydelser fra den anden part.

4. Denne artikel finder ikke anvendelse på told og afgifter af enhver art, der pålægges ved eller i forbindelse med indførsel, på måden, hvorpå en sådan told eller sådanne afgifter opkræves, på andre importbestemmelser, herunder restriktioner eller formaliteter, og på andre foranstaltninger, der påvirker samhandelen med tjenesteydelser, end de foranstaltninger, der specifikt gælder for offentlige indkøb, der er omfattet af dette afsnit.

ARTIKEL 140

Forbud mod kompensationskøb og national præference

Hver af parterne skal sørge for, at deres ordregivere ikke i forbindelse med kvalifikationen eller udvælgelsen af leverandører, varer eller tjenesteydelser eller i forbindelse med vurderingen af bud og tildelingen af kontrakter overvejer, søger eller påtvinger kompensationskøb eller betingelser vedrørende national præference, såsom margener, der muliggør en prispræference.

ARTIKEL 141

Værdiberegningsregler

1. Ordregiverne må ikke opdele et indkøb eller benytte nogen anden metode til beregning af kontraktværdien med det formål at unddrage sig anvendelse af dette afsnit, når de tager stilling til, hvorvidt en kontrakt er omfattet af afsnittets discipliner, jf. betingelserne i bilag XI og XII, tillæg 1 til 3.

2. Ved beregningen af værdien af en kontrakt tager en ordregiver hensyn til alle former for vederlag, herunder tillæg, gebyrer, provisioner og renter, såvel som det maksimale tilladte samlede beløb, herunder optionsklausuler i kontrakten.
3. Når det på grund af kontraktens art ikke er muligt på forhånd at beregne dens præcise værdi, ansætter ordregiverne denne værdi på basis af objektive kriterier.

ARTIKEL 142

Gennemsigtighed

1. Hver part offentliggør straks alle love, bestemmelser, domstolsafgørelser, alment gældende administrative bestemmelser og procedurer, herunder standardkontrakt-bestemmelser, vedrørende offentlige indkøb, der er omfattet af dette afsnit, i de relevante publikationer, der er angivet i bilag XIII, tillæg 2, herunder officielt udpegede elektroniske medier.
2. Hver part offentliggør straks på samme måde alle ændringer af sådanne foranstaltninger.

ARTIKEL 143

Udbudsprocedurer

1. Ordregiverne tildeler deres offentlige kontrakter ved offentligt eller begrænset udbud ifølge deres nationale procedurer i overensstemmelse med dette afsnit og på en ikke-diskriminerende måde.

2. I dette afsnit forstås ved:

- a) offentlig udbudsprocedure, en procedure, hvorved alle interesserede leverandører kan afgive bud
- b) begrænset udbudsprocedure, en procedure, hvorved i overensstemmelse med artikel 144 og andre relevante bestemmelser i dette afsnit kun leverandører, der opfylder de af ordregiverne fastsatte kvalifikationskrav, opfordres til at afgive bud.

3. I særligfælde og alene på de i artikel 145 fastsatte betingelser kan ordregivere dog følge en anden procedure end offentlig og begrænset udbud som omhandlet i nævnte artikels stk. 1, hvorved ordregiverne kan vælge ikke at offentliggøre en meddelelse om planlagte indkøb og kan konsultere leverandører efter eget valg og forhandle om kontraktbetingelser med en eller flere af dem.

4. Ordregiverne skal behandle bud fortroligt. Der må navnlig ikke gives nogen deltagere oplysninger, der har til formål at bringe deres bud op på andre deltageres niveau.

ARTIKEL 144

Begrænset udbud

1. Ved begrænset udbud kan ordregiverne begrænse antallet af kvalificerede leverandører, som de ønsker at opfordre til at afgive bud, for at udbudsprocessen kan forløbe effektivt, forudsat at de udvælger det største antal indenlandske leverandører og leverandører fra den anden part, og at udvælgelsen sker på en redeligt og ikke diskriminerende måde og på basis af kriterierne i meddelelsen om planlagte indkøb eller i udbudsmaterialet.

2. Ordregivere, der fører stående fortegnelser over kvalificerede leverandører, kan på betingelserne i artikel 146, stk. 7, udvælge de leverandører, de ønsker at opfordre til at afgive bud, blandt de leverandører, der står opført på fortegnelsen. Enhver udvælgelse skal give lige muligheder for leverandørerne på fortegnelsen.

ARTIKEL 145

Andre procedurer

1. Forudsat at udbudsproceduren ikke benyttes til at hindre den størst mulige konkurrence eller til at beskytte indenlandske leverandører, tillades det ordregiverne at tildele kontrakter ved andre midler end en offentlig eller begrænset udbudsprocedure under følgende omstændigheder og på følgende betingelser, hvor det er relevant:
 - a) når der i forbindelse med et tidligere udbud ikke er indgået egnede bud eller en egnet anmodning om at deltage, forudsat at de oprindelige indkøbsvilkår ikke ændres væsentligt

- b) når kontraktens udførelse af tekniske eller kunstneriske årsager eller af årsager, der vedrører beskyttelsen af eksklusive rettigheder, kun kan overdrages til en bestemt leverandør, og der ikke findes noget egnet alternativ eller nogen egnet substitution
- c) når tvingende grunde som følge af begivenheder, som ordregiveren ikke har kunnet forudse, ikke gør det muligt i tide at fremskaffe varerne eller tjenesteydelserne ved offentligt eller begrænset udbud
- d) når der er tale om supplerende leverancer af varer fra den oprindelige leverandør, hvor et leverandørskifte ville tvinge ordregiveren til at indkøbe udstyr eller tjenesteydelser, der ikke opfylder kravene om udskiftelighed med eksisterende udstyr, programmel eller tjenesteydelser
- e) hvis ordregiveren indkøber prototyper eller et nyt produkt eller en ny tjenesteydelse, der er blevet udviklet på dens foranledning som led i eller med henblik på en bestemt kontrakt om forskning, forsøg, undersøgelse eller nyudvikling
- f) når supplerende tjenesteydelser, som ikke var omfattet af den oprindelige kontrakt, men som lå inden for de målsætninger, der var fastsat i det oprindelige udbudsmateriale, på grund af uforudsete omstændigheder er blevet nødvendige for at fuldføre de heri beskrevne tjenesteydelser. Dog må den samlede værdi af kontrakter om supplerende tjenesteydelser inden for bygge- og anlægsvirksomhed ikke udgøre mere end 50% af værdien af den oprindelige kontrakt
- g) ved nye tjenesteydelser, der er en gentagelse af tilsvarende tjenesteydelser, og for hvilke ordregiveren i meddelelsen om de oprindelige tjenesteydelser anførte, at andre udbudsprocedurer end offentligt eller begrænset udbud kunne tænkes anvendt ved indgåelsen af kontrakter om sådanne nye tjenesteydelser

- h) når der er tale om kontrakter, der skal indgås med vinderen af en projektkonkurrence, forudsat at konkurrencen er arrangeret i overensstemmelse med principperne i dette afsnit; hvis der er flere vindere, skal alle vinderne af konkurrencen opfordres til at deltage i forhandlingerne og
 - i) for noterede varer, der indkøbes på et råvaremarked og for indkøb på ekstraordinært gunstige vilkår, der kun opstår inden for en meget kort tidsramme i tilfælde af usædvanlige salg og ikke rutinemæssige indkøb fra sædvanlige leverandører.
2. Parterne skal sikre, at ordregiverne, når det er nødvendigt for dem at gøre brug af en anden procedure end offentligt eller begrænset udbud under de omstændigheder, der er omhandlet i stk. 1, fører bøger eller udarbejder en skriftlig rapport med en specifik begrundelse for kontrakttildelingen i henhold til nævnte stykke.

ARTIKEL 146

Kvalifikation af leverandører

1. Enhver betingelse for deltagelse i indkøb skal være begrænset til, hvad er absolut nødvendige for at sikre, at den potentielle leverandør formår at opfylde kravene vedrørende indkøbet og gennemføre den pågældende kontrakt.
2. Ved kvalificeringen af leverandører øver ordregiverne ingen forskelsbehandling mellem indenlandske leverandører og leverandører fra den anden part.

3. En part må ikke stille som betingelse, at en leverandør for at kunne deltage i et indkøb tidligere har fået tildelt en eller flere kontrakter af den pågældende parts ordregivere, eller at leverandøren har tidligere arbejds erfaringer på partens område.
4. Ordregiverne anerkender som kvalificerede leverandører alle leverandører, som opfylder betingelserne for deltagelse i et særligt påtænkt indkøb. Ordregiverne baserer deres kvalifikationsafgørelser alene på betingelserne for deltagelse, som er fastsat på forhånd i udbudsmeddelelser eller udbudsmaterialet.
5. Intet i dette afsnit er til hinder for, at en leverandør udelukkes på grund af f.eks. konkurs eller afgivelse af urigtige oplysninger eller dom for en alvorlig forbrydelse som f.eks. deltagelse i kriminelle organisationer.
6. Ordregiverne meddeler straks leverandører, der har ansøgt om kvalifikation, hvorvidt de er kvalificerede eller ej.

Stående fortegnelser over kvalificerede leverandører

7. Ordregiverne kan opstille stående fortegnelser over kvalificerede leverandører, forudsat at følgende regler overholdes:
 - a) ordregivere, der fører stående fortegnelser, sikrer, at leverandører til enhver tid kan anmode om at blive kvalificeret
 - b) enhver leverandør, der har anmodet om at blive kvalificeret som leverandør, underrettes af de pågældende ordregivere om, hvilken afgørelse der er truffet herom

- c) leverandører, som anmoder om at deltage i et givet påtænkt indkøb, og som ikke er opført på den stående fortegnelse over kvalificerede leverandører, gives mulighed for at deltage i indkøbet og forelægger samme certificeringer eller andre bevisligheder, som kræves af leverandører, der er opført på fortegnelsen
- d) når en ordregiver, der opererer i sektoren for forsyningsvirksomhed, benytter en meddelelse om en stående fortegnelse som en meddelelse om påtænkt indkøb som omhandlet i artikel 147, stk. 7, tages leverandører, der anmoder om at deltage, men som ikke er opført på den stående fortegnelse over kvalificerede leverandører, også i betragtning ved indkøbet, forudsat at der er tilstrækkelig tid til at fuldføre kvalifikationsproceduren; i så fald indleder den pågældende ordregiver straks kvalifikationsprocedurene, og den nødvendige proces for og tid til at kvalificere leverandører må ikke benyttes til at holde leverandører fra den anden part ude fra leverandørfortegnelsen.

ARTIKEL 147

Offentliggørelse af meddelelser

Almindelige bestemmelser

1. Hver af parterne drager omsorg for, at deres ordregivere sørger for en ordentlig underretning om udbudsmuligheder i forbindelse med de relevante offentlige indkøb og forsyner den anden parts leverandører med alle fornødne oplysninger, til, at de kan deltage i sådanne indkøb.

2. For hver kontrakt, der er omfattet af dette afsnit, offentliggør ordregiverne med de undtagelser, der er omhandlet i artikel 143, stk. 5, og artikel 145 på forhånd en meddelelse med opfordring til interesserede leverandører til at afgive bud eller i givet fald til at anmode om at deltage i tildelingen af kontrakten.

3. Hver meddelelse om påtænkt indkøb skal indeholde mindst følgende oplysninger:

- a) ordregiverens navn, adresse, telefaxnummer og elektronisk adresse og, hvis denne er en anden, adressen, hvor al dokumentation vedrørende indkøbet kan indhentes
- b) den valgte udbudsprocedure og kontraktens form
- c) en beskrivelse af det påtænkte indkøb sammen med de væsentlige kontraktkrav, der skal opfyldes
- d) alle betingelser, som leverandørerne skal opfylde for at kunne deltage i indkøbet
- e) frister for afgivelse af bud og i givet fald andre frister
- f) hovedkriterierne for kontrakttildelingen og
- g) om muligt betalingsvilkårene og andre betingelser.

Meddelelse om planlagte indkøb

4. Hver af parterne tilskynder deres ordregivere til så tidligt som muligt hvert regnskabsår at offentliggøre en meddelelse om påtænkte indkøb med oplysninger om ordregivernes fremtidige indkøbsplaner. Denne meddelelse skal indeholde emnet for indkøbet og den planlagte dato for offentliggørelsen af meddelelsen om påtænkt indkøb.

5. Ordregivere, der opererer i sektoren for forsyningsvirksomhed, kan benytte en meddelelse om planlagte indkøb som en meddelelse om påtænkte indkøb på betingelse af, at denne meddelelse indeholder så mange af de oplysninger, der er omhandlet i stk. 3, som er til rådighed, og at de udtrykkeligt opfordrer interesserede leverandører til over for enhederne at tilkendegive deres interesse i indkøbet.

6. Ordregivere, der har benyttet en meddelelse om planlagte indkøb som en meddelelse om påtænkt indkøb, sender derefter alle leverandører, der har tilkendegivet en indledende interesse, yderligere oplysninger, som mindst skal omfatte de i stk. 3 nævnte, og anmoder dem om at bekræfte deres interesse på det grundlag.

Meddelelse om stående fortegnelser over kvalificerede leverandører

7. Ordregivere, som agter at føre stående fortegnelser, offentliggør i overensstemmelse med stk. 2 en meddelelse, hvori angives, hvilken ordregiver det drejer sig om, og hvori der redegøres for formålet med den stående fortegnelse og reglerne for dens brug, herunder kriterierne for kvalifikation og diskvalifikation samt dens gyldighedsperiode.

8. Når en stående fortegnelse har en gyldighedsperiode på over tre år, offentliggøres meddelelsen årligt.

9. Ordregivere, der opererer i sektoren for forsyningsvirksomhed kan benytte en meddelelse om en stående fortegnelse som en meddelelse om påtænkt indkøb. I så fald stiller de rettidigt oplysninger til rådighed, på basis af hvilke alle, der har tilkendegivet en interesse, kan vurdere deres interesse i at deltage i indkøbet. Disse oplysninger skal omfatte de oplysninger, der kræves afgivet i meddelelserne i stk. 3, i det omfang disse oplysninger er tilgængelige. Oplysninger, der gives til én interesseret leverandør, skal uden forskelsbehandling gives til andre interesserede leverandører.

Fælles bestemmelser

10. Alle meddelelser, der er omhandlet i denne artikel, skal være tilgængelige i hele udbudsperioden for det pågældende indkøb.

11. Ordregiverne offentliggør meddelelserne rettidigt ved hjælp af midler, der byder på den bredest mulige adgang til parternes interesserede leverandører på et ikke-diskriminerende grundlag. Disse skal være tilgængelige vederlagsfrit på et enkelt kontaktsted, der er angivet i bilag XIII, tillæg 2.

ARTIKEL 148

Udbudsmateriale

1. Det udbudsmateriale, der udleveres til leverandørerne, skal indeholde alle nødvendige oplysninger for at afgive bud.

2. Hvis ordregivere ikke tilbyder vederlagsfri direkte adgang til hele udbudsmaterialet og eventuel støttedokumentation med elektroniske midler, stiller de straks på anmodning af parternes leverandører udbudsmaterialet til rådighed.
3. Ordregiverne besvarer straks alle rimelige anmodninger om relevant information vedrørende det påtænkte indkøb, forudsat at sådan information ikke giver den pågældende leverandør en fordel frem for dens konkurrenter.

ARTIKEL 149

Tekniske specifikationer

1. De tekniske specifikationer angives i meddelelserne, udbudsmaterialet eller supplerende dokumentation.
2. Hver af parterne drager omsorg for, at deres ordregivere ikke udarbejder, vedtager eller anvender tekniske specifikationer i den hensigt eller med den virkning at skabe unødvendige hindringer for handelen mellem parterne.
3. Tekniske specifikationer, der fastsættes af ordregivere, skal
 - a) fastsættes på basis af funktionsdygtighed og funktionskrav frem for på basis af design eller beskrivende egenskaber og

- b) baseres på internationale standarder, hvis sådanne findes, eller i modsat fald på nationale tekniske forskrifter¹², anerkendte nationale standarder¹³ eller byggeforskrifter.
4. Bestemmelserne i stk. 3 finder ikke anvendelse, hvis ordregiveren objektivt kan bevise, at anvendelsen af de i dette stykke omhandlede tekniske specifikationer ville være ineffektiv eller uegnet til opfyldelsen af de forfulgte legitime mål.
5. I alle tilfælde gennemgår ordregiverne bud, som ikke opfylder de tekniske specifikationer, men som opfylder de hermed forbundne væsentlige krav og er egnet til det påtænkte formål. Henvisningen til tekniske specifikationer i udbudsmaterialet skal indeholde udtryk som "eller lignende".
6. Der må ikke stilles krav om eller henvises til et bestemt varemærke eller handelsnavn, patent, design eller type eller en bestemt oprindelse, producent eller leverandør, medmindre der ikke findes nogen anden nøjagtig eller forståelig måde at beskrive et indkøbsbehov på, og forudsat at der i udbudsmaterialet f.eks. tilføjes "eller lignende".
7. Det er tilbudsgiverens opgave at føre bevis for, at hans bud opfylder de væsentlige krav.

¹² I dette afsnit forstås ved en teknisk forskrift et dokument, der fastsætter egenskaberne ved en vare eller en tjenesteydelse eller de hertil hørende produktionsprocesser og produktionsmetoder, herunder gældende administrative bestemmelser, hvis overholdelse er obligatorisk. Den kan også omfatte eller udelukkende fastsætte de krav til terminologi, symboler, emballering, mærkning eller etikettering, som en vare, tjenesteydelse, produktionsproces eller produktionsmetode skal opfylde.

¹³ I dette afsnit forstås ved en standard et dokument, der er godkendt af et anerkendt organ, og som til konstant eller gentagen anvendelse fastsætter regler, retningslinjer eller egenskaber for varer eller tjenesteydelser eller hertil hørende produktionsprocesser eller produktionsmetoder, hvis overholdelse ikke er obligatorisk. Den kan også omfatte eller udelukkende fastsætte de krav til terminologi, symboler, emballering, mærkning eller etikettering, som en vare, tjenesteydelse, produktionsproces eller produktionsmetode skal opfylde.

ARTIKEL 150

Frister

1. Alle frister, som fastsættes af ordregiverne for modtagelse af bud og anmodninger om deltagelse, skal være tilstrækkelige til, at den anden parts leverandører såvel som indenlandske leverandører kan udarbejde og afgive bud og i givet fald fremsætte anmodning om deltagelse eller om kvalifikation. Ved fastsættelsen af fristerne skal ordregivere i det omfang, dette er foreneligt med deres egne rimelige behov, bl.a. tage hensyn til, hvor kompliceret det påtænkte indkøb er, samt hvor lang tid det normalt tager at fremsende bud fra udenlandske og indenlandske forsendelsessteder.
2. Hver af parterne drager omsorg for, at deres ordregivere tager behørigt hensyn til forsinkelser i offentliggørelsen, når de fastsætter sidste frist for modtagelse af bud eller anmodninger om tiltagelse eller kvalifikation med hensyn til leverandørfortegnelsen.
3. Minimumsfristerne for modtagelse af bud er omhandlet i bilag XIII, tillæg 3.

ARTIKEL 151

Forhandling

1. Parterne kan fastsætte bestemmelser om, at ordregivere skal føre forhandlinger:
 - a) i forbindelse med udbudsforretninger, hvor ordregiveren har tilkendegivet denne hensigt i en meddelelse om påtænkt indkøb eller

- b) hvis det ved vurderingen konstateres, at intet bud indlysende er mest fordelagtigt ud fra de specifikke vurderingskriterier, der er fastsat i bekendtgørelserne eller udbudsmaterialet.
- 2. Forhandlingerne skal primært benyttes til at konstatere de afgivne buds fordele og ulemper.
 - 3. Ordregivere må under forhandlingerne ikke diskriminere mellem tilbudsgivere. De skal især sikre:
 - a) at enhver udelukkelse af deltagere sker i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i bekendtgørelserne og udbudsmaterialet
 - b) at alle ændringer i kriterierne eller de tekniske krav fremsendes skriftligt til alle resterende deltagere i forhandlingerne, og
 - c) at alle resterende deltagere får lejlighed til at afgive nye eller ændrede bud efter en fælles frist, hvis de stillede krav revideres og/eller når forhandlingerne er afsluttet.

ARTIKEL 152

Indgivelse, modtagelse og åbning af bud

- 1. Bud og anmodninger om deltagelse i procedurer afgives skriftligt.
- 2. Ordregiverne modtager og åbner bud fra tilbudsgivere efter procedurer og på betingelser, der garanterer, at principperne om gennemsigtighed og ikke-forskelsbehandling overholdes.

ARTIKEL 153

Tildeling af kontrakter

1. For at komme i betragtning ved kontrakttildelingen skal et bud på åbningstidspunktet opfylde de væsentlige krav i meddelelserne eller udbudsmaterialet og afgives af leverandører, der opfylder betingelserne for deltagelse.
2. Ordregiverne tildeler kontrakten til en tilbudsgiver, hvis bud enten er det laveste, eller hvis bud på basis af specifikke objektive evalueringskrav, der på forhånd er fastsat i meddelelserne eller udbudsmaterialet, anses for at være det mest fordelagtige.

ARTIKEL 154

Information om kontrakttildeling

1. Hver af parterne drager omsorg for, at deres ordregivere sørger for ordentlig udbredelse af resultaterne af offentlige indkøbsprocesser.
2. Ordregiverne underretter straks tilbudsgiverne om afgørelser om tildeling af kontrakten og om egenskaberne og de relative fordele ved det udvalgte bud. På anmodning underretter de alle tilbudsgivere, hvis bud ikke er blevet antaget, om grunden til, at deres bud ikke er blevet antaget.
3. Ordregivere kan beslutte, at bestemte oplysninger om kontrakttildelingen ikke skal offentliggøres, såfremt offentliggørelse af oplysningerne ville være til hinder for retshåndhævelse eller på anden måde stride mod offentlige interesser, eller såfremt dette ville være til skade for leverandørers legitime forretningsmæssige interesser eller til skade for en lige konkurrence mellem dem.

ARTIKEL 155

Klager i forbindelse med bud

1. Ordregiverne tager alle klager fra leverandører over en påstået krænkelse af bestemmelserne i dette afsnit i forbindelse med en indkøbsprocedure op til upartisk og rettidig overvejelse.
2. Hver af parterne indfører ikke-diskriminerende, hensigtsmæssige, gennemsigtige og effektive procedurer, der giver leverandører mulighed for at indbringe klage over påståede overtrædelser af bestemmelserne i dette afsnit i forbindelse med indkøb, hvori de har eller har haft en interesse.
3. Klager forelægges et upartisk og uafhængigt undersøgelsesorgan. Undersøgelsesorganer, der ikke er domstole, skal være underlagt retslig kontrol eller have proceduremæssige garantier svarende til en domstols.
4. Klageprocedurerne skal fastsætte bestemmelser om:
 - a) hurtige foreløbige foranstaltninger med henblik på at korrigere overtrædelser af dette afsnit og forhindre, at forretningsmæssige muligheder går tabt. Sådanne foranstaltninger kan indebære suspension af udbudsforretningen. Der kan dog fastsættes procedurer om, at der kan tages hensyn til overvejende negative konsekvenser for de implicerede interesser, herunder offentlige interesser, ved afgørelsen af, om sådanne foranstaltninger skal bringes i anvendelse og
 - b) i givet fald korrigerende af overtrædelser af dette afsnit eller i mangel heraf erstatning for tab eller skadeserstatning, som kan være begrænset til omkostningerne i forbindelse med udarbejdelse af bud og tvister.

ARTIKEL 156

Informationsteknologi

1. Parterne bestræber sig så vidt muligt på at benytte elektroniske kommunikationsmidler til en effektiv udbredelse af information om offentlige indkøb, særlig om udbudsmuligheder, der tilbydes af ordregivere, under overholdelse af principperne om gennemsigtighed og ikke-forskelsbehandling.
2. For at forbedre adgangen til markederne for offentlige indkøb bestræber hver af parterne sig på at implementere et elektronisk informationssystem, som deres respektive ordregivere skal anvende.
3. Parterne tilskynder til brug af elektroniske midler til transmission af bud.

ARTIKEL 157

Samarbejde og bistand

Parterne bestræber sig på at indlede et teknisk samarbejde og yde hinanden teknisk bistand på basis af uddannelsesprogrammer med sigte på at nå til en bedre forståelse af deres respektive systemer for offentlige indkøb og dermed forbundne statistikker og bedre adgang til deres respektive markeder.

ARTIKEL 158

Statistiske rapporter

Hvis en part ikke i et acceptabelt omfang efterlever artikel 147, stk. 11, indsamler den og forsyner på anmodning af den anden part denne med årlige statistikker om sine indkøb, der er omfattet af dette afsnit. Disse rapporter skal indeholde de oplysninger, der er omhandlet i bilag XIII, tillæg 4.

ARTIKEL 159

Ændring af dækning

1. En part kan ændre sin dækning i henhold til dette afsnit, forudsat at den:
 - a) underretter den anden part om ændringen og
 - b) inden 30 dage efter datoen for denne underretning indrømmer den anden part passende kompensationstilpasninger af sin dækning for at opretholde et dækningsniveau, der svarer til niveauet før ændringen.

2. Uanset stk. 1, litra b), indrømmes den anden part ingen kompensationstilpasning, hvis en parts ændring af sin dækning i henhold til dette afsnit vedrører:
 - a) berigtigelse af ren formel art og mindre ændringer af bilag XI og XII, eller
 - b) en eller flere ordregivere, over hvilke statens kontrol eller indflydelse faktisk er afskaffet som følge af privatisering eller liberalisering.
3. Associeringsudvalget ændrer i givet fald ved afgørelse det relevante bilag i overensstemmelse med den af den pågældende part anmeldte ændring.

ARTIKEL 160

Videre forhandlinger

Såfremt nogen af parterne i fremtiden tilbyder henholdsvis en tredjepart yderligere fordele med hensyn til adgang til deres respektive indkøbsmarkeder, der går ud over, hvad der er vedtaget i henhold til dette afsnit, accepterer den at indlede forhandlinger med den anden part med sigte på at udvide disse fordele til den anden part på et gensidigt grundlag efter afgørelse truffet af Associeringsudvalget.

ARTIKEL 161

Undtagelser

Forudsat, at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en sådan måde, at de udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem parterne eller en skjult begrænsning af handelen mellem parterne, må intet i dette afsnit fortolkes således, at det forhindrer nogen part i at indføre eller håndhæve bestemmelser, der:

- a) er nødvendige for at beskytte den offentlige moral, orden eller sikkerhed
- b) er nødvendige for at beskytte menneskers liv, sundhed eller sikkerhed
- c) er nødvendige for at beskytte dyrs eller planters liv eller sundhed
- d) er nødvendige for at beskytte intellektuel ejendomsret eller
- e) som vedrører handicappedes eller filantropiske institutioners varer og tjenesteydelser eller varer eller tjenesteydelser fremstillet ved fængselsarbejde.

ARTIKEL 162

Fornyset undersøgelse og gennemførelse

Associeringsudvalget tager gennemførelsen af dette afsnit op til fornyet undersøgelse hvert andet år, medmindre andet vedtages af parterne; det behandler alle anliggender, der opstår i den forbindelse, og tager som led i udøvelsen af sit hverv passende skridt. Det skal navnlig:

- a) koordinere udvekslinger mellem parterne om udvikling og implementering af informationsteknologisystemer på området offentlige indkøb
- b) rette passende henstillinger vedrørende samarbejdet mellem parterne og
- c) træffe afgørelser som omhandlet i dette afsnit.

AFSNIT V

LØBENDE BETALINGER OG KAPITALBEVÆGELSER

ARTIKEL 163

Mål og anvendelsesområde

1. Parterne sigter mod en liberalisering af de løbende betalinger og kapitalbevægelserne mellem dem i overensstemmelse med de forpligtelser, som parterne har påtaget sig inden for rammerne af de internationale finansieringsinstitutioner og under hensyntagen til hver af parternes valutastabilitet.
2. Dette afsnit finder anvendelse på alle løbende betalinger og kapitalbevægelser mellem parterne.

ARTIKEL 164

Løbende poster

Parterne tillader alle betalinger og overførsler på de løbende poster mellem dem i frit konvertibel valuta og i overensstemmelse med Den Internationale Valutafonds vedtægter.

ARTIKEL 165

Kapitalposter

Hvad angår betalingsbalancens kapitalposter, tillader parterne fra denne aftales ikrafttræden frie kapitalbevægelser i forbindelse med direkte investeringer, der foretages i overensstemmelse med værtslandets lovgivning, og investeringer, der foretages i overensstemmelse med bestemmelserne i denne dels afsnit III, samt afvikling og hjemtagelse af denne kapital og afkast heraf.

ARTIKEL 166

Undtagelser og beskyttelsesforanstaltninger

1. Når betalinger og kapitalbevægelser mellem parterne under ekstraordinære omstændigheder forvolder eller truer med at forvolde alvorlige vanskeligheder for gennemførelsen af en parts valutakurspolitik eller pengepolitik, kan den pågældende part træffe strengt nødvendige beskyttelsesforanstaltninger for en periode på ikke over et år. Anvendelsen af beskyttelsesforanstaltninger kan forlænges gennem en formel genindførelse af foranstaltningerne.
2. Den part, som træffer beskyttelsesforanstaltningerne, underretter straks den anden part herom og fremlægger hurtigst muligt en tidsplan for ophævelse af foranstaltningerne.

ARTIKEL 167

Afsluttende bestemmelser

1. For så vidt angår dette afsnit, bekræfter parterne deres rettigheder og forpligtelser i henhold til alle bilaterale eller multilaterale aftaler, som de er part i.
2. Parterne konsulterer hinanden med henblik på at lette kapitalbevægelserne mellem dem for at fremme virkeliggørelsen af målene i denne aftale.

AFSNIT VI

INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

ARTIKEL 168

Mål

Parterne indrømmer og sikrer en passende og effektiv beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med de højeste internationale standarder, herunder effektive midler til håndhævelse af sådanne rettigheder, som er nedfældet i internationale traktater.

ARTIKEL 169

Anvendelsesområde

I denne aftale forstås ved intellektuel ejendomsret, ophavsret - herunder ophavsret til edb-programmer og databaser - og beslægtede rettigheder, rettigheder i forbindelse med patenter, industrimønstre, geografiske betegnelser, herunder oprindelsesbetegnelser, varemærker, integrerede kredsløbs topografier, samt beskyttelse af fortrolig information og beskyttelse mod uredelig konkurrence, som omhandlet i artikel 10a i Pariserkonventionen til beskyttelse af industriel ejendomsret (Stockholm-akten 1967).

ARTIKEL 170

Beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder

Til at virkeliggøre målene i artikel 168 skal parterne:

- a) fortsætte med at sikre en passende og effektiv indfrielse af forpligtelserne i henhold til følgende konventioner:
 - i) aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, bilag 1C til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen ("TRIPS")
 - ii) Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret (Stockholm-akten, 1967)
 - iii) Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Paris-akten, 1971)
 - iv) Den internationale konvention om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender (Rom 1961) og
 - v) den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder 1978 ("UPOV-konventionen af 1978") eller den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder af 1991 ("UPOV-konventionen af 1991")

- b) inden den 1. januar 2007 tiltræde og sikre en passende og effektiv indfrielse af forpligtelserne i henhold til følgende multilaterale konventioner:
- i) Nice-arrangementet vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker (Genève 1977, ændret 1979)
 - ii) Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret, traktaten om ophavsret (Genève 1996)
 - iii) Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret, traktaten om fremførelser og fonogrammer (Genève 1996)
 - iv) Patentsamarbejdsstraktaten (Washington 1970, ændret 1979 og 1984), og
 - v) Strasbourg-aftalen 1971 vedrørende international klassifikation af patenter (Strasbourg 1971, ændret 1979)
- c) inden den 1. januar 2009 tiltræde og sikre en passende og effektiv indfrielse af forpligtelserne i henhold til følgende multilaterale konventioner:
- i) konventionen om beskyttelse af fremstillere af fonogrammer mod ulovlig kopiering af deres fonogrammer (Genève 1971)
 - ii) Locarno-aftalen om en international klassifikation af industrielle mønstre (Locarno-unionen 1968, ændret i 1979)

- iii) Budapest-traktaten om international anerkendelse af deponering af mikroorganismer med henblik på patentprocedurer (1977, ændret 1980) og
 - iv) traktaten om varemærkeret (Genève 1994)
- d) gøre enhver indsats for at ratificere og sikre en passende og effektiv indfrielse af forpligtelserne i henhold til følgende multilaterale konventioner ved førstkommende lejlighed:
- i) Protokol til Madrid-arrangementet om international registrering af varemærker (1989)
 - ii) Madrid-arrangementet om international registrering af varemærker (Stockholm-akten 1967, ændret 1979) og
 - iii) Wien-aftalen om en international klassifikation af varemærkers billedlige elementer (Wien 1973, ændret i 1985).

ARTIKEL 171

Fornyet undersøgelse

Parterne giver udtryk for, at de vil overholde forpligtelserne i henhold til ovennævnte multilaterale konventioner, og Associeringsrådet kan beslutte at inddrage andre multilaterale konventioner på dette felt i anvendelsesområdet for artikel 170.

AFSNIT VII

KONKURRENCE

ARTIKEL 172

Mål

1. Parterne forpligter sig til at anvende deres respektive konkurrencelovgivninger på en måde, der er forenelig med denne del af aftalen, således at det undgås, at fordelene ved liberaliseringsprocessen for varer og tjenesteydelser formindskes eller opvejes at konkurrencemodvirkende erhvervsadfærd. Med dette for øje samarbejder parterne og koordinerer deres konkurrencemyndigheder i medfør af dette afsnits bestemmelser.
2. For at hindre fordrejninger eller begrænsninger af konkurrencen, som kan påvirke deres indbyrdes handel med varer og tjenesteydelser, er parterne særlig opmærksom på konkurrencestridige aftaler, samordnet praksis og misbrug af dominerende stilling, enkeltvis eller i forening.
3. Parterne er enige om at samarbejde om og søge indbyrdes koordination af gennemførelsen af konkurrencelovgivning. Dette samarbejde omfatter anmeldelse, konsultation, udveksling af ikke-fortrolig information og teknisk bistand. Parterne anerkender betydningen af de overordnede konkurrenceprincipper, som begge parter kan tilslutte sig i multilaterale fora, herunder WTO.

ARTIKEL 173

Definitioner

I dette afsnit forstås ved:

1. "konkurrencelovgivning":
 - a) for Fællesskabets vedkommende artikel 81, 82 og 86 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, forordning (EØF) nr. 4064/89 og gennemførelsesforordninger og ændringer dertil
 - b) for Chiles vedkommende Decreto Ley N° 211 af 1973 og Ley N° 19.610 af 1999 og gennemførelsesforordninger og ændringer dertil og
 - c) alle eventuelle ændringer af ovennævnte lovgivning efter denne aftales ikrafttræden.
2. "konkurrencemyndighed":
 - a) for Fællesskabets vedkommende Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og
 - b) for Chiles vedkommende Fiscalía Nacional Económica og Comisión Resolutiva
3. "håndhævelsesaktiviteter", en parts konkurrencemyndigheds anvendelse af konkurrencelovgivningen ved hjælp af undersøgelser eller retlige skridt, der kan føre til bøde eller andre retslige tvangsmidler.

ARTIKEL 174

Anmeldelse

1. Hver konkurrencemyndighed anmelder en håndhævelsesaktivitet til den anden parts konkurrencemyndighed, hvis:
 - a) den kan øve væsentlig indflydelse på den anden parts væsentlige interesser
 - b) vedrører begrænsninger af konkurrencen, der kan have direkte og væsentlige virkninger på den anden parts område eller
 - c) vedrører konkurrencestridige handlinger, der hovedsagelig finder sted på den anden parts område.
2. Forudsat at dette ikke strider mod parternes konkurrencelovgivninger og ikke øver negativ indflydelse på eventuelle igangværende undersøgelser, finder anmeldelsen sted på et tidligt stadium i proceduren. Den anden konkurrencemyndighed kan tage hensyn til synspunkterne, når den træffer sine afgørelser.
3. De i stk. 1 omhandlede anmeldelser skal være detaljerede nok til at gøre en vurdering i lyset af den anden parts interesser mulig.
4. Parterne påtager sig at gøre den største indsats for at sikre, at anmeldelserne sker under ovennævnte omstændigheder under hensyntagen til de administrative ressourcer, de har til rådighed.

ARTIKEL 175

Koordination af håndhævelsesaktiviteterne

En parts konkurrencemyndighed kan meddele den anden parts konkurrencemyndighed, at den er rede til at koordinere håndhævelsesaktiviteterne i forbindelse med en bestemt sag. Denne koordination forhindrer ikke deltagerne i at træffe autonome afgørelser.

ARTIKEL 176

Konsultationer, hvis den ene parts væsentlige interesser tilsidesættes på den anden parts område

1. Hver part tager i forbindelse med sine håndhævelsesaktiviteter om nødvendigt og i overensstemmelse med sin egen lovgivning hensyn til den anden parts væsentlige interesser. Hvis en konkurrencemyndighed finder, at en undersøgelse eller procedure, der gennemføres af den anden parts konkurrencemyndighed, kan øve negativ indflydelse på den pågældende parts væsentlige interesser, gør den rede for sine synspunkter over for eller anmoder om konsultation med den anden konkurrencemyndighed. Den konkurrencemyndighed, som der således er rettet henvendelse til, udviser, uden at dette berører videreførelsen af nogen aktion i henhold til dens konkurrencelovgivning eller dens fulde frihed til at træffe den endelige afgørelse, fuld imødekommenhed over for de synspunkter, som den anmodende konkurrencemyndighed fremkommer med.

2. En parts konkurrencemyndighed, som finder, at dens interesser tilsidesættes i væsentligt omfang af konkurrencemodvirkende praksis uanset oprindelse, som er taget i anvendelse af en eller flere virksomheder med hjemsted hos den anden part, kan anmode om konsultation med den anden konkurrencemyndighed. Sådanne konsultationer berører ikke den pågældende konkurrencemyndigheds fulde frihed til at træffe en endelig afgørelse. En konkurrencemyndighed kan efter sådanne konsultationer træffe afhjælpende foranstaltninger i henhold til sin konkurrencelovgivning, som den skønner egnede, som er forenelige med dens egen indenlandske lovgivning, og uden at det berører dens fulde ret til at træffe håndhævelsesforanstaltninger.

ARTIKEL 177

Informationsudveksling og fortrolighed

1. Med henblik på at lette en effektiv anvendelse af deres respektive konkurrencelovgivninger kan konkurrencemyndighederne udveksle ikke-fortrolig information.
2. Parterne forpligter sig hermed for at øge gennemsigtigheden og uden at det berører de i parterne gældende fortrolighedsregler og -standarder til at udveksle information om sanktioner og retslige tvangsmidler, der anvendes i tilfælde, som ifølge den berørte konkurrencemyndighed i væsentligt omfang berører vigtige interesser for den anden part, og på anmodning af den anden part at begrunde disse foranstaltninger.

3. Hver af parterne giver den anden part oplysninger om statsstøtte en gang om året, også om det samlede statsstøttebeløb, om muligt med en fordeling på sektorer. Hver af parterne kan anmode om oplysninger om enkeltsager, der påvirker handelen mellem parterne. Den part, der modtager en sådan anmodning, bestræber sig bedst muligt på at levere ikke-fortrolig information.
4. Alle udvekslinger af oplysninger er omfattet af de fortrolighedsstandarder, som anvendes af hver part. Fortrolige oplysninger, hvis udbredelse udtrykkelig er forbudt, eller som kan have skadelige virkninger for parternes interesser, hvis de udbredes, må ikke afgives uden informationskildens udtrykkelige samtykke.
5. Hver konkurrencemyndighed bevarer fortroligheden af alle oplysninger, som den anden konkurrencemyndighed afgiver til den fortroligt, og afviser enhver anmodning om udbredelse af sådanne oplysninger, der fremsættes af en tredjepart, som ikke er bemyndiget dertil af den konkurrencemyndighed, der oprindeligt afgav oplysningerne.
6. Fortrolig information kan, når en parts lovgivning foreskriver det, afgives til deres respektive domstole, forudsat at disse bevarer fortroligheden.

ARTIKEL 178

Teknisk bistand

Parterne kan yde hinanden teknisk bistand med henblik på at udnytte deres respektive erfaringer og styrke gennemførelsen af deres konkurrencelovgivninger og -politikker.

ARTIKEL 179

Offentlige virksomheder med særlige eller eksklusive rettigheder, herunder udpegede monopoler

1. Intet i dette afsnit forhindrer en part i at udpege og opretholde offentlige eller private monopoler i overensstemmelse med deres respektive lovgivninger.
2. Associeringsudvalget drager omsorg for, at der, hvad angår offentlige virksomheder, der er tillagt særlige eller eksklusive rettigheder, efter datoen for denne aftales ikrafttræden hverken iværksættes eller opretholdes foranstaltninger, der fordrejer handelen med varer og tjenesteydelser mellem parterne i et omfang, der strider mod parternes interesser, og at sådanne virksomheder undergives konkurrencereglerne, for så vidt anvendelsen af disse regler ikke juridisk eller faktisk hæmmer udøvelsen af de særlige hverv, der er tillagt dem.

ARTIKEL 180

Bilæggelse af tvister

Ingen af parterne må gøre brug af tvistbilæggelsesordningen i henhold til denne aftale for noget spørgsmål, der opstår i forbindelse med dette afsnit.

AFSNIT VIII

TVISTBILÆGGELSE

KAPITEL I

MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE

ARTIKEL 181

Mål

Formålet med dette afsnit er at undgå og bilægge tvister mellem parterne om anvendelsen i god tro af denne del af aftalen og at nå til en gensidigt tilfredsstillende løsning af alle spørgsmål, som kunne påvirke dens virkemåde.

ARTIKEL 182

Anvendelsesområde

Bestemmelserne i dette afsnit finder anvendelse på alle spørgsmål, der opstår i forbindelse med fortolkningen og anvendelsen af denne del af aftalen, medmindre andet er udtrykkeligt angivet.

KAPITEL II

UNDGÅELSE AF TVISTER

ARTIKEL 183

Konsultationer

1. Parterne bestræber sig til enhver tid på at enes om fortolkningen og anvendelsen af denne del af aftalen og gør den størst mulige indsats gennem samarbejde og konsultationer for at undgå og bilægge tvister og for at nå til gensidigt tilfredsstillende løsninger på alle spørgsmål, der vil kunne påvirke dens virkemåde.
2. Hver af parterne kan anmode om konsultationer i Associeringsudvalget om alle spørgsmål med berøring til bestående eller planlagte foranstaltninger eller anvendelsen eller fortolkningen af denne del af aftalen eller alle andre spørgsmål, som den skønner kan påvirke dens virkemåde. I dette afsnit forstås ved en "foranstaltning" også en praksis. Parterne redegør i anmodningen for, hvilken foranstaltning eller hvilket andet anliggende der påklages, anfører, hvilke af denne aftales bestemmelser, den anser for at finde anvendelse, og forelægger anmodningen for den anden part.
3. Associeringsudvalget træder sammen inden 30 dage efter indgivelsen af anmodningen. Efter indledningen af konsultationer fremlægger parterne oplysninger, på grundlag af hvilke der kan foretages en undersøgelse af, hvorledes en af en part truffet foranstaltning eller andre anliggender kan påvirke denne del af aftalens virkemåde og anvendelse, og de behandler de under konsultationerne udvekslede oplysninger fortroligt. Associeringsudvalget bestræber sig på ved afgørelse straks at bilægge tvisten. I afgørelsen angives, hvilke gennemførelsesforanstaltninger parten skal træffe, og inden for hvilken tidsfrist.

KAPITEL III

TVISTBILÆGGELSESPROCEDURE

ARTIKEL 184

Indledning af proceduren

1. Parterne bestræber sig til enhver tid på at enes om en gensidigt tilfredsstillende bilæggelse af tvisten.
2. Skønner en part, at en af den anden part anvendt foranstaltning krænker en forpligtelse i henhold til de bestemmelser, der er omhandlet i artikel 182, og er spørgsmålet ikke blevet løst senest 15 dage efter, at Associeringsudvalget er trådt sammen i medfør af artikel 183, stk. 3, eller 45 dage efter indgivelsen af anmodningen om et møde i Associeringsudvalget afhængigt af, hvad der falder tidligst, kan denne part skriftligt anmode om, at der nedsættes et voldgiftspanel.
3. Den klagende part beskriver i anmodningen den foranstaltning, som den anser for at udgøre en overtrædelse af denne del, og oplyser, hvilke bestemmelser i denne aftale den mener er relevante, og den indgiver anmodningen til den anden part og Associeringsudvalget.

ARTIKEL 185

Udpegelse af voldgiftsmænd

1. Voldgiftspanelerne består af tre voldgiftsmænd.
2. Associeringsudvalget opstiller senest seks måneder efter denne aftales ikrafttræden en liste over mindst 15 personer, som er villige til og i stand til at fungere som voldgiftsmænd, hvoraf en tredjedel ikke er statsborgere i nogen af parterne og er udpeget til formand for voldgiftspaneler. Associeringsudvalget drager omsorg for, at der til enhver tid altid er opført 15 personer på listen. Disse personer skal besidde specialviden eller erfaringer inden for lovgivning, international handel eller andre anliggender med berøring til denne del, eller om tvistbilæggelse i forbindelse med internationale handelsaftaler, være uafhængige, optræde i egen egenskab og ikke være associeret med eller tage instrukser fra nogen part eller organisation og handle i overensstemmelse med adfærdskodeksen, der er omhandlet i bilag XVI. Listerne kan ændres hvert tredje år.
3. Inden tre dage efter anmodningen om nedsættelse af voldgiftspanelet udvælges de tre voldgiftsmænd ved lodtrækning foranstaltet af formanden for Associeringsudvalget ud fra den i stk. 2 omhandlede liste, den ene blandt de personer, der foreslås Associeringsudvalget af den klagende part, og den anden blandt de personer, der foreslås Associeringsudvalget af den part, der rejses klage mod, og formanden blandt de personer, der er udpeget til dette formål i henhold til stk. 2.

4. Datoen for nedsættelsen af voldgiftspanelet, er den dato, på hvilken de tre voldgiftsmænd udvælges ved lodtrækning.
5. Hvis en part skønner, at en voldgiftsmand ikke opfylder kravene i adfærdskodeksen, konsulterer parterne hinanden, og udskifter denne voldgiftsmand, hvis de enes derom, og udvælger en ny efter fremgangsmåden i stk. 6.
6. Hvis en voldgiftsmand ikke er i stand til at deltage i sagsbehandlingen, træder tilbage eller erstattes, udvælges der inden tre dage en afløser efter den udvælgelsesprocedure, der blev fulgt ved den pågældendes udvælgelse. I så fald suspenderes fristen for voldgiftspanelets behandling i en periode, der begynder på datoen, hvor voldgiftsmanden ikke er i stand til at deltage i sagsbehandlingen, træder tilbage eller afløses, og slutter på datoen for udvælgelsen af afløseren.

ARTIKEL 186

Information og teknisk rådgivning

Voldgiftspanelet kan efter anmodning fra en part eller på eget initiativ søge information og teknisk rådgivning fra personer eller organer, som det skønner egnet. Alle således indhentede oplysninger forelægges parterne til kommentar.

ARTIKEL 187

Voldgiftspanelets kendelser

1. Voldgiftspanelet udsender sin kendelse til parterne med dets undersøgelsesresultater og konklusioner, generelt senest tre måneder at regne fra datoen for nedsættelsen af voldgiftspanelet. Det skal i alle tilfælde ske senest fem måneder efter denne dato. Voldgiftspanelet baserer sin kendelse på parternes indlæg og anbringender og på enhver form for information, det indhenter i henhold til regel 186. Kendelsen er endelig og offentliggøres.
2. I kendelsen redegøres der for de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af de relevante bestemmelser i denne aftale og den grundlæggende begrundelse for de anførte resultater og konklusioner.
3. Voldgiftspanelerne fortolker denne aftales bestemmelser i overensstemmelse med reglerne inden for international offentlig sædvaneret, idet der tages hensyn til, at parterne skal gennemføre denne aftale i god tro og undgå at unddrage sig deres forpligtelser.
4. En part, som påstår, at en af den anden part truffet foranstaltning er uforenelig med bestemmelserne i denne del, bærer bevisbyrden for en sådan uforenelighed. En part, som påstår, at en foranstaltning er omfattet af en undtagelse i henhold til denne del, bærer byrden for at bevise, at undtagelsen finder anvendelse.

5. I hastetilfælde, herunder sådanne som vedrører letfordærlige varer, bestræber voldgiftspanelet sig bedst muligt på at udsende sin kendelse til parterne inden 75 dage at regne fra datoen for voldgiftspanelets nedsættelse. Det skal i alle tilfælde ske senest fire måneder efter denne dato. Voldgiftspanelet kan afsige en foreløbig kendelse om, hvorvidt sagen haster.
6. Alle voldgiftspanelets afgørelser, også vedtagelsen af kendelsen og eventuelle foreløbige kendelser, træffes med flertal.
7. Den klagende part kan efter aftale med den indklagede part til enhver tid trække sin klage tilbage, inden kendelsen udsendes til parterne og Associeringsudvalget. En sådan tilbagetrækning berører ikke dens ret til at indgive en ny klage over samme anliggende på et senere tidspunkt.
8. Voldgiftspanelet kan til enhver tid efter aftale med den indklagede part indstille sit arbejde efter anmodning fra den klagende part i en periode på højst 12 måneder. Hvis arbejdet indstilles, forlænges de tidsfrister, der er fastlagt i stk. 1 og 5, med den periode, hvor arbejdet var indstillet. Hvis panelets arbejde har været indstillet i mere end 12 måneder, bortfalder bemyndigelsen til at nedsætte panelet, uden at dette berører den klagende parts ret til på et senere tidspunkt at anmode om nedsættelse af et voldgiftspanel for samme anliggende.

ARTIKEL 188

Efterkommelse af kendelsen

1. Hver af parterne har pligt til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at efterkomme voldgiftspanelets kendelse.
2. Parterne skal bestræbe sig på at enes om de specifikke foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme kendelsen.
3. Den indklagede part meddeler inden 30 dage efter, at kendelsen er blevet udsendt til parterne og Associeringsudvalget den anden part:
 - a) de specifikke foranstaltninger, der er nødvendige til at efterkomme kendelsen
 - b) den rimelige frist til at gøre dette og
 - c) et konkret forslag til midlertidig kompensation, indtil de specifikke foranstaltninger, der er nødvendige til at efterkomme kendelsen, er gennemført til fulde.
4. I tilfælde af uenighed mellem parterne om indholdet af denne meddelelse, anmoder den klagende part det oprindelige voldgiftspanel om at tage stilling til, hvorvidt de foreslåede foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 3, litra a), er forenelige med denne del, til periodens varighed og til, hvorvidt kompensationsforslaget er klart proportionsløst. Kendelsen afgives inden 45 dage efter denne anmodning.

5. Den berørte part underretter den anden part og Associeringsudvalget om, hvilke foranstaltninger der er truffet til at bringe kränkelsen af dens forpligtelser i henhold til denne del til ophør, inden udløbet af den rimelige frist, der er aftalt mellem parterne eller fastsat i overensstemmelse med stk. 4. Efter denne underretning kan den anden part anmode det oprindelige voldgiftspanel om at afsige kendelse om, hvorvidt foranstaltningerne er i overensstemmelse med denne del, hvis de ikke er de samme som de foranstaltninger, med hensyn til hvilke voldgiftspanelet i medfør af stk. 4 havde afgivet kendelse om, at de ville være forenelige med denne del. Voldgiftspanelet afgiver sin kendelse inden 45 dage fra anmodningens indgivelse.

6. Hvis den berørte part ikke giver underretning om gennemførelsesforanstaltninger inden udløbet af den rimelige frist, eller hvis voldgiftspanelet afsiger kendelse om, at gennemførelsesforanstaltningerne, som den berørte part har meddelt, ikke er forenelige med dens forpligtelser i henhold til denne del, har den klagende part ret til at suspendere anvendelsen af de fordele, der indrømmes i henhold til denne del, i et omfang svarende til de annullerende virkninger eller den forringelse, som den foranstaltning, der fandtes at udgøre en krænkelse af denne del, forvoldte.

7. Ved valget af, hvilke fordele der skal suspenderes, søger den klagende part først at suspendere fordele i samme afsnit i denne del, som dem, der berøres af den foranstaltning, der anses for at krænke denne del. En klagende part, som skønner, at det ikke er praktisk muligt eller virksomt at suspendere fordele i samme afsnit, kan suspendere fordele i andre afsnit, forudsat at den forelægger en skriftlig begrundelse herfor. Ved udvælgelsen af de fordele, der skal suspenderes, foretrækkes dem, der medfører færrest forstyrrelser i aftalens funktion.

8. Den klagende part underretter den anden part og Associeringsudvalget om, hvilke fordele den agter at suspendere. Inden fem dage efter denne underretning kan den anden part anmode det oprindelige voldgiftspanel om at afsige kendelse om, hvorvidt de fordele, som den klagende part agter at suspendere, er af et omfang, der svarer til de annullerende virkninger eller den forringelse, som den foranstaltning, der fandtes at udgøre en krænkelse af denne del, forvoldte, og hvorvidt den planlagte suspension er i overensstemmelse med stk. 7. Voldgiftspanelet afsiger sin kendelse inden 45 dage fra anmodningens indgivelse. Fordelen må ikke suspenderes, før voldgiftspanelet har afsagt sin kendelse.

9. Suspensionen af fordelene skal være midlertidig og kun anvendes af den klagende part, indtil den foranstaltning, der anses for at krænke denne del, er trukket tilbage eller ændret, således at den er bragt i overensstemmelse med denne del, eller parterne er nået til enighed om bilæggelse af tvisten.

10. På anmodning af en af parterne afsiger det oprindelige voldgiftspanel kendelse om, hvorvidt gennemførelsesforanstaltninger, der træffes efter suspensionen af fordelen, er i overensstemmelse med denne del, og i lyset af denne kendelse, om suspensionen af fordelene skal bringes til ophør eller ændres. Voldgiftspanelet afsiger sin kendelse senest 45 dage efter anmodningens indgivelse.

11. De i denne artikel omhandlede kendelser er endelige og bindende. De fremsendes til Associeringsrådet og offentliggøres.

KAPITEL IV

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

ARTIKEL 189

Almindelige bestemmelser

1. Alle tidsfrister, der er nævnt i dette afsnit, kan ændres ved fælles overenskomst mellem parterne.
2. Medmindre parterne vedtager andet, forløber voldgiftspanelprocessen efter modellen til procedureregler, der er anført i bilag XV. Associeringsudvalget kan, når det skønner det nødvendigt, ved afgørelse ændre modellen til procedureregler og adfærdskodeksen, der er anført i bilag XVI.
3. Voldgiftspanelernes høringer er ikke offentlige, medmindre parterne bestemmer andet.

4. a) Hvis en part søger genopretning for en overtrædelse af en forpligtelse i henhold til WTO-overenskomsten, gør den brug af de relevante regler og procedurer i WTO-overenskomsten, som finder anvendelse uanset bestemmelserne i denne aftale.
- b) Hvis en part søger genopretning for en overtrædelse af en forpligtelse i henhold til denne del, gør den brug af reglerne og procedurerne i dette afsnit.
- c) Hvis en part søger genopretning for en overtrædelse af en forpligtelse i henhold til denne del, som i substansen svarer til en forpligtelse i henhold til WTO-overenskomsten, gør den brug af de relevante regler og procedurer i WTO-overenskomsten, som finder anvendelse uanset bestemmelserne i denne aftale, medmindre parterne enes om andet.
- d) Når tvistbilæggelsesprocedurerne er indledt, benyttes det udvalgte forum med udelukkelse af alle andre, medmindre det erklærer sig inkompetent. Alle spørgsmål om det i medfør af dette afsnit nedsatte voldgiftspanels kompetence rejses inden 10 dage efter panelets nedsættelse og afgøres ved en foreløbig kendelse fra panelet inden 30 dage efter panelets nedsættelse.

AFSNIT IX

GENNEMSIGTIGHED

ARTIKEL 190

Kontaktsteder og informationsudveksling

1. For at lette kommunikationen mellem parterne om alle handelsanliggender, der er omfattet af denne del, udpeger hver part et kontaktsted. På hver af parternes anmodning oplyser den anden parts kontaktsted, hvilket kontor eller hvilken tjenestemand der er ansvarlig for sagen, og yder den nødvendige assistance til at lette kommunikationen med den part, der fremsætter anmodningen.
2. På anmodning af den anden part udleverer hver af parterne, i det omfang det er muligt i henhold til indenlandsk lovgivning og principper, oplysninger og besvarer alle spørgsmål fra den anden part vedrørende en eksisterende eller planlagt foranstaltning, som i væsentlig grad kunne påvirke den.
3. De i denne artikel omhandlede oplysninger anses for at være udleveret, når oplysningerne er stillet til rådighed ved passende anmeldelse til WTO, eller når oplysningerne er stillet til rådighed på den berørte parts officielle offentligt og vederlagsfrit tilgængelige netsted.

ARTIKEL 191

Samarbejde om større gennemsigtighed

Parterne er enige om at samarbejde i bilaterale og multilaterale fora om, hvorledes gennemsigtigheden i handelsanliggender kan øges.

ARTIKEL 192

Offentliggørelse

Hver af parterne drager omsorg for, at dens love, administrative bestemmelser, procedurer og alment gældende administrative afgørelser med berøring til handelsanliggender, der er omfattet af denne del, straks offentliggøres eller stilles til rådighed for offentligheden.

AFSNIT X

SÆRLIGE OPGAVER PÅ HANDELSOMRÅDET FOR DE ORGANER,
DER ER NEDSAT VED DENNE AFTALE

ARTIKEL 193

Særlige opgaver

1. Når Associeringsudvalget udfører opgaver, der tillægges det i henhold til denne del af aftalen, består det af repræsentanter for Fællesskabet og Chile med ansvar for handelsanliggender, normalt på højt tjenestemandspan.
2. Uden at dette berører bestemmelserne i artikel 6, har Associeringsudvalget navnlig følgende opgaver:
 - a) at overvåge gennemførelsen og den korrekte anvendelse af bestemmelserne i denne del af aftalen og alle andre instrumenter vedrørende handelsanliggender, som parterne har vedtaget inden for rammerne af denne aftale
 - b) at overvåge den videre udvikling af denne del af aftalens bestemmelser og at evaluere resultaterne af deres anvendelse
 - c) at bilægge tvister, som måtte opstå i forbindelse med fortolkningen og anvendelsen af denne del af aftalen, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 183

- d) at bistå Associeringsrådet ved udøvelsen af dettes hverv i forbindelse med handelsanliggender
- e) at overvåge arbejdet i alle de særlige udvalg, der er nedsat ved denne del af aftalen
- f) at udføre alle andre opgaver, som pålægges det ved denne del af aftalen eller tillægges det af Associeringsrådet, vedrørende handelsanliggender og
- g) at foretage årlig indberetning til Associeringsrådet.

3. Som led i udøvelsen af sine hverv i henhold til stk. 2 kan Associeringsudvalget:

- a) nedsætte alle særlige udvalg eller organer til at beskæftige sig med anliggender, der henhører under dets kompetence og bestemme, hvorledes de skal sammensættes, og hvilke opgaver de skal have, samt fastsætte deres forretningsorden
- b) træde sammen til enhver tid efter aftale mellem parterne
- c) behandle alle spørgsmål vedrørende handelsanliggender og i udøvelsen af sit hverv træffe egnede foranstaltninger og
- d) træffe afgørelser og rette henstillinger om handelsanliggender i overensstemmelse med artikel 6.

4. Parterne gennemfører i overensstemmelse med artikel 5 og 6, stk. 4, afgørelser, der følger af anvendelsen af artikel 60, stk. 5, og 74 samt artikel 38 i bilag III i overensstemmelse med bilag XVII.

AFSNIT XI

UNDTAGELSER PÅ HANDELSOMRÅDET

ARTIKEL 194

National sikkerhed

1. Intet i denne aftale må fortolkes således:
 - a) at det af en part kræves, at den skal give oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod dens vitale sikkerhedsinteresser
 - b) at en part forhindres i at foretage en handling, som den anser for nødvendig til beskyttelse af sine vitale sikkerhedsinteresser, når sådanne handlinger
 - i) vedrører fissions- og fusionsmaterialer eller materialer, af hvilke disse udvindes
 - ii) vedrører omsætning af våben, ammunition og krigsmateriel og sådan omsætning af andre varer og materialer, som gennemføres direkte eller indirekte med forsyningen af militære institutioner for øje

- iii) vedrører offentlige indkøb, der er nødvendige for den nationale sikkerhed eller nationale forsvarsformål eller
 - iv) foretages i krigstid eller anden krisetilstand i internationale forbindelser, eller
- c) at en part forhindres i at træffe forholdsregler som følge af dens forpligtelser efter De Forenede Nationers pagt for opretholdelse af international fred og sikkerhed.
2. Associeringsudvalget underrettes i videst mulige omfang om, hvilke foranstaltninger der træffes i medfør af stk. 1, litra b) og c), og om, hvornår de bringes til ophør.

ARTIKEL 195

Betalingsbalancevanskeligheder

1. Hvis der for en part opstår alvorlige betalingsbalancevanskeligheder og udefra kommende finansielle vanskeligheder eller trussel herom, kan den indføre eller opretholde restriktioner på handelen med varer og tjenesteydelser, og på betalinger og kapitalbevægelser, også i forbindelse med direkte investering.
2. Parterne bestræber sig på at undgå at anvende de i stk. 1 nævnte restriktioner.

3. Restriktioner, der indføres eller opretholdes i medfør af denne artikel, må ikke give anledning til forskelsbehandling, skal være tidsbegrænsede og må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt til at rette op på betalingsbalancesituationen og den eksterne finansielle stilling. Det skal være i overensstemmelse med betingelserne i WTO-aftalerne og forenelige med vedtægterne for Den Internationale Valutafond, alt efter tilfældet.

4. Den part, der opretholder eller har indført restriktioner eller ændringer heraf, meddeler dem straks til den anden part og forelægger så snart som muligt en tidsplan for deres afskaffelse.

5. Den part, der anvender restriktioner, indleder straks konsultationer i Associeringsudvalget. Ved disse konsultationer vurderes den berørte parts betalingsbalancesituation og de restriktioner, der indføres eller opretholdes i henhold til denne artikel, under hensyntagen til bl.a. faktorer som:

- a) betalingsbalancevanskelighedernes eller de udefra kommende finansielle vanskeligheders art og omfang
- b) den konsulterende parts udenrigsøkonomiske og handelsmæssige miljø
- c) alternative afhjælpende foranstaltninger, der kan tages i anvendelse.

Ved konsultationerne undersøges restriktionernes forenelighed med stk. 3 og 4. Alle konklusioner af statistisk eller anden art, der forelægges af Den Internationale Valutafond vedrørende udenlandsk valuta, monetære reserver og betalingsbalancen, accepteres, og konklusioner baseres på fondens vurdering af den konsulterende parts betalingsbalancesituation og eksterne finansielle situation.

ARTIKEL 196

Beskatning

1. Denne del af aftalen og ordninger vedtaget på grundlag af denne aftale er på ingen måde til hinder for, at parterne i deres skattelovgivning kan stille skatteydere forskelligt på grundlag af deres situation, for eksempel på grundlag af bopæl eller på grundlag af, hvor de har investeret deres kapital.
2. Denne del af aftalen og ordninger vedtaget på grundlag af denne aftale er på ingen måde til hinder for, at parterne vedtager eller håndhæver foranstaltninger til bekæmpelse af skattesvig og -unddragelse på grundlag af aftaler om afskaffelse af dobbeltbeskatning eller andre beskatningsaftaler eller på grundlag af indenlandsk skattelovgivning.
3. Intet i denne del af aftalen påvirker nogen af parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til beskatningskonventioner. Skulle denne aftale på et givet område være uforenelig med en sådan konvention, gælder konventionens bestemmelser.

DEL V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 197

Definition af parterne

I denne aftale forstås ved "parter" på den ene side Fællesskabet eller dets medlemsstater eller Fællesskabet og dets medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive beføjelser som fastlagt i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og på den anden side Republikken Chile.

ARTIKEL 198

Ikrafttræden

1. Aftalen træder i kraft den første dag i måneden efter den dag, på hvilken parterne giver hinanden notifikation om, at de i denne forbindelse nødvendige procedurer er afsluttet.
2. Notifikationerne sendes til generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union, der er depositar for aftalen.

3. Uanset stk. 1 er Chile og Fællesskabet enige om at anvende artikel 3 til 11, artikel 18, artikel 24 til 27, artikel 48 til 54, artikel 55, litra a), b), f), h), i), artikel 56 til 93, artikel 136 til 162 og artikel 172 til 206 fra den første dag i måneden efter den dag, på hvilken Chile og Fællesskabet giver hinanden notifikation om, at de i denne forbindelse nødvendige procedurer er afsluttet.

4. Når en bestemmelse i denne aftale anvendes af parterne i afventning af dens ikrafttræden, forstås enhver henvisning i en sådan bestemmelse til datoen for denne aftales ikrafttræden som værende en henvisning til den dato, fra hvilken parterne er enige om at anvende den pågældende bestemmelse i medfør af stk. 3.

5. Fra datoen for denne aftales ikrafttræden i overensstemmelse med stk. 1 træder den i stedet for rammeaftalen om samarbejde. Som en fravigelse forbliver protokollen af 13. juni 2001 om gensidig bistand i toldspørgsmål til rammeaftalen om samarbejde i kraft og bliver en integrerende del af denne aftale.

ARTIKEL 199

Varighed

1. Denne aftale løber på ubestemt tid.
2. Hver af parterne kan skriftligt meddele den anden part, at den agter at opsig denne aftale.
3. Opsigelsen får virkning seks måneder efter meddelelsen til den anden part.

ARTIKEL 200

Opfyldelse af forpligtelser

1. Parterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er nødvendige for, at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til denne aftale, og drager omsorg for, at sådanne foranstaltninger er i overensstemmelse med denne aftales målsætninger.

2. Såfremt en af parterne finder, at den anden part har tilsidesat sin forpligtelse i henhold til aftalen, kan den træffe passende foranstaltninger. Den meddeler forud herfor inden 30 dage Associeringsrådet alle nødvendige oplysninger for at muliggøre en grundig undersøgelse af situationen med henblik på at nå frem til en for parterne acceptabel løsning.

Foranstaltninger, der medfører færrest forstyrrelser i denne aftales funktion, skal foretrækkes. Associeringsudvalget underrettes straks om de pågældende foranstaltninger, som gøres til genstand for konsultationer i udvalget, hvis den anden part anmoder herom.

3. Som en fravigelse af stk. 2 kan hver af parterne straks træffe passende foranstaltninger i overensstemmelse med folkeretten i tilfælde af:

- a) at aftalen brydes uden hjemmel i folkerettens almindelige bestemmelser
- b) at den anden part overtræder de væsentlige elementer i aftalen som omhandlet i artikel 1, stk. 1.

Den anden part kan anmode om, at parterne indkaldes til hastemøde inden 15 dage, for at der kan foretages en grundig undersøgelse af situationen med henblik på at finde en for parterne acceptabel løsning.

4. Som en fravigelse fra stk. 2 gør en part, der skønner, at den anden part ikke har indfriet en forpligtelse i henhold til del IV, alene brug af og underkaster sig tvistbillæggelsesproceduren, der er fastsat i del IV, afsnit VIII.

ARTIKEL 201

Fremtidig udvikling

1. Parterne kan indbyrdes aftale at udvide denne aftale med sigte på at udvide og supplere dens anvendelsesområde i overensstemmelse med deres respektive lovgivning ved at indgå aftaler om specifikke sektorer eller aktiviteter i lyset af de erfaringer, der indhøstes med dens gennemførelse.
2. Hver af parterne kan med hensyn til denne aftales gennemførelse fremkomme med forslag til en udvidelse af samarbejdet på alle områder under hensyn til erfaringerne med dens gennemførelse.

ARTIKEL 202

Databeskyttelse

Parterne er enige om, at personoplysninger og andre oplysninger behandles med en meget høj grad af fortrolighed på højde med de strengeste internationale standarder.

ARTIKEL 203

National sikkerhed

Bestemmelserne i artikel 194 finder anvendelse på hele aftalen.

ARTIKEL 204

Territorial anvendelse

Denne aftale gælder på den ene side for de områder, hvor traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab finder anvendelse, på de vilkår, der er fastsat i nævnte traktat, og på den anden side for Republikken Chiles område.

ARTIKEL 205

Autentiske tekster

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk og tysk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

ARTIKEL 206

Bilag, tillæg, protokoller og noter

Bilagene, tillæggene, protokollerne og noterne til denne aftale udgør en integrerende del af denne.